ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2.50 CHF.
Шведска 13,00 SEK. Аустрија 20,00 ATS.
Грчка 300 GRD. Енглеска 1,00 GBP

6. XI 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 500 ДИН. ● БРОЈ 2132

ПОСЛЕДЊИ ИНДИЈАНСКИ ХЕРОЈИ

ОПАСНИ ПОГЛАВИЦА ВИКТОРИО

ЗА СВЕ ОД 7 ДО 77

Веровали или не!

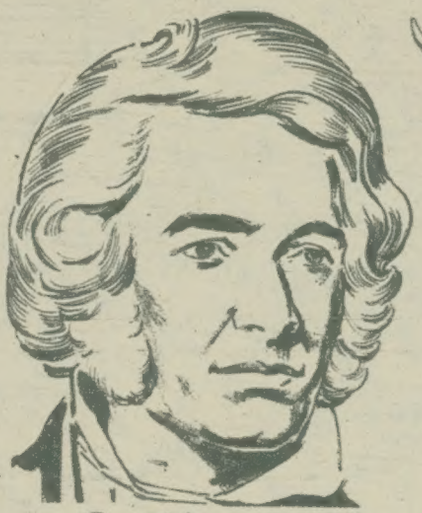

Др Кристијан Фон Глук

(1755-1831)

БИО ЈЕ 47 ГОДИНА ПРОФЕСОР РИМСКОГ ПРАВА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ЕРЛАНГЕНУ, У НЕМАЧКОЈ. ДО ТЕ МЕРЕ ЈЕ БИО ЗАОКУПЉЕН СВОЈИМ ПОСЛОМ ДА ЈЕ ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА ПЛАЋАО ПО ЈЕДНОГ СТУДЕНТА ДА СЛУША ЊЕГОВА ПРЕДАВАЊА.

РИБА КОЈА ЈЕДЕ ПРСТИМА

И ГРОКЋЕ КАД ЈЕ УЛОВЕ ЗОВЕ СЕ ТРИГЛА. ИМА 6 ГРУДНИХ ПИПАКА. ЊИМА, КАО ПРСТИМА, ЧЕПРКА ХРАНУ СА МОРСКОГ ДНА И УБАЦИ ЈЕ У УСТА.

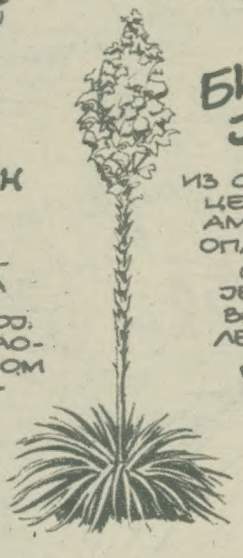

БИЉКУ ЈУКУ

ИЗ СЕВЕРНЕ И ЦЕНТРАЛНЕ АМЕРИКЕ ОПЛОЂУЈЕ САМО ЈЕДНА ВРСТА ЛЕПТИРА.

ГРАНИЧНИ КАМЕНОВИ

НА ТАЈЛАНДУ КЛЕШУ СЕ У ОБЛИКУ МИНИЈАТУРНИХ ХРАМОВА.

РУКАВИЦЕ

ПРОНАЂЕНЕ НА МУМИЈАМА СТАРИХ ИНКА ИЗ КРАЉЕВСКИХ ПОРОДИЦА ИЗРАЂЕНЕ СУ ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА.

ПОРУШЕНИ ЗАМАК

ЗАМАК У БЕРЛИНУ ПОДИГНУТ 1797. ГОДИНЕ И САЗИДАН ЈЕ ТАКО ДА ЛИЧИ НА РУШЕВИНУ.

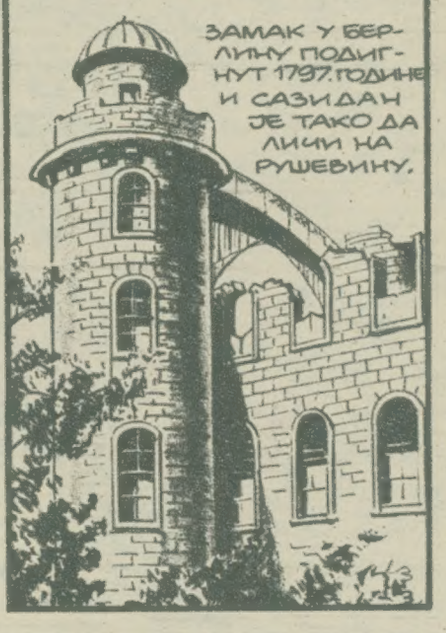

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● пошто се још увек неизлечива сида незадрживо шири светом и прети трагедијом масовних размера, владе многих земаља почеле су да размишљају да ли да донесу законе којим би се заражени кажњавали због намерног преношења заразе. Тако је, рецимо, Шпанија, домаћин овогодишње Олимпијаде, сачинила предлог закона о јавним здравственим злочинима којим се за свесно преношење заразе предвиђа од шест до 12 година затвора.

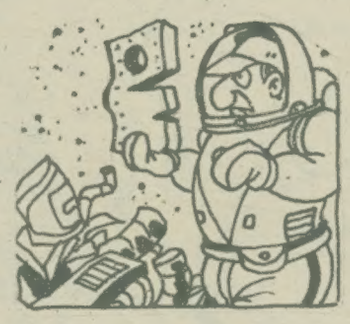

● ● ● у већини романа жена писаца научне фантастике радња се догађа у мегалополисима који се распадају затрпани смећем и свакојаким отпадом, са уништеном животном средином и у којима влада анархија или тоталитарни режими.

● ● ● за две године у Лондону треба да се отвори ново „Глоб" позориште на чијој су сцени први пут изведена најпознатија дела Виљема Шекспира. Кад је подигнут, 1599. године, „Глоб" је био једно од четири позоришта у граду који је тада имао око 60.000 становника. По ономе како су га описали и нацртали савременици, био је грађевина кружног облика у средини отворена према небу да би позорницу осветљавала природна светлост. Глумци су играли на сцени истуреној према гледалишту у које је могло да стане 1200 људи.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

● ● ● Јапан намерава да у октобру покрене мултинационални пројекат за производњу компјутера четврте димензије који ће имати изузетну способност испитивања звука и слике и који ће моћи да дају прецизније временске прогнозе, помажу раном откривању канцерогених болести и служе за производњу „интелигентних" робота.

Први пут у историји

ПЕДАЛАМА ИЗНАД АТЛАНТИКА

Пробни лет изведен летос јужно од Севиље охрабрио је конструкторе и пилоте. Напредујући брзином од око 15 km/h, двојица „бициклиста" требало би за две недеље да стигну до америчког континента

Атлантски океан и даље привлачи разне авантуристе, било да се ради о томе да га сами самцити преплове, да га превеслају или пређу на дасци за једрење. Па ипак, до сада се нико није усудио ни да помисли да овај океан прелети на дирижаблу који би покретала само снага мишића. Овај подвиг одлучили су да изведу четворица „залуђеника" за летењем: Жан-Марк Гејзер, архитекта и конструктор првог летећег УЛМ-а (ултралаког механизма), затим инжењер Дидије Кост, стручњак за стратосферске балоне у Експерименталном атомском центру и линијски пилоти Жерар Фелдзер и Николас Ило. Све их је окупио заједнички сан и дирижабл „Континент" направљен тако да на најбољи начин искористи сунце, ветар и море.

Балон је дугачак 22 метра, има у пречнику седам метара и пластични омотач који је превучен полиуретаном тако да је лакши од оних који се обично употребљавају. Наравно, и сви други материјали од којих је „Континент" начињен морају да му обезбеде да се одржава у ваздуху без икаквог погонског горива.

Двојица „бициклиста" који ће покретати педале Фелдзер и Ило чекају зиму, па да се вину у ваздух и прелете Атлантик с истока на запад јер желе да искористе пасате који у то доба дувају у жељеном правцу. Обртањем педала које су смештене у предњем делу гондоле, возачи покрећу елису од карбонских влакана и тако држе правац. Само кад дође до најтежих маневара, два „возача" морају да залну заједнички за педалама.

Иначе, све је спремно да два члана посаде током путовања које ће потрајати две недеље преживе: пакети с дехидрираном храном, гомила одеће (нема теорије да се пилоти купају на ваздушној лађи), пумпа за десалинизацију морске воде која ће се „вадити" кофом из океана. Залихе нису долазиле у обзир јер би биле огромне: рачуна се да ће због великих физичких напора и топлоте „пилоти" трошити просечно пет литара воде дневно.

Наравно, као и у сваком подухвату ове врсте и овде има много непредвиђеног и непознатог. Хоће ли два „лудака" успети да препедалишу Океан безбедно? Засад је тешко одговорити на ово питање. За сваки случај, све је предвиђено ако дође до принудног слетања – чамац на надувавање и сигнални „Сарсат" уређаји за сателитску навигацију тако да бродоломци буду брзо примећени.

ВОЗИЛА БУДУЋНОСТИ

Измислили га археолози ХЕЛИКОПТЕР КАО BMW

Захваљујући минијатурним димензијама (два метра висок, а пет дугачак) и малој тежини (230 kg), овај хеликоптер може да превезе и обичан аутомобил

Висок је мање од два метра, дугачак пет метара, а име му је „Драгонфлај" (вилин коњиц). Светлост дана угледао је захваљујући упорности и домишљатости два брата близанца из Милана, Анђела и Алфреда Кастиљони који су археолози по занимању. На генијалну идеју браћа су дошла из нужде: на бројним путовањима по Африци често им је била потребна управо таква мини летелица која би била у стању да превезе два путника и гомилу сниматељске опреме.

Мада је „вилин коњиц" по свим мерилима прави УЛМ (ултралаки механизам), што ће рећи „играчка", понаша се као прави хеликоптер. То је потврдио и чувени пробни пилот Џек Занози који је после тестирања изјавио да „коњиц" има све квалитете одличног хеликоптера.

Ево и његове личне карте: празан тежи свега 250 килограма тако да може да га тегли обичан аутомобил, а у ваздух може да понесе целих 450 килограма. Опремљен је мотором од 130 KS, постиже брзину од 150 km/h, може да остане у ваздуху сат и по до два сата, с аутономијом лета од 330 километара. Цена му је око 300.000 франака, односно кошта колико BMW.

Наравно, могу да га возе само они који имају пилотску дозволу за управљање хеликоптером, али свим заинтересованима нуди се обука при фабрици која га производи, на обали италијанског језера Комо. И, премда је првенствено направљен за оне који сањају о „небеским висинама", за мини хеликоптер највише су се заинтересовали пољопривредници широм Европе који намеравају да „коњицом" заливају поља и сеју житарице.

ВОЗИЛА БУДУЋНОСТИ

Овални аутомобили

Обратите пажњу на распоред точкова: два са стране су погонска, а точковима напред и назад се управља. Може чак да се окреће у месту!

„ЕЛИПСИС" ПРОТИВ СУДАРА

Француски конструктор Филип Шарбоне, један од чланова управе „Рено", познатији као „отац" R-16, ускоро ће јавности представити први овални аутомобил на свету, намењен првенствено градској вожњи. Његово аеродинамично возило, које је назвао „Елипсис", дугачко је око четири метра а троши дупло мање бензина од обичног и, што је најзанимљивије, тврди његов творац, – пружа потпуну безбедност путницима. Како то? Захваљујући шасији у облику елипсе умногоме се ублажава ударац у случају судара, спречава се оштећење аутомобила и повреде возача који је због изванредних маневарских способности овог необичног аута у стању да најмањим покретом избегне директан судар.

Засад је „Елипсис" само прототип.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

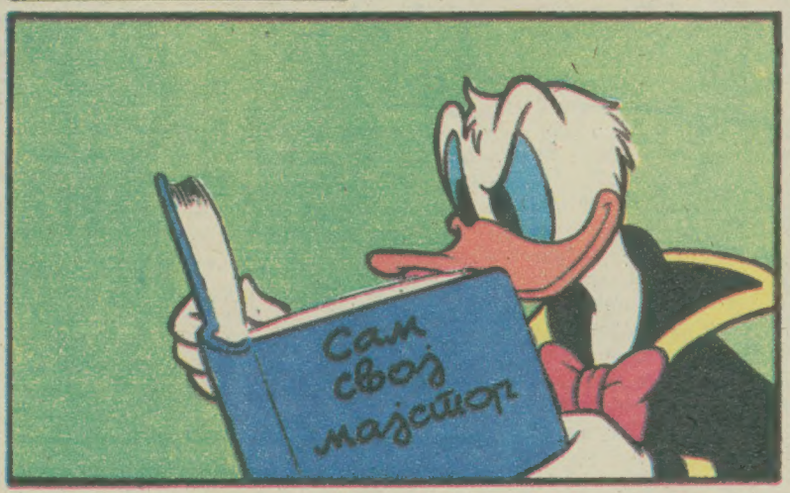

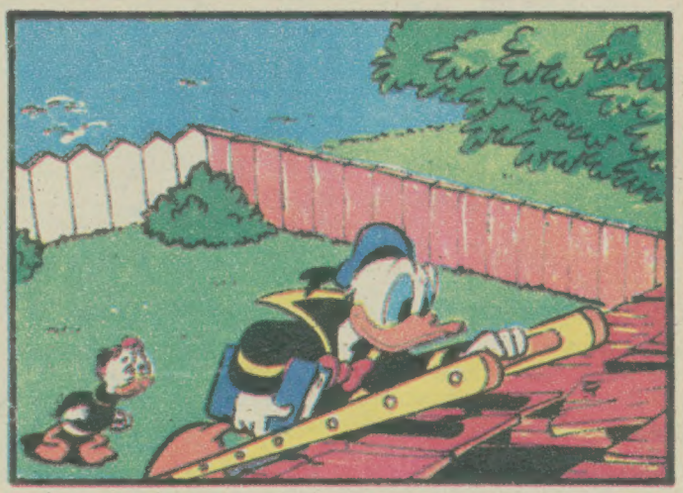

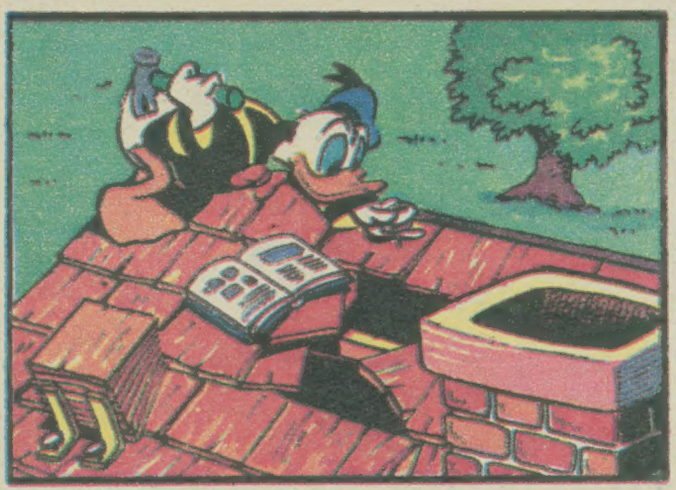

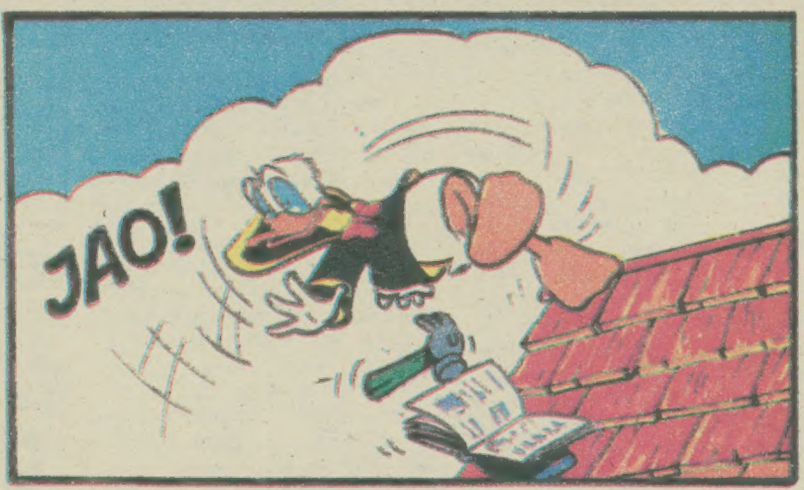

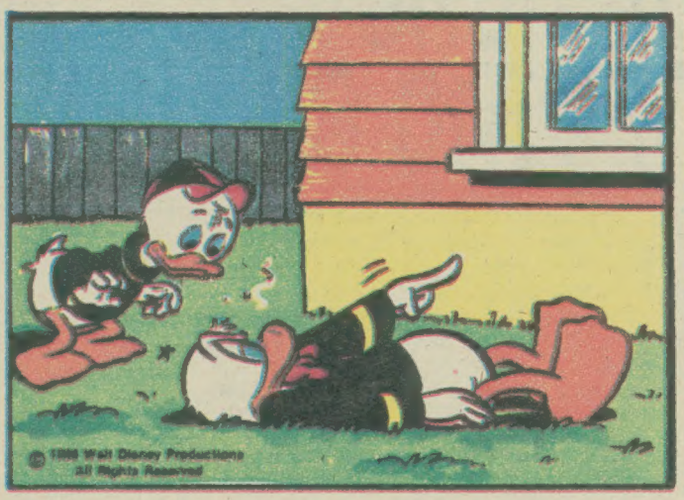

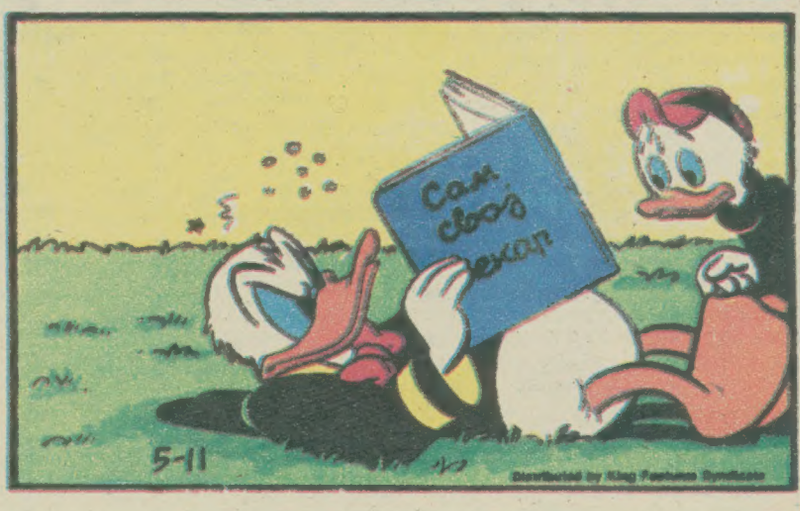

ЦРНОГОРЦИ, ПРЕТЕЧЕ ПЛАВИХ ШЛЕМОВА

МИР, МА ВАС ТО КОШТАЛО ЖИВОТА!

На Криту је 1896. букнуо грађански рат: Грци против Турака. Европске велесиле су се уплашиле да и саме не буду увучене у међусобне сукобе с непредвидивим последицама. И спас потражиле упутивши позив за помоћ тамо под Ловћен...

Овога пута све је било некако другачије. Јесте, како је то одувек обичавано, на цетињској Обилића пољани постројена јединица, јесу Црногорци једва чекали да крену у војну, јесте се народ окупио – са све главарима – да испрати своје бојовнике. Није, међутим, никад било војске без оружја, није, такође, никад било лепше одевених војника испод Орловог крша. Ни, чинило се, неке свечарскије атмосфере. А ни жагор присутних није личио на пређашње.

Онда се све утишало. У ставу мирно јединица је поздрављала долазак господара. Капетан Машан Божовић, дотад командир Прве чете Другог батаљона стајаће војске, предао је рапорт књазу Николи. Осмехнут, главнокомандујући је пољубио заставу, извршио смотру јединице и започео беседу:

– Јунаци! Почашћен сам од великијех европскијех сила да пошаљем на Крит међународној војсци једну чету мојих Црногораца јер су они увјерени да ће Црногорци вршити своју дужност како њима доликује – поштено и јуначки. На вас је пао избор, па сам дошао, моја драга ђецо, да вам зажелим срећан пут, да се здраво, поштено и јуначки повратите у своје домове. Слушајте старјешине и покоравајте се безусловно њиховим наредбама. Ви ћете се држати са друговима из разних држава. Другујте поштено и искрено, службујте тачно и поштено! Пазите још на то: хришћански народ на Криту устао је и бори се за слободу, која је као и нас наша – скупо коштала. Господине капетане (књаз се обратио капетану Машану Божовићу), све што учиниш, чиниш у моје име. Нећу ти тражити објашњење. Хоћу да остане име Црногораца на оној висини на којој је вазда било, ма све вас коштало живота...

Књаз је на себи својствен начин говорио око сат и по. Затим је министар војни војвода Илија Пламенац извршио исплату путних трошкова и јединица је истог дана – преко Ријеке Црнојевића, Скадарског језера, Вирпазара, Бара и Крфа – кренула према Криту. У прву светску мисију мира. Било је то средином децембра 1896. Много много пре данас тако познатих „плавих шлемова".

Ко ће кога

Криза на Криту је свакога дана те 1896. постајала све тежа. Крвопролиће је претило да прерасте у „грађански рат" с несагледивим последицама" не само за велико острво на истоку Средоземља него и да европске велесиле увуче у сукоб са сасвим неизвесним исходом.

Грци и Турци, односно хришћани и мухамеданци, кренули су, чинило се, у верски рат који је почео да поприма елементе геноцида. Наиме, Турци не само што су у највећим утврђењима држали своју војску, него је и њихова полиција уводила ред онако како је знала и – као једини важећи закон.

Уз то, грчка краљевска влада је – без обзира што су на великом острву вековима живели заједно и Грци и Турци – желела да Крит припоји себи. Порта је веровала да је још толико јака да, и поред губитака великих територија на Балкану, може да сачува острво у оквиру своје империје.

Велике силе (Русија, Француска, Енглеска и Италија – свака, разуме се, са својом рачуницом) хтеле су поштопото да, бар за почетак, заштите становништво од крвопролића. Ваљало је, пре свега, развадити сукобљене стране без сопственог директног уплитања. И тако се стигло до идеје о слању мировних снага на завађено острво.

Истражујући период прве светске мисије мира која је поверена Црногорцима, историчар Филип Р. Ђурашковић устврдио је да је идеја о слању црногорске јединице на Крит потекла од руске владе. Наиме, каже он, „непосредно послије Берлинског конгреса, односно фактичким признавањем Црне Горе као суверене и независне државе, њен углед је порастао не само по просторима Балкана, већ и у Европи, па и у свијету. Осим тога, вјешта и продуховљена спољна политика књаза Николе неоспорно је подигла њен међународни углед, а њему обезбиједила високу репутацију на европским дворовима, чини се, недоступну осталим балканским суверенима".

С руским предлогом сложиле су се не само велике силе, него су свој пристанак дале и обе зараћене стране.

Пресрећни књаз Никола – јер је то било још једно признање њему као владару – одредио је да се на Крит упути осамдесет војника и осам подофицира који ће, зависно од одлуке велесила и развоја ситуације, на острву остати од једне до три године.

Бежанија на бродовље

Да ће бити мало мира на острву где су упућени да контролишу мир, елитна црногорска јединица уверила се одмах по искрцавању у критској луци Канеја. Тек

МИР, МА ВАС ТО КОШТАЛО ЖИВОТА!

Илустровао: Бранв Јовановић

што су, после више од 24 сата заморне вожње са Крфа, ступивши на чврсто тло, нашли су се између две ватре, Турака и Грка. Ненаоружани.

У помоћ им је брзо прискочио гувернер Крита Ђорђи-паша Беровић, пореклом из села Бери поред Подгорице. Сваком војнику дао је по пушку „мартинку" са по тридесет метака. Уз пратњу четири турска жандарма, војници капетна Божовића успели су да се докопају касарне на Милен-башчи и ту остану неколико дана.

Након тога јединица је подељена на две групе: једна је смештена у сарају Ђорђи-паше, у чијој су се близини налазили конзулати европских држава, а друга је одређена да у једној школи сачека даљи развој догађаја. А њих, видеће се, није мањкало.

У време богослужења у месној цркви – с оружјем остављеним пред црквене двери – у непосредној близини избио је нови сукоб између Грка и Турака. Остало је забележено да је у том тренутку с исуканом сабљом у цркву улетео поручник Јово Бећир, иначе заменик команданта јединице, и повикао:

– Ко је Црногорац, за мном!

И сви су отрчали за њим и, по већ раније утврђеном распореду, похитали да заштите конзулате руског, енглеског, француског, италијанског, аустријског и грчког посланства. Мада су, како се то депо каже, извршили поверени им задатак, велесиле су после те, по њих нимало лепе, епизоде одлучиле да посланства преместе на своје ратно бродовље укотвљено уз обале Крита.

Црногорска јединица је остала забарикадирана у згради руске легације неколико дана, бранећи – мир. Кад је запретила опасност да обе сукобљене стране готово заједнички нападну и освоје зграду руског посланства, Црногорци су се, уз борбу, повукли на руски адмиралски брод „Наварин". И ту остали неколико дана, док се Турци и Грци нису заморили.

Убрзо после тога збио се догађај који је умногоме одредио даљу судбину црногорске јединице на Криту.

Сасвим случајно, у просторији заповедника целокупне турске жандармерије на Криту затекли су се капетан Машан Божовић и италијански штапски капетан Графер. У том тренутку у одају су банула два турска жандарма, љута због неисплаћеног новца и спорећала се са својим претпостављеним. На изненађење свих, један је потегао пиштољ и убио свог официра. Божовић и Графер су муњевито реаговали и узвратили паљбом. Други жандарм је, користећи гужву, зграбио торбу с новцем и дао се у бекство. И он је пао изрешетан хицима двојице савезничких капетана.

Божовић је похваљен и одликован сребрном медаљом за храброст и, још важније, придобио симпатије турске власти.

Испраћај с цвећем и пуцањем

Међутим, ситуација на Криту погоршавала се из дана у дан. У отворени ратни сукоб ступиле су Турска и Грчка, дотад као неутралне. Турци су упали на грчку територију и њену војску опколили у од давнина чувеном Термопилском кланцу. Тек на жестоку претњу великих сила Труци су пристали да се повуку у свој атар.

Сукоби, убиства, пљачке и паљевине на Криту као да су тек тада кренули свом силином. Чак је безглаво побегао и сам гувернер Ђорђи-паша Беровић, преко Улциња што даље у Венецију. Тада су четири велике силе узеле ствар у своје руке, послале још ратних бродова и острво поделиле на четири зоне.

Црногорска елитна јединица је, међутим, и даље одржавала ред и мир на острву, сада уз обилату помоћ ескадрона великих сила. Чак је било идеја да књаз Никола пошаље још један контингент војске. Данас се поуздано не зна због чега се од тога одустало. Зна се, пак, да је после бекства гувернера Беровића, руска влада – и сам цар Николај II – предложила да нови гувернер буде војвода Божо Петровић. Није дозволио књаз Никола правдајући се да је најбоље да ту ствар сами између себе реше Грци, што се и догодило када је у Крит приспео грчки кнез Ђорђе.

А да је новоустоличени гувернер Крита имао велико поверење у часност црногорске јединице сведочи и податак да су у састав његове личне пратње ушла два црногорска подофицира и четири војника.

Управо захваљујући мудрој политици кнеза-гувернера Ђорђа и успостављањем његове власти, стање на острву се стабилизовало. Мештани су могли сами да одржавају ред и мир.

И, 1. марта 1899 – тачно након две године и 54 дана – црногорска јединица је, дирљиво испраћена од самих Крићана а уз почасне плотуне с топова морнарица европских велесила, напустила острво које је у историји остало забележено и као први простор где су ратни пожар гасиле (неуталне) мировне снаге. Сасвим успешно, тада.

Приредио:
Петар Милатовић

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

3,4 РОЛС-РОЈСА ПО ГЛАВИ

Попис спроведен 1947. године у Индији, убрзо пошто је ова земља стекла независност а непосредно пре но што је постала република, показао је да је сваки индијски махараџа од превозних средстава поседовао просечно 9,2 слонова, 3,4 „ролс-ројса" и 2,8 железничка вагона. Где су данас ти слонови и аутомобили, не зна се, али је од сачуваних вагона који су некад припадали владарима Индије недавно састављена композиција која је добила име „Дворац на точковима". Туриста са дубоким џепом може у једном оваквом вагону, раскошно опремљеном у традиционалном источњачком стилу, да путује од Делхија до Џајпура и да се пуних осам дана осећа као прави махараџа.

ГЕНИЈАЛНИ ИДИОТИ

Израчунавање сложених математичких задатака напамет захтева одређену даровитост. Али, природа понекад ствара особе чија је интелигенција испод уобичајене, а које су способне да такве задаткеураде у трен ока. Ево неколико примера.

● Чарли и Џорџ, идентични близанци из Њујорка рођени прерано 1939. године, имали су веома низак коефицијент интелигенције – између 60 и 70. Па ипак, када су их психолози тестирали 1963. године, обојица су могли, за свега неколико секунди, да израчунају колико је времена прошло од било чијег последњег рођендана. Могли су да „одверглају" године у којима ће неки одређени датум пасти у недељу или дане у седмици за датуме све до 7000. године наше ере. Исто тако могли су да се врате стотинама година уназад упркос томе што нису знали ништа о променама календара. Међутим, нису умели да одузму 10 од 20!

● У 19. веку, од десетогодишњег Трумана Хенрија Сеформа затражили су да помноже 365x365x365x365x365x365. За свега један минут он је дао тачан одговор: 133.491.850.208.565.925.016.299-.941.583.225!

● Један двадесетдвогодишњи епилептичар кога су проучавали током 1898. године могао је течно да понови подтгачке одломке који су му били прочитани на три језика а које он уопште није разумео.

● Харијета, помоћна радница у једној кухињи у Бостону, тестирана 1970. године, могла је да одсвира песмицу „Срећан ти рођендан" у стилу таквих композитора као што су Моцарт, Бетовен, Шуберт, Дебиси, Прокофјев, Верди и други.

Како они то раде? Па, значајну улогу свакако играју невероватна моћ концентрације и меморија. А неки научници сматрају да посебна способност генијалног идиота можда надокнађује неке друге оскудно развијене способности.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ПРОТИВ ЗАКОНА ВЕРОВАТНОЋЕ

● Чеони судар између два аутомобила десио се 1906. године у Редруту на југу Енглеске. Вест не би заслуживала пажњу да то нису била једина два аутомобила у граду.

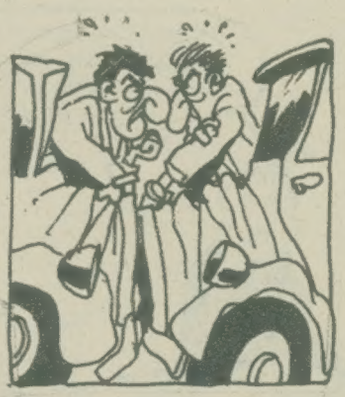

● Валс Вилијамс из Шарлота, Северна Каролина, случајно је испустио часовник из авиона на висини од 700 метара и нашао га у сопственом дворишту... како још увек ради.

● Једну корњачу коју је 1887. године својим иницијалима обележио Роберт Браун из Кентакија нашао је 64 године касније његов зет О. Џ. Портрет.

● Џим Ханкин пао је у реку Мевагиси, Енглеска. Други Џим Ханкин добацио му је појас за спасавање, а трећи Џим Ханкин извукао га је на чамац и спасао. Три човека нису била ни у каквом сродству!

КРАЉИЦА И МАЧКА

Маркиза де Ментенон, друга жена француског краља Луја XIV, остала је у животу и постала краљица – захваљујући једној мачки.

Франсоаз Добиње, кћерка француског гувернера Острва свете Марије Галант, имала је само три године када је током пловидбе по мору била проглашена за мртву а њено тело ушивено у џак да тако буде бачено у воду. На сву срећу, њена омиљена мачкица увукла се у џак и почела да мјауче током погребне церемоније. Знајући да се мачке клоне лешева, капетан је наредио да се џак отвори. Девојчица је још увек била жива, временом се удала за краља Луја и умрла 1719. у дубокој старости од 84 године!

ВЕДРА СТРАНА КРИМИНАЛА

Криминалци су, наравно, гадан сој, али понекад испоље и неке особине због којих нам постану симпатични. Узмимо, на пример, ове случајеве:

● Група француских лопова истренирала је једног мајмуна као провалника и уз његову помоћ обавила низ „уносних послова". Драгоцени саучесник најзад је ухваћен захваљујући томе што је на раму прозора оставио отиске својих прстију.

● Енглески обућар Џон Багфорд (1650–1716) проводио је све своје слободно време у библиотекама цепајући и крадући илустрације и насловне стране из ретких књига. Током више година испунио је њима 64 албума. Колекција је била толико важна да је Британски музеј затражио од Багфорда да му је уступи.

● Н. В. Ерл, благајник једне банке у Отави, Канада, одмах је уочио фалсификат кад је, у мају 1961. године, затражено да уновчи један чек на износ од 70 долара. На чеку је било исписано његово сопствено име и број рачуна.

● Волтер Ф. Робинсон, затвореник на издржавању казне у Државној кажњеничкој колонији у Норфолку, САД, учествовао је 1950. године на једном такмичењу за најбољу радио-песму – и добио као награду за викенд путовање за две особе до Њујорка. Из разумљивих разлога, награда није могла да се оствари.

● Артура Камерона, осуђеника број 22222 у Државној казниониши Охаја, ухапсила су два полицајца зато што је украо два коња и осуђен је на две године затвора кад су му биле 22 године. Спроведен је на суђење у пратњи два стражара 22. априла, а смештен у затворски блок 2 – у ћелију број 22.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ИЗГУБИО СИ МОЈУ ПАРНИЦУ? А ТАКО САМ ПОЛАГАО НАДЕ У ТЕБЕ! ШТА ИМАШ ДА МИ КАЖЕШ?
ЕВО РАЧУНА!
АДВОКАТ КОЈЕР
ПОГЛЕДАЈ! ШВОРЦ САМ! ИСТРЕСО СИ ИЗ МЕНЕ И ПОСЛЕДЊУ ПАРУ!
НАДАМ СЕ ДА СИ САД ЗАДОВОЉАН!
ХОГАРЕ, ШТАТИ ЈЕ? ГОДИНАМА СИ МОЈ КЛИЈЕНТ И ПРИЈАТЕЉ...
ХОГАРЕ, ЧЕКАЈ!
ДАЈ МИ БАР БАКШИШ!
©1982 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved
CHRIS BROWNE 6-7

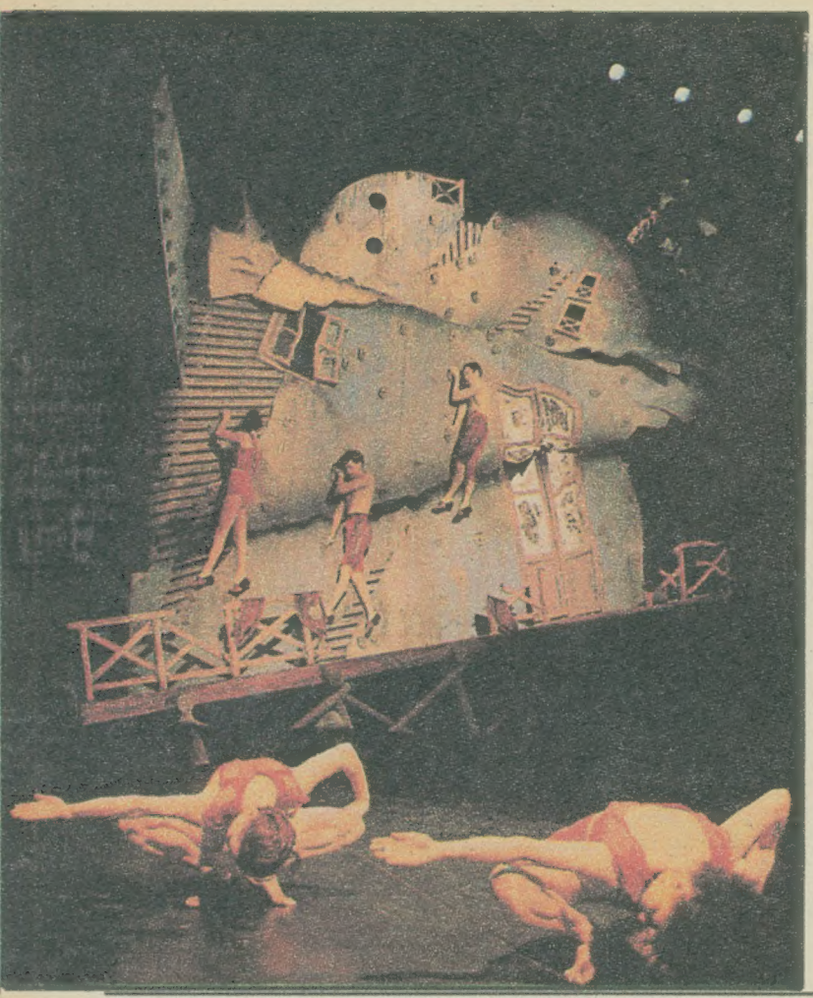

БАЛЕТ С ВРТОГЛАВИЦОМ

Ако сте помислили да је ова слика грешком окренута наопако, погрешили сте. Ради се о новом облику уметности – мешавини балета и успињања уз вертикалне глатке површине, једној врсти алпинизма. Високо изнад позорнице, држећи се само врховима прстију за невидљиве избочине, са ногама које висе у празно, ови уметници с изванредном снагом и лакоћом руше основне законе физике.

Вертикални балет појавио се 1985. године и на почетку је окупљао само три пењача који су одбијали да прихвате да успињање мора да буде везано само за званична такмичења и све оно што их прати – победнике, медаље, спонзоре. За Патрика Беора, Антоана Ле Манестрела и Фабриса Гијоа пењање није било обичан спорт већ облик живота сличан игри и пантомими. Задовољство које пружа кретање у вертикалном простору као у балету касније је привукло и два професионална играча Бруна Дизијена и Лауру Ле Нерси, па су њих петоро заједно основали групу „Рок ин Лихен". Отада трупа сели свој декор – зид за успињање – позоришним двoранама широм Европе и игра пркосећи законима теже, у ритму модерног џеза. Алпинистички балет, кажу, одушевљава публику.

Три пењача и двоје играча смислили су оригиналну кореографију коју су назвали „вертикалан балет"

Откриће у Каиру

528 МУМИЈА ЗАБОРАВЉЕНО У ОРМАНУ!

Две одлично очуване мумије које могу да се виде у Каирском музеју: фараон Пинедјем Први и краљица Хантавај чије је лице окер боје прекривено и танким слојем воска

Др Бакр тврди да ће најновије откриће разјаснити многе непознате детаље из историје древног Египта

Директор Организације за очување египатских старина др Мохамед Ибрахим Бакр објавио је ову сензационалну вест на једној скромној конференцији за штампу одржаној у јуну ове године у Каиру: равно 528 мумија пронађено је сасвим случајно у спремишту болнице при Каирском медицинском факултету! У јавности су одмах кренуле да колају гласине, једна невероватнија од друге. Чуло се да се међу овим неочекивано нађеним остацима налазе и достојанственици Хар-Моса (Хорус) династије из времена најстарије египатске државе. Међутим, врло брзо конзерватор Каирског музеја разрешио је ову мистерију: фамозна Хар-Моса династија није никаква династија већ титула коју су свом имену готово редовно додавали владари старог Египта (пре више од 5.000 година) јер су се тако поистовећивали са богом Хорусом (соколом).

Пронађена тела и скелети упућени су у анатомску лабораторију каирског Медицинског факултета и за сада се зна да су идентификоване две жене, два дечака и један младић за које је утврђено да припадају 18. династији (1490–1470. пре н.е.), као и да су чланови фараонске породице. Сад се научници који изучавају прошлост Египта надају да ће овај проналазак расветлити неке непознате појединости из историје ових владара.

Још једна занимљива подударност: до овог открића дошло је баш у тренутку кад је египатска влада донела одлуку да за публику поново отвори Музеј мумија у Каиру. Наиме, већ дванаест година, по наређењу тадашњег председника државе Анвара ел Садата, све гробнице египатских фараона, осим легендарног Тутанкамона, биле су затворене за посетиоце. Тако сада радознали туристи из целог света поново могу да се диве лепоти двадесетогодишње краљице Хантавај, супруге Пинедјема I, која је пронађена још у прошлом веку у једној гробници Горњег Египта. Свих 27 царских мумија из јолекције краљице Хантавај сматрају се најбоље очуваним мумијама, а уједно су и једине које су рестаурирање.

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

АЛЕКСАНДРА ДУДА ИВАНОВИЋ

КАД САМ БИЛА МАЛА:

Зора, Јелена и Дуда читају комплет „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" из 1939. године

БИОГРАФИЈА

Биографија Дуде Ивановић углавном се садржи у причи о њеном детињству, изузев десетак година проведених са квартетом Предрага Ивановића у који је ступила са својих 13 година као равноправан члан. Али, то је већ друга прича.

Баба Зора од наших чича;

Зоре Јелке и Саше

Рођена сам у овом лепом граду Београду који веома волим оваквог какав је, са свим његовим манама и врлинама, и то сматрам срећом. Такође сматрам срећом што сам одрасла у дивној и сложној породици, окружена љубављу и разумевањем, на првом месту мога оца Живојина – Бате Вукадиновића који је знао шта је добро, лепо и племенито и моје мајке Софије Вукадиновић која је волела уметност изнад свега. Била је солиста опере Народног позоришта у Београду. Кућа је била пуна њеног гласа. Певушила је стално, и кад се играла са нама и кад је чистила зелен за ручак. Сећам се музичке реченице коју је певала позивајући нас на вечеру: „За вечеру, дечице, ево топле чорбице, од телеће јетрице", или, ако би спремала нешто друго, она би опет то певајући изговарала. Ми смо јој, исто тако певајући, одговарале. Можда то сада изгледа смешно, али, верујте, наш дечји живот био је тако лепши и веселији. Од најмањих ногу осетила сам сву лепоту и чар музике, па онда није чудно што сам, по речима моје мајке, прво пропевала, па тек онда проговорила.

На крову старе „ПОЛИТИКЕ" двогодишња Дуда нешто пева

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

Чим сам довољно порасла, кренула сам у „Родино позориште" где су деца играла, певала и глумила. То позориште је основано четири године пред рат и у њему су деца глумила све улоге, врло озбиљно и савесно. Оснивачи су били тетка Гита Предић-Нушић и моја мајка. Из тог позоришта изникли су Рената Улмански, Перица Славенски, Дубравка Перић, Олга Спиридоновић, Катарина Обрадовић и читава једна плејада наших сјајних глумаца и балерина. Играли смо тада „Пепељугу", за коју је стихове написао мој отац, па „Црвенкапу", а нарочито смо уживали играјући у правој дечјој опери „Дечја соба" коју је на стихове Десанке Максимовић написао Миленко Живковић и у којој је једину улогу за одрасле играла моја мама. (Одатле је и она музичка реченица коју смо ми код куће певали око вечере.) И дан-данас, када се сретнемо ми „родиновци", Дубравка Перић одрецитује свој текст из „Пепељуге", а својим стиховима одговори јој некадашњи принц, Перица Славенски. Ето, толико је јако сећање на те дивне дане нашег дружења и пријатељства.

После рата готово сви „родиновци" прешли су у позориште „Бошко Буха". Сећам се да смо путовали, заједно са тетка-Гитом и мојом мајком, у Бугарску. Гостовали смо у Софији и Пловдиву, у ствари, обилазили смо нашу децу која су прве, гладне, послератне године, била тамо на опоравку. Ја сам у представи „Црвенкапа" играла, не шумара, него, ако ћете веровати, партизана који је у шуми чувао Црвенкапу и баку од злог вука. У то време све је било подређено пропаганди, па су се, наравно, и бајке морале мењати.

СНИМИО ГРАДИМИР АЛЕКСИЋ

Без оца сам, на жалост, рано остала, па је наша мајка морала да удвостручи своју бригу и љубав према нама, а то, нарочито у то време, није било лако. Трудила се да пред нама не покаже сву своју забринутост и ми, заиста, ништа од тога нисмо ни осетили. У то време сви смо помало гладовали, снабдевали се на „тачкице", јели храну из Унриних пакета, јаја и млеко у праху, слатки пасуљ и пресоване цереалије, а тако су живеле и све породице са којима смо се дружили. Када дете осети да је једнако са осталима, онда све може лакше да поднесе.

Можда би један детаљ из моје ране младости могао боље да осветли прилике у којима смо живели. Наиме, у време мог преласка у дечји хор „Бошко Буха" којим је тада дириговао Срђан Барић, обе моје сестре и ја почеле смо врло активно да се бавимо и пливањем. После сваког тренинга добијале смо по један фини, богат сендвич, као награду за труд и истрајност јер није било баш тако лако гладан и неухрањен провести два сата у води. Нећу да кажем да смо због сендвича толико волеле пливање, али и сада се сећам са колико бисмо га уживања појеле. Уз то, и мајци је спремање вечере било олакшано.

Мислим да је бављење спортом у раним годинама веома драгоцено за развој личности детета, не само зато што га физички оспособљава за живот, већ и зато што му намеће одређену дисциплину. Ако је тренинг у 6 или 8 часова увече, ја сам знала да до тада морам да завршим све што треба за школу и да одлагање обавеза не долази у обзир. Никад нисам одуговлачила писање задатака, никад се нисам поводила за оним ђачким: „Далеко је ноћ!" Међутим, спорта сам морала да се одрекнем јер певање и пливање никако нису ишли заједно. Поред певања у хору почела сам да добијам и соло деонице, а кренула сам и у музичку школу где сам такође учила и певање. Са друге стране био је мој базен и стална опасност да назебем, добијем кијавицу или промукнем. Тако сам, под притиском моје наставнице, драге професорке Инке Ђукић, морала да оставим пливање. Није ми тешко пало јер сам музику волела изнад свега.

Све три, и моје сестре и ја, училе смо музику, али сам само ја музику одабрала за животни позив. Никад није било потребно да ме неко тера да вежбам, да седим за клавиром или да певам. Ни оцена ми није била важна. Задовољство које ми је музика пружала, само по себи, било ми је довољно да са тог пута никад не скренем.

После музичке школе завршила сам Академију музичке уметности у Београду, запослила се у хору Дома армије, затим у Радио хору, а затим сам прешла на Академију где сам сада редован професор камерне музике.

Професија којом се бавим, као уосталом и свака друга којом се људи савесно баве, захтева много труда, осећања одговорности, затим доноси много нервозе, стрепње, чак и страха пред јавни наступ – да ли ћете се допасти публици, да ли ћете оправдати поверење које су вам указали диригент или сам аутор чије дело изводите. (Почаствована сам што су Оливери Ђурђевић, која ме најчешће прати, и мени своја дела посветили такви композитори као што је, рецимо, професор Дејан Деспић). Међутим, моје лично осећање везано за мој позив, опет понављам, јесте чисто задовољство. Са колегама се не такмичим, него дружим. Никад не осећам завист због туђег успеха. Радујем се свом. Чини ми се, такође, да ни мени други не завиде, да ме од срца примају и у другим градовима и у другим земљама где гостујем. Нема неспокојства, нервозе, несигурности.

Понекад размишљам: због чега је то тако? Зашто сам ја овако скројена? Па, мислим да је разлог томе моје лепо, спокојно детињство, мир у кући, љубав мојих родитеља и мојих сестара према мени и моје према њима, и увек отворена врата наше куће у Зориној улици. Свако ко је наишао, у било које доба дана или ноћи, био је добро дошао. Наша мајка је дочекивала наше другарице као да су наше, рецимо, сестре од тетке, а наша бака је сваку питала: „Госпођице, опростите, а од којих сте?" Она је била из старе београдске породице, из времена када су се сви познавали, па је мислила да сваку фамилију у Београду зна. Увек смо се због тога сви смејали. Пријатна топлина и разумевање пратили су ме кроз цело детињство и младост. Нисам осећала никакав притисак, било ми је омогућено да се развијам онако како сам сама себи одредила. На велику срећу моје мајке, ја, њено последње дете, одабрала сам њен позив, а тек много касније схватила сам колико је велика њена жеља била да бар једна од нас наследи од ње оно што је она толико волела – соло певање.

Знам да свако дете мисли да су његови родитељи најбољи и најлепши, али ја знам сигурно да за све добро и лепо у целом мом животу дугујем мом оцу и мојој мајци и зато према њима гајим једно дивно осећање дубоке захвалности за све што су ми дали. Све што сам од њих примила прелајем својој деци која сад, исто као некад моје сестре и ја, расту слободна и спокојна бирајући сама свој животни пут.

ГОНДОЛА – симбол Венеције

МЛАД МЕСЕЦ НА ПОВРШИНИ ЛАГУНЕ

Гондоле у венецијанском каналу, с крмама високо изнад воде

Гондола је прави чамац а истовремено и легенда дуждевог града. Постала је симбол Венеције, иако можда уопште није венецијанског порекла. На то указују и тврдње да њено име потиче од грчке речи *конкула* (мала тврда љуска) или *кхонтилас* (кратка барка). Неки научници тврде да потиче од римске бродице из 4. века под именом *фундула.*

Главно превозно средство

Доказ о постојању гондола потиче из 1094. године, када је дужд Вито Фалијери издао повељу којом неким становницима лагуне даје право на градњу *гондула.*

Усавршавана је вековима, а ова данашња резултат је непрекидних промена и побољшања, плод међузависности чамца и његовог географског и људског окружења.

Порастом броја становника стално је расла мрежа канала и пошто за превожење није могла да се користи коњска запрега, ваљало је смислити нешто друго. Позната је по својој елегантној линији која подсећа на расног тркаћег коња, а пљоснато дно има зато што се у почетку користила у мочвари а касније у плитким каналима.

Први познати нацрт гондоле начињен је 1555. године у Арсеналу. Већ тада је то било сужено пловило. Сужавање је настављено и данашња гондола има дужину од 10,87 m и ширину свега 1,42.

Због ограничене ширине гондоле и захтева да превози што више путника, за гондолијера је сграђено посебно узвишење на крми, док је горњи руб палубне ограде повучен сасвим према крми. Управо због тога уследила су још два решења: весло из једног комада буковог дрвета, дужине 4,2 m и тежине 43 kg, што захтева снажног веслача, и, друго, високо обликован држач за весла, такозване рашље (forcola) које истовремено служе и као украс.

Пошто је гондолијер био помакнут на крму, на прамцу је требало обезбедити противтежу, па се појавило такозвано „железо" (il ferro), комад тешког метала који завршава са шест хоризонталних зубаца, као симбол шест историјских квартова Венеције. На врху овог дела налази се метална перјаница – симбол дуждеве обредне капе.

Да би се смањила површина додира с водом, па према томе и отпор, прамац и крма гондоле све више су се дизали у висину и данас су у воду урођене само средишње три

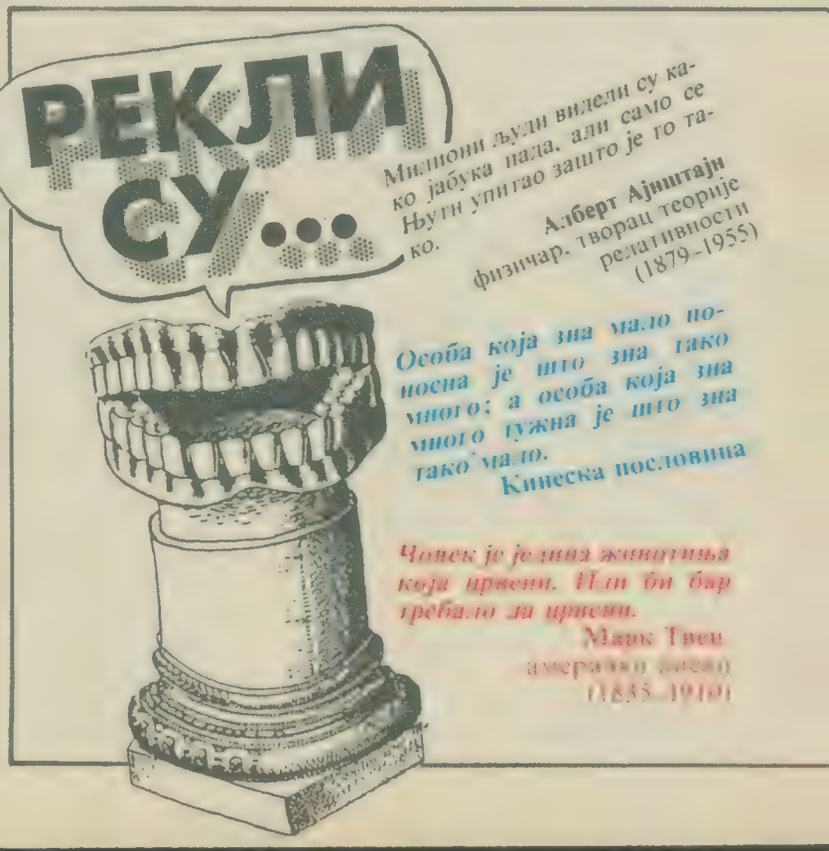
РЕКЛИ СУ...
Милиони људи видели су како јабука пада, али само се Њутн упитао зашто је го тако.
Алберт Ајнштајн
физичар, творац теорије релативности
(1879–1955)
Особа која зна мало поносна је што зна тако много; а особа која зна много тужна је што зна тако мало.
Кинеска пословица
Човек је једина животиња која црвени. Или би бар требало да црвени.
Марк Твен
амерички писац
(1835–1910)

Гондола ће ускоро прославити 900 година постојања. Некада је било и 30.000 гондолијера, а данас само неколико стотина, па је UNESCO основао Међународни комитет за заштиту гондола

петине трупа, што је младог венецијанског песника подстакло да гондолу упореди са „младим месецом на површини лагуне".

Још једна занимљивост везана је за гондолу; нагнута је на десни бок и труп јој је асиметричан, а када гондолијер заузме своје место на левом боку, исправља се. Пошто је весло учвршћено на десном боку, веслач би, да би се избегло скретање улево, морао да изводи посебан покрет, а да би се брод кретао право, закривљен је труп.

Данас је труп гондоле толико асиметричан да је његова лева половина на најширем делу 24 центиметра шира од десне. Овакав чамац, чија је запремина око 1.200 kg, може да се креће брзином и до 3 чвора (5,5 km/h).

Многе гондоле поред седишта за путнике имају метални додатак у облику морског коњића кроз који је провучено уже што служи као рукохват, али и као посебан украс.

Поред гондоле, у Венецији су и чамци за превоз терета украшавани на сличан начин. На слици: чамац из 1870. године за вожњу каналом Гранде

Ништа без гондолијера

Сјајна због својих техничких особина, уз то и лепа, гондола не би постигла толику популарност да није оних који су њоме управљали и који су добили име гондолијери.

У почетку су гондолијери били црни робови који су припадали богатим домаћинствима и, као и друге слуге, имали још много обавеза. Временом су постали издвојена скупина чији је професионални понос растао заједно са њиховим бројем. Крајем 15. века било их је од 15.000 до 30.000, а у појединим периодима, са својим породицама, чинили су четвртину становништва Венеције.

Гондолијери говоре посебним дијалектом који је мешавина италијанског, шпанског и арапског језика. Има, рецимо, израза који се односе на димензије гондоле, на њених 280 различитих дрвених делова и на алат као начин градње, који вековима нису мењани и другима су неразумљиви, а гондолијер с краја 20. века разуме нацрт из 1555. године.

Савремени хроничари описују гондолу: „Читава гондола прекривена је позлаћеним резбаријама.., На четири угла пловила стоје четири кипа која представљају врлине: сваки од њих држи своје симболе: Будност је представљена светиљком и петлом, Верност псом, Дискреција кључем преко уста и Говорнички дар Меркуровом палицом и кошницом пчела.

Међу гондолијерима су посебно омиљене регате које се одржавају од краја 15. века. Пре много година биле су укинуте, али су обновљене 1976. Од тада, сваке године, на стази дугој 32 km стотине професионалаца и аматера показују своје вештине.

* * *

Број гондола непрестано се смањује, а позив гондолијера није више тако привлачан, па су нестале и наследне привилегије. Под покровитељством UNESCO-а основан је Међународни комитет за заштиту гондола. И поред свега, гондола је данас само туристичка атракција. И сами Венецијанци све ређе је користе, и то искључиво за свадбе и погребе. По неким подацима, број гондолијера свео се на 300-400.

Бошко Антић

...Мржња је најдуговечније задовољство: људи воле на брзину, али мрзе натенане.

Лорд Бајрон,
енглески песник
(1788–1824)

Кад сви размишљамо на сличан начин, онда нико не размишља.

Волтер Липман,
амерички новинар
(1889–1974)

Срећан нека је онај ко не очекује захвалност јер неће бити разочаран.

Кинеска пословица

Кад је наша мржња жестока, она нас сразава испод нивоа оних које мрзимо.

Ларошфуко,
француски писац
(1613–1680)

Прељуба је примена демократије на љубав.

Х. Л. Менкен,
амерички писац моралиста
(1880-1956)

Мржња је најстарија страсти на којој почива друштво.

Латинска пословица

Страх је омча која стеже све док не задави.

Источноафричка пословица

Морамо научити да сами себи будемо најбољи пријатељи зато што сувише лако упадамо у замку да сами себи будемо најгори непријатељи.

Гистав Флобер,
француски писац
(1821–1880)

Погледајте оне краве и присетите се да ни највећи научници света никада нису открили како да се трава претвори у млеко.

Михајло Пупин,
научник и проналазач
(1858–1935)

Математика је једина наука где човек никада не зна о чему му је реч ни да ли је оно што је речено тачно.

Бертранд Расел,
енглески математичар
и филозоф
(1872–1969)

Онај ко је једним стопалом већ на ледини, требало би да сваки сат мисли.

Каталонска пословица

Многи људи би имали успеха у малим стварима кад се не би заносили великим амбицијама.

Хенри Лонгфелоу,
амерички писац
(1807–1882)

Свако дете је уметник. Невоља је у томе како да остане уметник кад одрасте.

Пабло Пикасо,
шпански сликар
(1881–1973)

Поносна мисао да је Бог, стварајући човека, имао у виду његове стварне способности.

Оскар Вајлд,
енглески писац
(1854–1900)

Не можеш да ступиш двапут у исту реку јер до тебе увек дотиче нова вода.

Хераклит,
старогрчки филозоф
(540-470. пре н.е)

Дрвеће сам научио стварима које ниједан учитељ није могао.

Бенџамин Франклин,
амерички [illegible]
(1706–1

АТОМСКА БОМБА У ПИВСКОЈ ФЛАШИ

„Нервни центар" данске војске, смештен у једној старој тврђави, нацисти су заузели на препад, у стилу савременог тројанског коња. Међутим, по окупирању Данске, нису били свесни да им је надохват руке био плен који је могао да измени судбину рата

За напад на Данску и Норвешку главна команда Вермахта основала је почетком 1940. године посебну групу војних стручњака. Да би се њен рад што боље прикрио, добила је назив „Команда за специјалне задатке бр. 31." Адмирал Канарис, шеф војнообавештајне службе познате под називом Абвер, одредио је за главног обавештајног официра у поменутој команди капетана бојног брода Франца Лидига. Читав подухват напада и окупације Данске и Норвешке добио је у команди Вермахта назив „Операција Везер".

Хитлер је 1. марта 1940. године наредио команди Вермахта да се припреми за извршење „Операције Везер", а месец дана касније, 1. априла, да упад у ове две земље почне 9. априла 1940. у 5.15 изјутра.

Подмукли план капетана Лидига

Упад нацистичких трупа у Данску планирао је капетан Лидиг који се у току припремања и извођења тог плана поставио изнад уобичајених надлежности обавештајног официра.

Из извештаја једног од својих обавештајаца који је прикривено радио у Данској сазнао је да се „нервни центар" читаве данске војске налази у једној старој тврђави у предграђу Копенхагена, главног града Данске. Капетану Лидигу пала је одмах на памет смела идеја да пре почетка, или на самом почетку напада на Данску брзом и одлучном акцијом заузме тврђаву и тако потпуно онемогући отпор данске војске и народа.

Подмукли план капетана Лидига прихваћен је у команди Вермахта, па му је за извођење препада и заузимање тврђаве придодата група посебно обучених војника и агената. Они су имали задатак да обезбеде да путеви за тврђаву не буду минирани. Групу нацистичких командоса Лидиг је сместио у теретни брод који је 9. априла 1940. упловио у луку Копенхагена, не дајући Данцима ни трунке повода да наслуте шта скрива у својој утроби. Операција је, дакле, била замишљена и изведена у стилу савременог тројанског коња.

Операција Везер

План капетана Лидига и читава „Операција Везер" могли су да буду осујећени само да су надлежне данске и норвешке старешине показале већу будност. Пуковник Остер, један од немачких официра који је радио у команди Абвера, био је убеђени антинациста, па иако није непосредно радио на томе, успео је да сазна да се припрема напад на Данску и Норвешку. О томе је 1. априла, осам дана пре почетка „Операције Везер", известио данског поморског аташеа у Берлину, а 4. априла и норвешког војног аташеа.

Норвешки аташе није, по свој прилици, поверовао у примљено обавештење јер није нашао за сходно да о томе извести своје претпостављене уОслу. За разлику од њега, дански поморски аташе одмах је позвао Копенхаген, али његове старешине једноставно нису придавале ни најмањи значај причи коју су чуле.

И тако је групи немачких војника и агената успело да 9. априла 1940. упадну у стару тврђаву у Копенхагену и онеспособе „нервни центар" данске војске, тачно онако како је капетан бојног брода Франц Лидиг планирао.

Заузимањем Копенхагена и читаве Данске нацистима је пало у руке нешто што је могло да измени читав ток Другог светског рата – само да су то знали и били свесни ухваћеног плена. А то „нешто" била је једна лабораторија на копенхашком универзитету, заједно са њеним шефом Нилсом Бором, чувеним физичаром и добитником Нобелове награде.

За немачке окупаторе Нилс Бор је био само један занесени професор и научник који се раније бавио неким чудним, замршеним проблемима физике. Занимљиво је да се ни нацистичка обавештајна служба није заинтересовала шта је то Нилс Бор, у ствари, раније радио. А ако је то и знала, била је сувише самоуверена и сигурна да би он у окупираној Данској могао да им науди. И тако су нацисти пустили чувеног научника да се и даље бави својим пословима.

Нилс Бор се бавио својим професорским предавањима и живео мирно и спокојно не дајући нацистима повода да наслуте чиме се стварно бави. Међутим, иза затворених врата, у највећој тишини своје приватне лабораторије, Бор је радио на тајанственом пројекту за који би нацисти, да су само знали, дали све на свету да га открију и да га се докопају.

Нилс Бор је још одраније, са групом америчких научника, био укључен у програм атомских истраживања. Његова лабораторија је, стога, била веома значајна карика у ланцу истраживања и стварања атомске бомбе, а њена важност готово иста као и свих других сличних лабораторија у САД и Великој Британији. Била је саставни део тог истраживачког програма, с једином разликом што се налазила у окупираној Европи, надохват нацистичких руку.

У току окупације Нилс Бор је наставио двоструки живот и рад научника. На изглед смирени и занесени професор универзитета и даље је марљиво радио на истраживању атомске бомбе. Располагао је мањом количином тешке воде, веома значајним материјалом за своје експерименте. Да су нацисти то открили, одгонетнули би и тајну његових истраживачких радова, а онда и тајну да савезници раде на изради атомске бомбе. Да би то што боље сакрио, Нилс Бор је тешку воду држао у пивској флаши коју је, заједно са осталим флашама пива, држао у обичном хладњаку у кухињи.

Расејани професор

Како су истраживачки радови Нилса Бора напредовали, савезници су одлучили да он што пре напусти окупирану Данску. Британска обавештајна служба добила је задатак да организује његов бег из земље. Научнику је тајним каналима саопштен план савезника, као и дан и сат кад треба да се појави на молу трговачке луке где ће га чекати мањи чамац и одвести у Шведску.

Одређеног дана и часа, чим је пао мрак, научник се појавио на молу. У руци је држао само флашу „пива". Људи у чамцу, који, разумљиво, нису знали кога у ствари пребацују, све време пута питали су се каква је то пијаница која, бежећи из земље, вуче са собом само флашу пива.

По доласку у Шведску други агенти су Нилса Бора одмах пребацили у Нобелову лабораторију. Ту се нашао са научницом Лизом Мајтнер којој је предао драгоцену флашу „пива" на чување. Она је, изгледа, више из радозналости, проверила садржину флаше и запањила се када је у њој нашла право пиво. Нилс Бор је, у журби бежећи из земље, потврдио причу о расејаним професорима и уместо флаше с тешком водом понео флашу с обичним пивом.

Следећа двадесет и четири часа пивска флаша с тешком водом у хладњаку лабораторије у окупираном Копенхагену постала је најтраженији и најдрагоценији предмет за којим је трагала савезничка обавештајна служба. По њу је одмах упућена нова група британских обавештајних агената и покренута група бораца Покрета отпора у Данској. Они су без икаквих тешкоћа доспели до Борове лабораторије, узели флашу и предали је британским обавештајцима.

И једни и други све време су се питали и чудили зар је било потребно толико мука и опасности да се једна боца обичног данског пива преда једном старом, расејаном професору.

М. Бурић

Илустрово: Брана Јовановић

КОБНА НЕБЕСКА ВОЖЊА

Јак налет ветра рапидно је надобран и силовито бацио увис Терезу Абот. На висини од 75 метара, на мети громова који су парали небо, млада жена преживљавала је праву драму. И не само она.

Била сам потпуно беспомоћна. Налети ветра бацали су ме час на једну, час на другу страну, као лептирић крхку душу. Плашила сам се да ће ме одуја сваки час разнети у парампарчад.

Закачена за падобран, нашла сам се на висини од око 75 метара. Ништа није предвиђало шта ће ускоро бити. Ја и Кевин и његов чамац, само отежало по пожару у коме смо се недавно нашли. Падобран се претворио у некакву врсту једра које нас је, под налетима олује, жестоко у правцу далековода, односно кабловa са струјом високог напона.

Ко се боји падобрана још...

Средином јула ове године Кевин, мој пријатељ, предложио је да неколико дана проведемо на острву Падре, у Мексичком заливу, америчка држава Тексас. Мислио сам да ће поподне и вече бити најпогоднији: сина Колица, док он је у последњем тренутку решио да остане код мајке Марше у Тулси (Оклахома), шест и не шири земљу.

Кевин, за разлику од мене, воли да се бави разним спортовима. Непрестано ми зеваше да сам кукавица и да се плашим пустих. Кад је предложио да изнајмимо чамац и, како је рекао, крстаримо у акваторијуму пристаништа сам не крећући страх.

А та акватория је, у ствари, значила да испробамо како ће нам се моћи кретати падобраном по води. За разлику од скијања на води, у овом спорту падобранцем спортиста не вуче чамац у мору. Напротив, он ствара ваздушни јастук који га носи. Спојила га је, са једне стране, са чамцем, а са друге, падобран се испуни ваздухом и надува се као.

Чим смо се ја и чамац реда сам Кевину да ће ја први да испробам. Ту нисмо

Тереза Абот заклела се да никад више неће дозволити да је Кевин наговори на било шта. једном јој је довољно за читав живот

Илустровао Бранислав Јовановић

имали проблема. Једно сам се ипак ја тај застрашујућој висини од 75 метара.

Летела сам крст ваздух као у некоме врлетну. Ветар се поигравао са мном и било ме на све стране. У уништ ме је све боље, и ја сам успех да ће ми одлетети и ја с рамена.

Кад сам, по ко зна који пут, сигурно била одбачена слева на десно ноге ја сам пред чамац. Тек тада сам почео пут почињем на сам ја. Чамац се ја пуно на ја ју страну и превртну. Сад ја више нема шта да ме куће крст ваздух падобу и разбаци се. То је крај.

Спас у последњи час

Заглављена сам и почиње ја на Кевина уверена да ја никог више неће видети. Прошло је нерелних секунди и ништа се

ври ја сам не по ког ја, ја ја ја

Астерикс и легенди билиља

ЦРТА И ПИШЕ: А. ИДЕРЗО (A.UDERZO)

II ДЕО

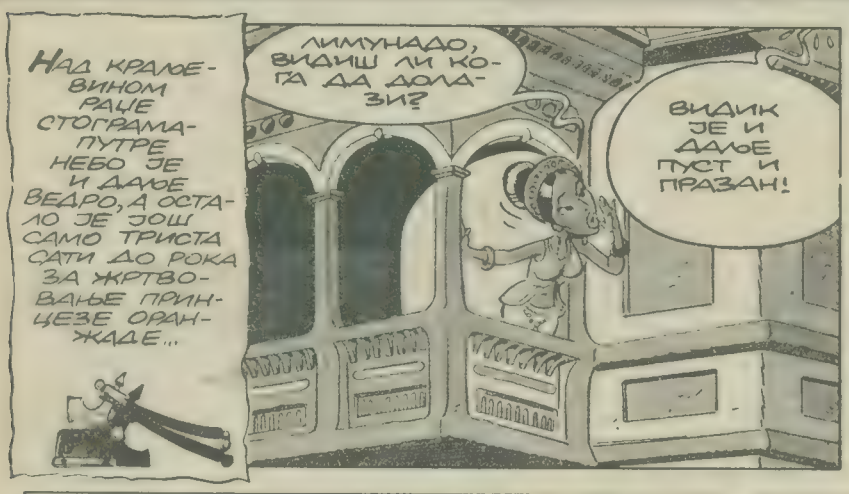
НАД КРАЉЕВИНОМ РАЦЕ СТОГРАМАПУТРЕ НЕБО ЈЕ И ДАЉЕ ВЕДРО, А ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ САМО ТРИСТА САТИ ДО РОКА ЗА ЖРТВОВАЊЕ ПРИНЦЕЗЕ ОРАНЖАДЕ...
ЛИМУНАДО, ВИДИШ ЛИ КОГА ДА ДОЛАЗИ?
ВИДИК ЈЕ И ДАЉЕ ПУСТ И ПРАЗАН!

ДОБРО СИ ПРОГНОЗИРАО, БХАНДИТЕ! НИ ОБЛАЧКА НА НЕБУ! АЛИ ШТА АКО ТУШТАИТМА ДОВЕДЕ ГАЛА КОЈИ ПРАВИ КИШУ?
НЕ ЗЕРУЈ У ЧУДА, ГОСПОДАРУ! НИКО НЕ МОЖЕ ДА ПРАВИ КИШУ ПО ЖЕЉИ!

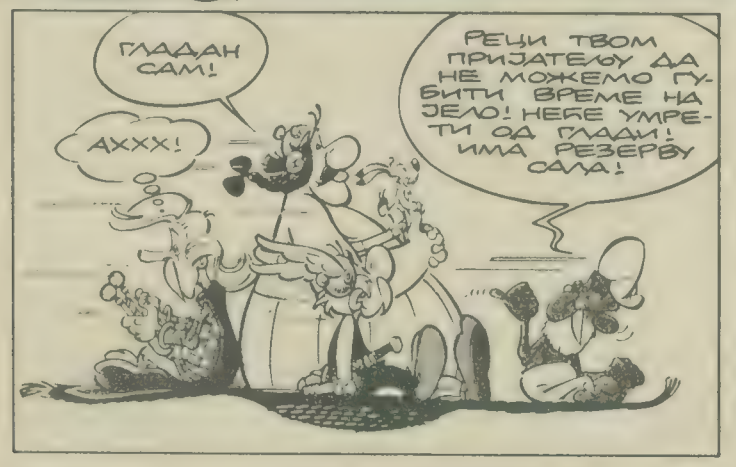

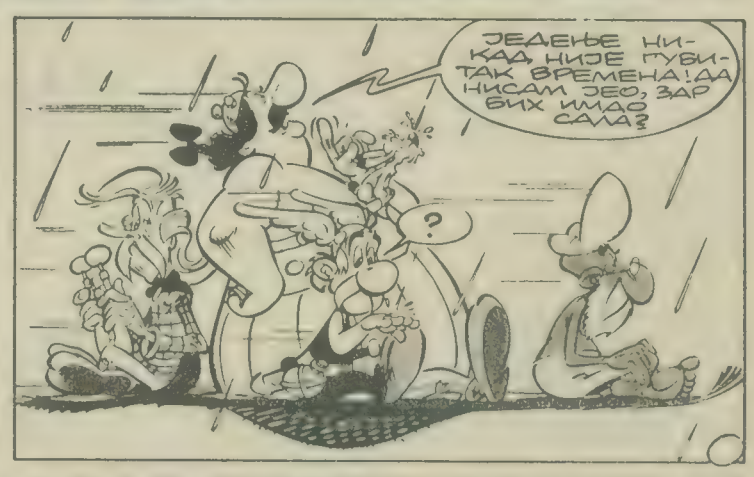

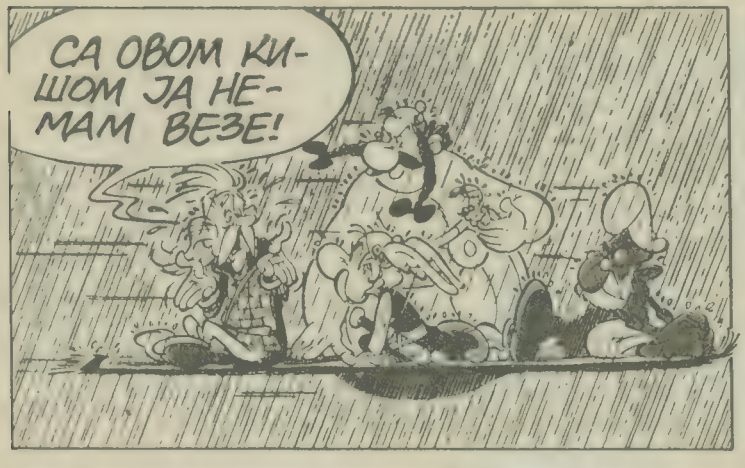

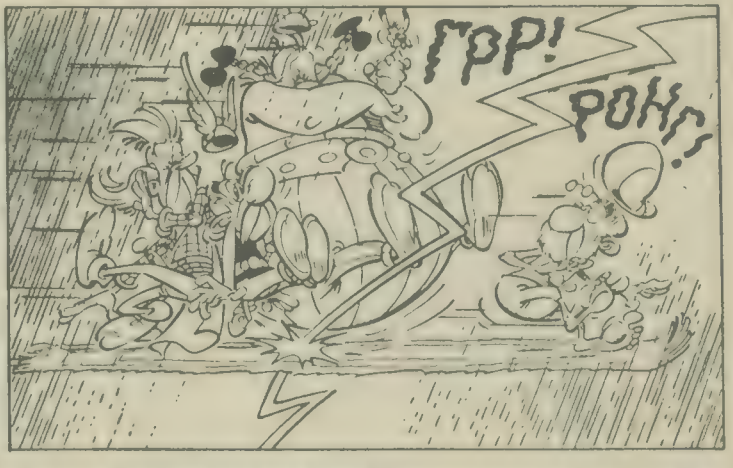

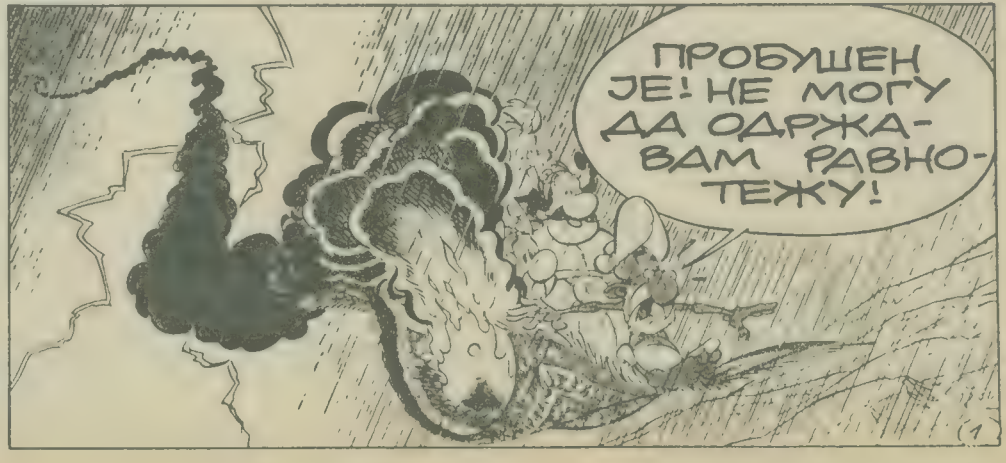

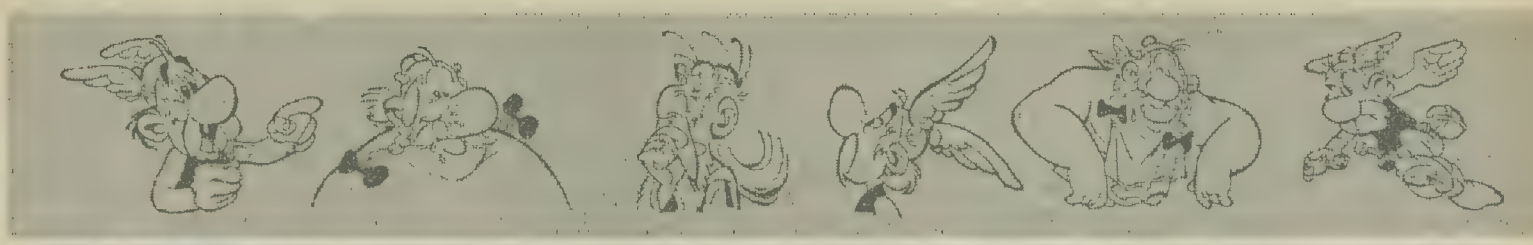

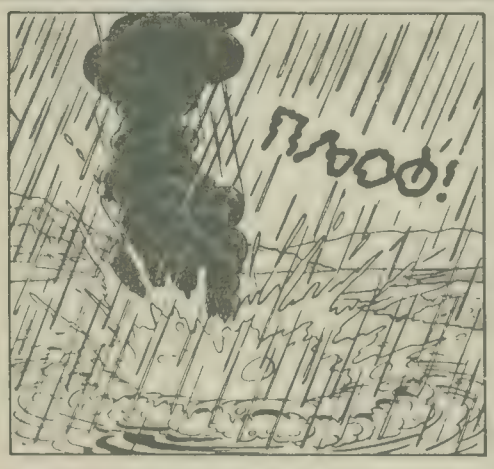
ПЉОФ!

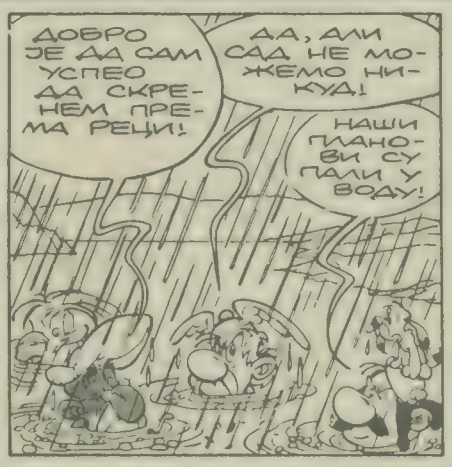
ДОБРО ЈЕ ДА САМ УСПЕО ДА СКРЕНЕМ ПРЕМА РЕЦИ!
ДА, АЛИ САД НЕ МОЖЕМО НИКУД!
НАШИ ПИАНОВИ СУ ПАЛИ У ВОДУ!

БИЛИМ ЛИЧИ НА СТАРУ КРПУ ЗА ПОСУЂЕ!

КАКВА НЕСРЕЋА! ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПОНЕСЕМ РЕЗЕРВНИ БИЛИМ!
МОЖДА ГА МОЖЕМО ЗАКРПИТИ?

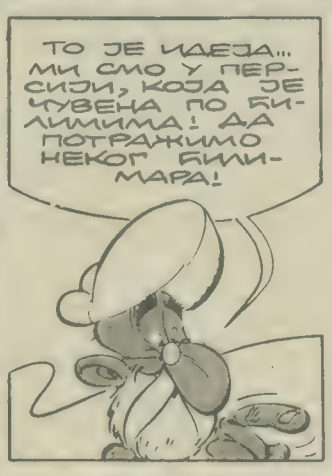
ТО ЈЕ ИДЕЈА... МИ СМО У ПЕРСИЈИ, КОЈА ЈЕ ЧУВЕНА ПО БИЛИМИМА! ДА ПОТРАЖИМО НЕКОГ БИЛИМАРА!

АЛИ ПОСЛЕ НЕКОЛИКО САТИ ХОДА...
НЕМАМО СРЕЋЕ!
ЈА САМ ГЛАДАН!
А ВРЕМЕ ПРОЛАЗИ...
ПОГЛЕДАЈТЕ... ТАМО ЈЕ НЕКО СЕЛО!

ДОБАР ДАН! ВИДИМ ДА ИМАТЕ ЛЕПЕ ТЕПИХЕ!
ЈА ИХ ПРАВИМ! ОВАЈ САМ УПРАВО ЗАВРШИО! ПЕРЕМ ГА!

НАШ ЈЕ, БОГАМИ, ДОБРО ИСПРАН!
МОЖЕТЕ ЛИ ДА ГА ЗАКРПИТЕ?

ЖАО МИ ЈЕ! НЕ МОГУ!
ЗАШТО?

КРПИМ САМО СОПСТВЕНЕ БИЛИМЕ! УОСТАЛОМ, НИКО ВАМ ОВДЕ НЕ БИ КРПИО БИЛИМ КОЈИ НИЈЕ ПЕРСИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ!
?

ЛИМУНАДО, ЛИМУНАДО, ВИДИШ ЛИ КОГА ДА ДОЛАЗИ?

ВИДИК ЈЕ И ДАЉЕ...
АХ, БОЉЕ БУТИ!

ХИ, ХИ, ХИ! АКО КЛЕПСИДРА* ТАЧНО РАДИ, ОСТАЈЕ САМО 180 САТИ...
...А ОНДА ЋЕ ПРЕСТО ПРИПАСТИ ТЕБИ, ГОСПОДАРУ!
* СТАРИНСКИ ВОДЕНИ САТ

ЗА ТО ВРЕМЕ...
МА НЕМОЈ! ЗНАЧИ, ТИ НЕ КРПИШ СТРАНЕ РУПЕ?

КАО ПРВО, МИ НИСМО СТРАНЦИ, МИ СМО ГАЛИ!
ДОБРО, ДОБРО! АЛИ СТВАРНО НЕ МОГУ ДА ЗАКРПИМ ВАШ ТЕПИХ! НЕМАМ РЕЗЕРВНЕ ДЕЛОВЕ ЗА ЊЕГА!

КОЛИКО БИ КОШТАО ЈЕДАН ОД ТВОЈИХ?
ЗА ВАС, САМО ЈЕДАН СРЕБРНИ ТАЛЕНТ*!
* МОНЕТА СТАРИХ ПЕРСИЈАНАЦА

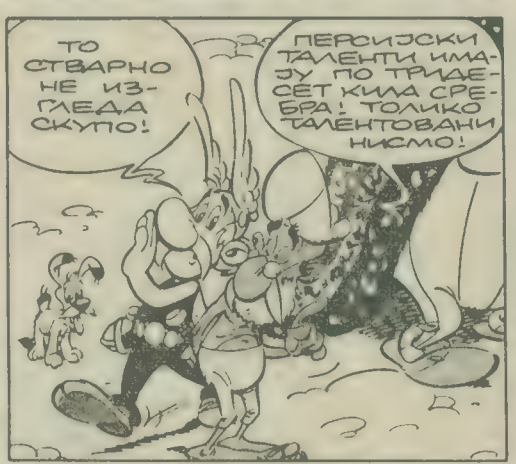
ТО СТВАРНО НЕ ИЗГЛЕДА СКУПО!
ПЕРСИЈСКИ ТАЛЕНТИ ИМАЈУ ПО ТРИДЕСЕТ КИЛА СРЕБРА! ТОЛИКО ТАЛЕНТОВАНИ НИСМО!

ШАШАВИ СУ ТИ ПЕРСИЈАНЦИ!
КУЦ! КУЦ! КУЦ!

СВЕ ЈЕ ПРОПАЛО! НЕМАМО ТАЛЕНТА ДА КУПИМО БИЛИМ!
ХМ... МОГЛИ БИСМО НАПРОСТО ДА УЗМЕМО ЈЕДАН!
У ПРАВУ ЈЕ ОБЕЛИКС! НЕ ВАЉА БИТИ СУВИШЕ ПОШТЕН!
НЕ! КРАЂА НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!
ПА, ИДЕМ ЈА ДА НАСТАВИМ ПОСАО!

СКИТИ*!!! ДОЛАЗЕ СКИТСКИ РАЗБОЈНИЦИ!
* РАТНИЧКИ НАРОД СА КРИМА

ОПЕТ ЋЕ НАМ ПОПАЛИТИ КУЋЕ И ОДНЕТИ БИЛИМЕ!!!

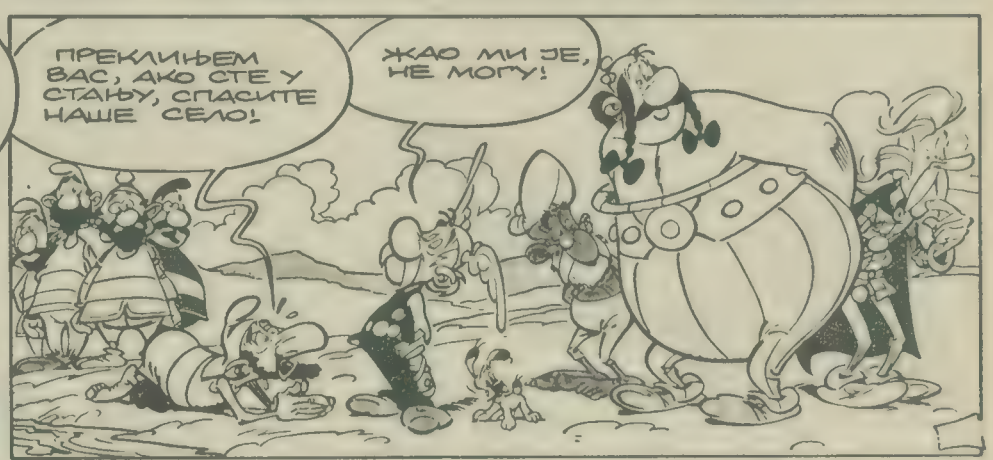
ПРЕКЛИЊЕМ ВАС, АКО СТЕ У СТАЊУ, СПАСИТЕ НАШЕ СЕЛО!
ЖАО МИ ЈЕ, НЕ МОГУ!

ЗАШТО?
ЗАТО ШТО СТЕ СТРАНЦИ, А И НАМА НЕДОСТАЈЕ РЕЗЕРВНИ ДЕО!

ШТА ТО?
НОВ ТЕПИХ!

УЗМИТЕ ОВАЈ, ТАКО ВАМ АХУРА МАЗДЕ*!
ВАЖИ, ТУТАТИ-СА МИ!
ПЛОЕС!
* БОГ СТАРИХ ПЕРСИЈАНАЦА

ХАРМОНИКСЕ, ПРИЧЕКАЈ НАС ТУ! НЕЋЕ ДУГО ТРАЈАТИ!
НАЈЗАД МАЛО ТУЋЕ!

ТУШТАЈТМА, МОЖЕШ ЛИ САСВИМ НИСКО ДА ПРОЛЕТИШ МЕЂУ СКИТИМА?
МИСЛИШ ДА СЕ ПРОСКИТАМ?

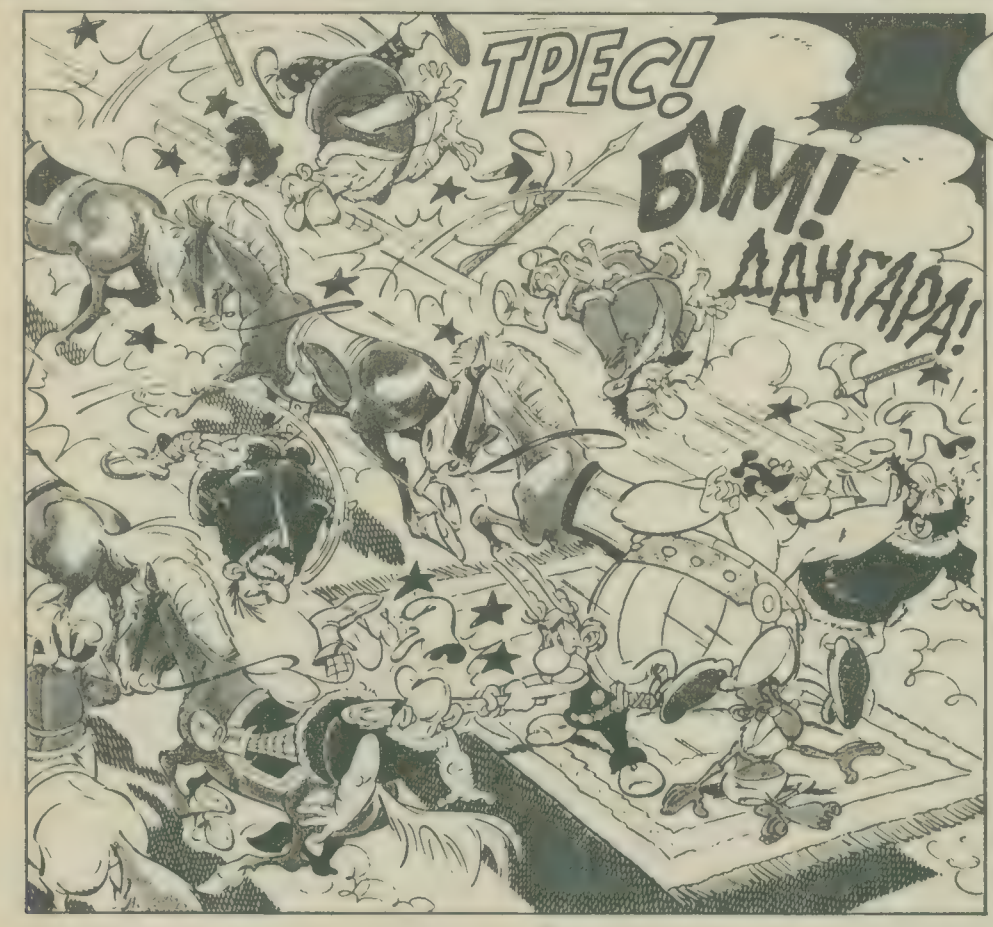
ТРЕС!
БУМ!
ДАНГАРА!

ТАКО МИ БЕЛЕ БОГИЊЕ*, БЕЖИМО ОД ОВИХ ЛЕТЕЋИХ ДЕМОНА!
*ВРХОВНО БОЖАНСТВО СКИТА

ВЕЋ ГОТОВО? БОЛОИ СУ РИМЉАНИ! ДУЖЕ ТРАЈУ!

ЖИВЕЛИ ЈУНАЦИ!
ЖИВЕЛИ НАШИ СПАСИОЦИ!
УМИНИЛИ СУ ТО НА МОМ ТЕПИХУ!
ВУФ! ВУФ! ВУФ!

ХВАЛА ВАМ! ШТА ВАМ ЈОШ МОЖЕМО ДАТИ?
НЕШТО ЗА ЈЕЛО!

И ТАКО...
УКУСНЕ СУ ОВЕ СИВЕ КУГЛИЦЕ!
АХ, ТО ЈЕ СИРОТИЊСКА ХРАНА! РИБЉА ЈАЈА! ЗОВЕМО ИХ КАВИ-АР!
МЕНИ ЈЕ ДОСТА ЈЕДНО ЈАЈЕ!
А ШТА ЈЕ ОВО?
ПЕЧЕЊЕ ОД КАМИЛЕ! ПРОБАЈТЕ ПАРЧЕ ГРБЕ!
ГЛОЗ! ГЛОЗ!
5

ДОБРА ЈЕ ТА ПЕЧЕНА КАМИЛА, АЛИ НИЈЕ КАО ПЕЧЕНИ ВЕПАР!
НЕ БИ СЕ РЕКЛО, СУДЕЋИ ПО ТОМЕ КОЛИКО СИ ПОЈЕО!

А САД ПОЖУРИМО, ДА НАДОКНАДИМО ИЗГУБЉЕНО ВРЕМЕ!

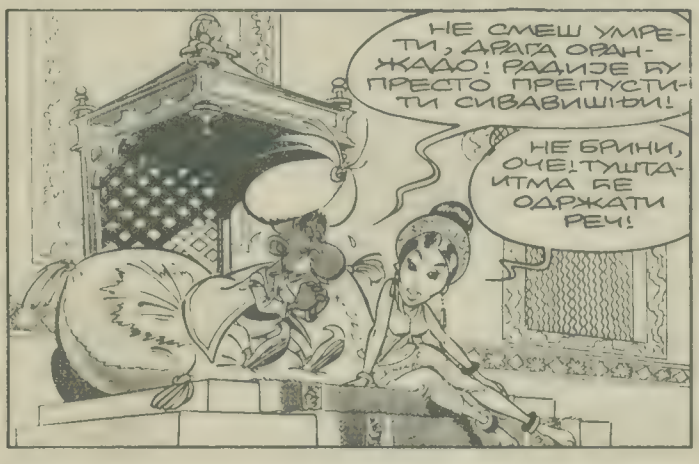
НЕ СМЕШ УМРЕТИ, ДРАГА ОРАНЖАДО! РАДИЈЕ БУ ПРЕСТО ПРЕПУСТИТИ СИВАВИШЊИ!
НЕ БРИНИ, ОЧЕ! ТУШТАИТМА ЋЕ ОДРЖАТИ РЕЧ!

ПРОДАЗЕ ПОСЛЕДЊИ САТИ, БХАНДИТЕ, А ПРИНЦЕЗИ НИКО НЕ ПРИСКАЧЕ У ПОМОЋ!
БИЋЕ КАМА-СУТРА, ГОСПОДАРУ, ИЛИ У НАЈГОРЕМ СЛУЧАЈУ КАМА-ПРЕКОСУТРА!

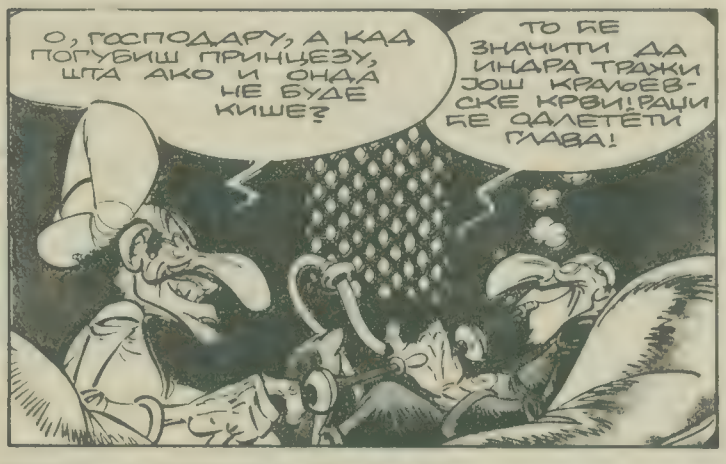
О, ГОСПОДАРУ, А КАД ПОГУБИШ ПРИНЦЕЗУ, ШТА АКО И ОНДА НЕ БУДЕ КИШЕ?
ТО ЋЕ ЗНАЧИТИ ДА ИНДРА ТРАЖИ ЈОШ КРАЉЕВСКЕ КРВИ! РАЦИ ЋЕ ОДЛЕТЕТИ ГЛАВА!

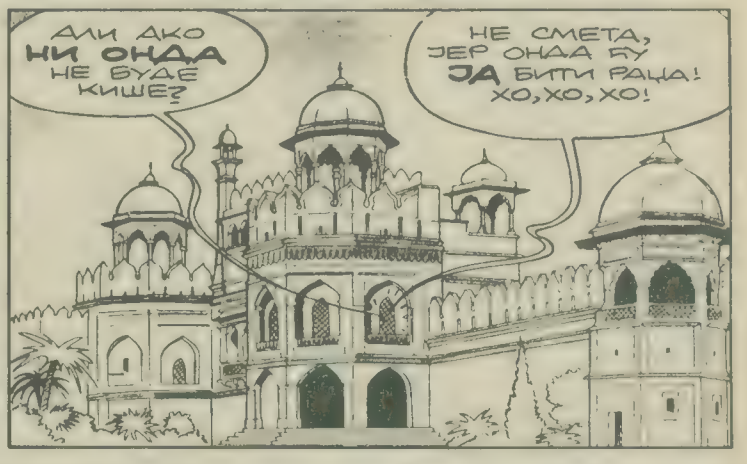
АЛИ АКО НИ ОНДА НЕ БУДЕ КИШЕ?
НЕ СМЕТА, ЈЕР ОНДА БУ ЈА БИТИ РАЦА! ХО, ХО, ХО!

ПЕРСИЈСКИ ТЕПИХ ЛЕТЕО ЈЕ ДАЉЕ, ПРЕЛАЗИО ПРЕКО ВРЕЛИХ ПУСТИЊА...

... И НАДЛЕТАО ЛЕДЕНЕ ПЛАНИНСКЕ ВРХОВЕ...
ОВАКВИ ПЕЗДЖИ МЕ ОСТАВЉАЈУ ХЛАДНИМ!

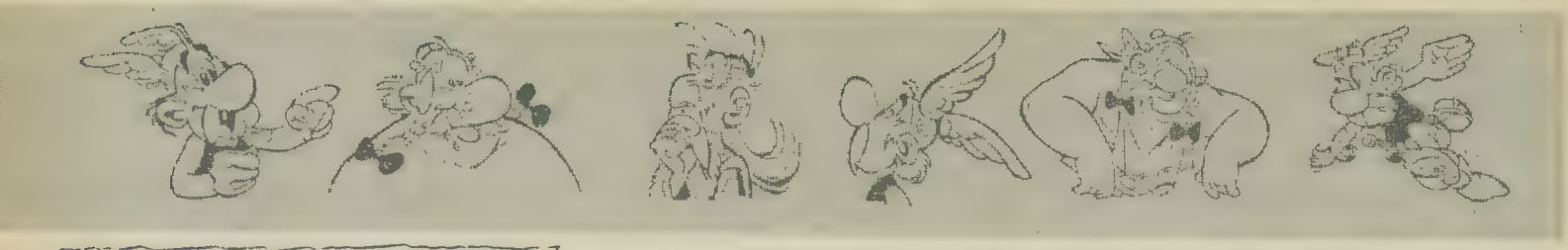

КОНАЧНО, 30 САТИ, 30 МИНУТА И 30 СЕКУНДИ ПРЕ ФАТАЛНОГ ТРЕНУТКА...

СТИГЛИ СМО! ОВО ЈЕ ГАНГ!

ГАЛИЈА
ИТАЛИЈА
РИМ
ГРЧКА
АТИНА
ТИР
МЕСОПОТАМИЈА
ПЕРСИЈА
ДОЛИНА ГАНГА
ДОЛИНА ИНДА

НИЈЕ БАШ БОГЗНА КАКВА РЕКА!

ШТО СВИ ТИ ЉУДИ ГАЦАЈУ ПО БЛАТУ?

ГАНГ ЈЕ СВЕТА РЕКА! И ПО ОВОЈ СУШИ, ЉУДИ ДОЛАЗЕ ДА ОПЕРУ ТЕЛО И ОЧИСТЕ ДУШУ!

ПЕРУ СЕ БЛАТОМ! ШАШАВИ СУ ТИ ИНДИЈЦИ!

КУЦ! КУЦ! КУЦ!

А ЕВО И РАЏИНОГ ДВОРЦА!

ВИДИМ ТУШТАИТМУ НА БИЛИМУ! СЛЕБЕ... КОЧИ!

ДОВЕО ЈЕ И ГАЛЕ! БАШ ИМАМО СРЕЋЕ!

ПРОКЛЕТСТВО!

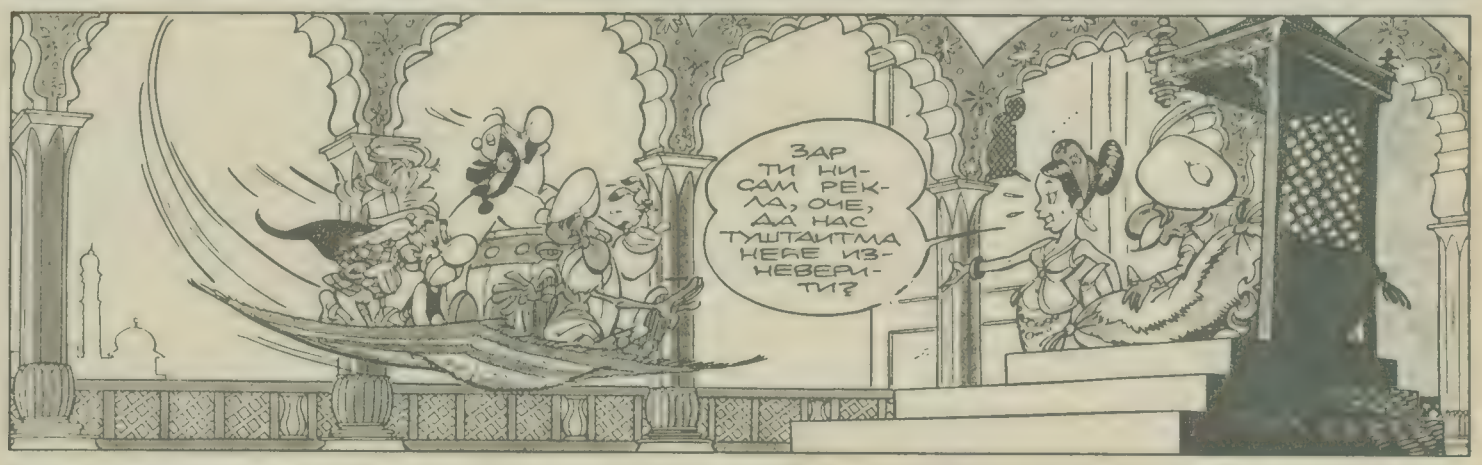
ЗАР ТИ НИСАМ РЕКЛА, ОЧЕ, ДА НАС ТУШТАЈТМА НЕЋЕ ИЗНЕВЕРИТИ?

ФЈУС!
УФ! МАЛО САМ СЕ ЗАЛЕТЕО!

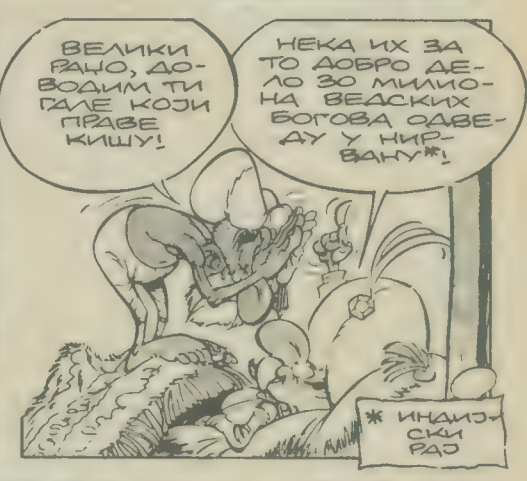
ВЕЛИКИ РАНО, ДОВОДИМ ТИ ГАЛЕ КОЈИ ПРАВЕ КИШУ!
НЕКА ИХ ЗА ТО ДОБРО ДЕЛО ЗО МИЛИОНА ВЕДСКИХ БОГОВА ОДВЕДУ У НИРВАНУ*!
* ИНДИЈСКИ РАЈ

НАШ БАРД ПРАВИ КИШУ ПОМОЋУ ПЕСМЕ!
АУХ!
ПОСЛЕДЊИ САТИ ИСТИЧУ, АЛИ МОЖДА БИСТЕ ПРЕ ВАШЕГ ЧУДЕСНОГ ДЕЛА ХТЕЛИ ДА СЕ ОКРЕПИТЕ?
ТЕЕ ХЕЕ!

ТО ЈЕ ПРАВА КРАЉЕВСКА ИДЕЈА!

ДАНАС ПОПОДНЕ ГАЛСКИ ЧУДОТВОРАЦ ЋЕ ИЗАЗВАТИ КИШУ! СВИ ПОДАНИЦИ НЕКА ДОЂУ ДА ПРИСУСТВУЈУ ЧУДУ!
ПРОПАГАНДА! УВЕК ОБЕЋАВАЈУ КИШУ, А СУНЦЕ ПРЖИ ЛИ ПРЖИ!
ОХ, ДА МИ ЈЕ ДА ВИДИМ БАР ЈЕДАН ОБЛАЧАК!

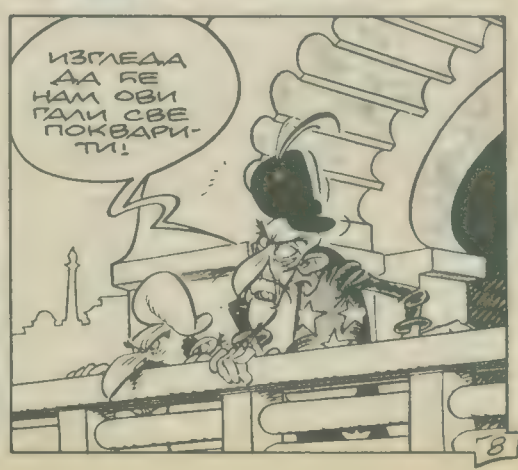
ИЗГЛЕДА ДА ЋЕ НАМ ОВИ ГАЛИ СВЕ ПОКВАРИТИ!

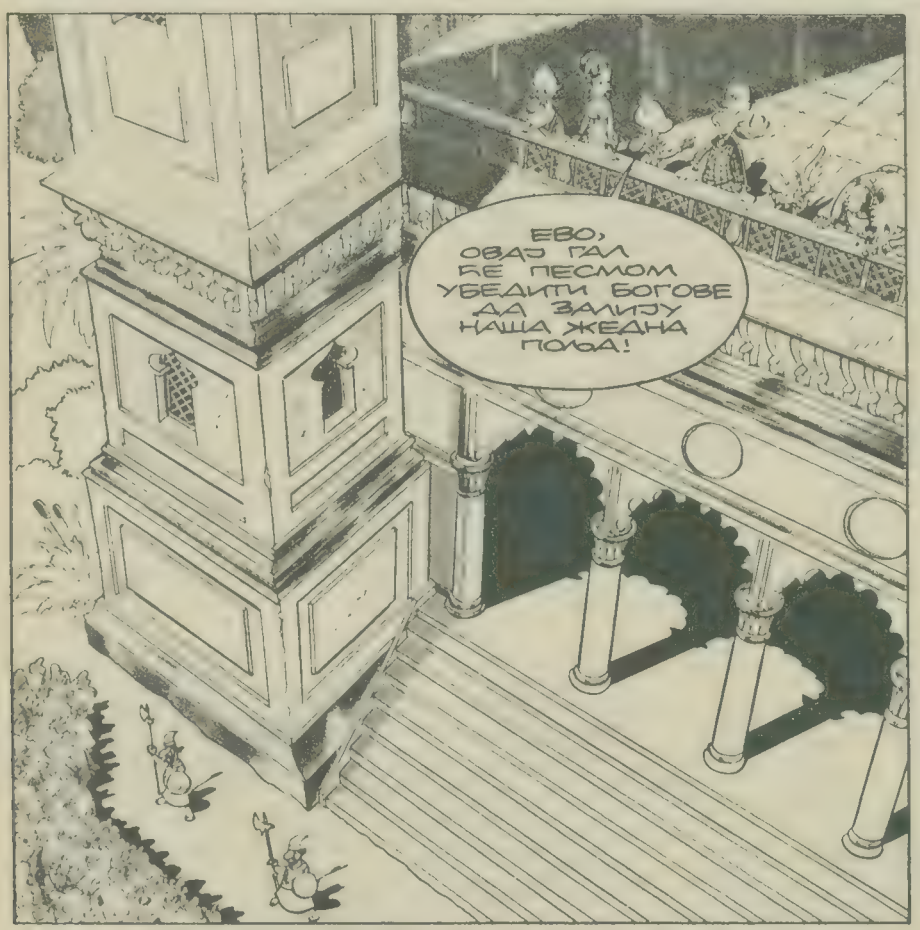
ЕВО, ОВАЈ ГАЛ ЋЕ ПЕСМОМ УБЕДИТИ БОГОВЕ ДА ЗАЛИЈУ НАША ЖЕДНА ПОЉА!

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЋЕ УСПЕТИ?
ЊЕГОВА ПЕСМА УВЕК ДЕЛУЈЕ! НА ЖАЛОСТ!
ТВИНК!
ДОНГ!

ЈОШ НИКАД НИСИ ИМАО ОВОЛИКУ ГУБЛИКУ, ХАРМОНИКСЕ! ПОКАЖИ СЕ!

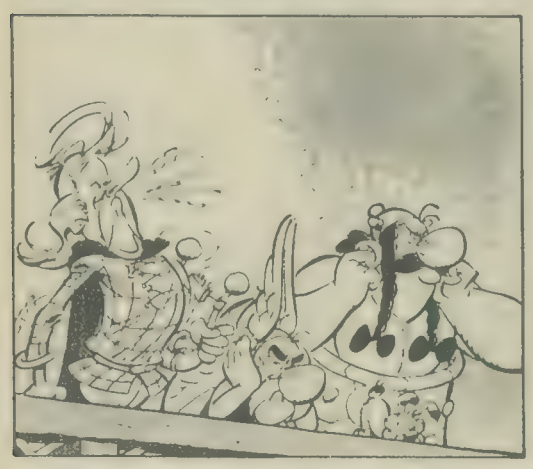

...
?

...
ШТА САД ИЗВОДИШ?

НЕ... НИСИ ВАЉДА ИЗГУБИО ГЛАС!

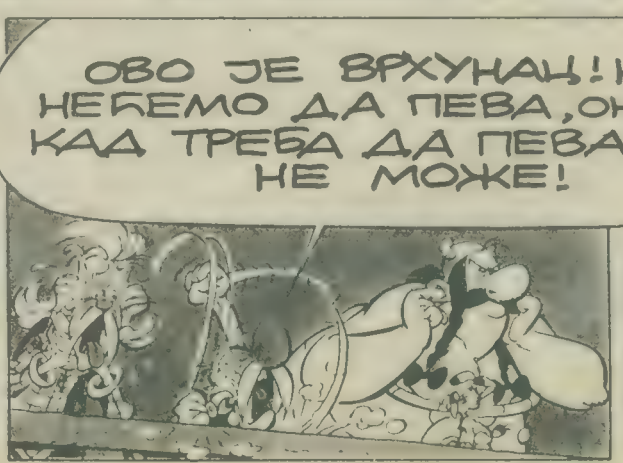
ОВО ЈЕ ВРХУНАЦ! КАД НЕЋЕМО ДА ПЕВА, ОН ПЕВА! КАД ТРЕБА ДА ПЕВА, ОН НЕ МОЖЕ!

БОГАМИ, САД ЋЕ НАШИ ГАЛИ ЗАПЕВАТИ ДРУГУ ПЕСМУ!
ХЕ, ХЕ, ХЕ!

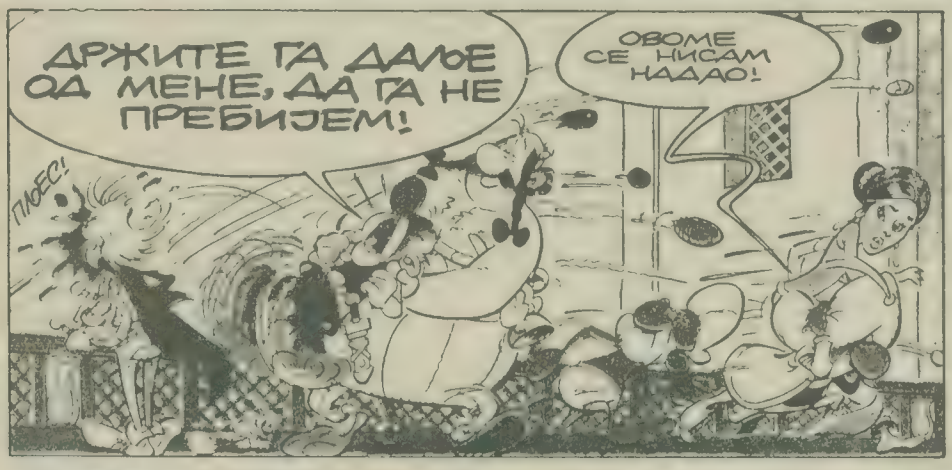
ДРЖИТЕ ГА ДАЉЕ ОД МЕНЕ, ДА ГА НЕ ПРЕБИЈЕМ!
ОВОМЕ СЕ НИСАМ НАДАО!
ПЛЈЕС!

РЕКАО САМ ЈА! ПРАВЉЕЊЕ КИШЕ ЈЕ ЧИСТА ФАНТАСТИКА!
СВЕЈЕДНО, САД МОРАМО БИТИ МУДРИ И ОПРЕЗНИ!

ИЗВИНИ ШТО САМ СЕ ДРАО НА ТЕБЕ, ХАРМОНИКСЕ! СИГУРНО СИ НАЗЕБАО НА ПУТУ!
МОЖДА БИСМО МОГЛИ ДА ГА ЗАЛЕЧИМО ПРЕ НЕГО ШТО ИСТЕКНЕ РОК?

БРЗО! ЗОВИТЕ МОЈЕ ЛЕКАРЕ!
ПУЧ!

МАЛО ЗАТИМ...
ЗАРАЗНИ КРЕМПИТИС, ЗАР ВАМ СЕ НЕ ЧИНИ?
НЕ, НЕГО АКУТНА ЖУТОБЕЛОРОЗА!
ЧИСТО ПСИХОМАТСКИ СЛУЧАЈ, РЕЗУЛТАТ КОНФЛИКТА ИЗМЕЂУ СУПЕРЕГА И ПОДСВЕСНИХ ПАРАНОИДНИХ КОМПЛЕКСА!
ЈА БИХ МУ СИПАО ВОДУ У ГУШУ!
ЈА БИХ ГА СНАЖНО ПОВУКАО ЗА ЈЕЗИК!

МРЊБРЊШРЊБРЊМР...

ПРОНАШЛИ СМО ЛЕК, О РАЧО! ПАЦИЈЕНТ ТРЕБА ДА ПРОВЕДЕ НОЋ У КАДИ ПУНОЈ МЛЕКА ОД СЛОНИЦЕ, С ДОДАТКОМ БАЛЕГЕ ОД СЛОНЧЕТА И СЕЧКАНЕ ДЛАКЕ СТАРОГ СЛОНА!

ДОНЕСИТЕ ОДМАХ ТЕ САСТОЈКЕ!
ШТО ГА НЕ БИСМО ОДВЕЛИ НА ЛИЦЕ МЕСТА, О РАЧО? МХОТКОМБХАРАТА, ДРЕСЕР СЛОНОВА, ДАБЕ НАМ СВЕ ШТО ТРЕБА!
ИДЕШ МЕЂУ СЛОНОВЕ, ХАРМОНИКСЕ!

10

ИДЕМО ПЕШИЦЕ, ДА НЕ БИСМО ПОБУДИЛИ СУМЊУ ЗЛОГ СИВДАВИШЊЕ!
?

СЛУШАЈ... ОВЕ КРАВЕ...
ЗНАМ ШТА ХОЋЕШ ДА ПИТАШ! КРАВЕ СУ КОД НАС СВЕТЕ ЖИВОТИЊЕ! НИКО ИХ НЕ ДИРА, И НИКО НЕ ЈЕДЕ ГОВЕДИНУ!

НАДАМ СЕ САМО ДА НИСУ И ВЕПРОВИ СВЕТИ!

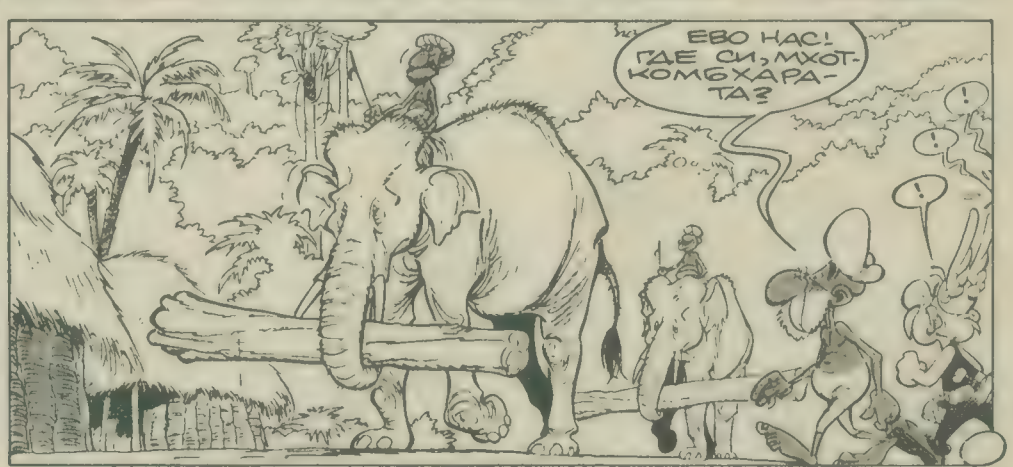
ЕВО НАС! ГДЕ СИ, МХОТКОМБХАРАТА?

ЗДРАВО, ТУШТАИТМА! ДОБРО ДОШЛИ, СТРАНЦИ!
ОВО СУ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ ГАЛИ! ТРЕБА ИМ ТВОЈА ПОМОЋ!

МХОТКА ЈЕ НАЈБОЉИ ДРЕСЕР У ИНДИЈИ! ГЛЕДАЈТЕ ШТА РАДЕ ЊЕГОВИ СЛОНОВИ!
ШТА ТУ ИМА ЧУДНО?
КРРАК!

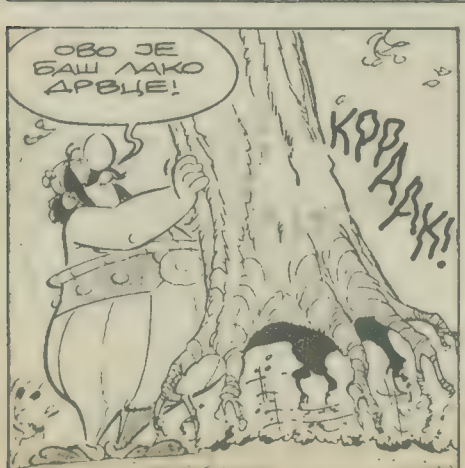
ОВО ЈЕ БАШ ЛАКО ДРВЦЕ!
КРРААК!

!
УААААУУУ!
ОХ, ИЗВИНИ, ИДЕФИКСЕ! ЗАБОРАВИО САМ ДА ТИ НЕ ВОЛИШ КАД СЕ ЧУПА ДРВЕЋЕ!

?!
ЕВО, ОБЕЛИКСЕ, САД ВИДИШ КАКО ИЗГЛЕДАЈУ СЛОНОВИ!
НИМАЛО НЕ ЛИЧЕ НА МЕНЕ, ЗАР НЕ?

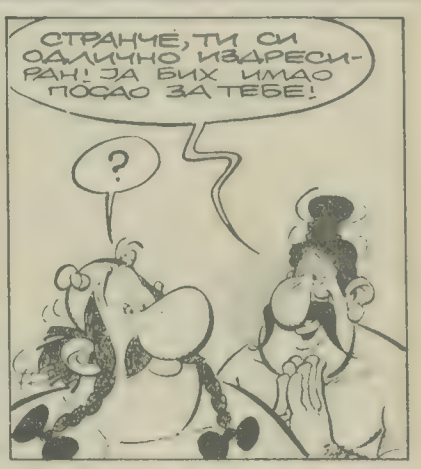
СТРАНЧЕ, ТИ СИ ОДЛИЧНО ИЗДРЕСИРАН! ЈА БИХ ИМАО ПОСАО ЗА ТЕБЕ!
?

НИСМО ЗАТО ДОШЛИ, МХОТКА! ГАЛСКИ ПЕВАЧ ЈЕ ИЗГУБИО ГЛАС! ЛЕКАРИ СУ МУ ПРОПИСАЛИ КУПАЊЕ У СЛОНОВСКОМ МЛЕКУ!

МОРЕ, ЗНАМ ЈА БОЉИ ЛЕК! ЈЕДАН СЛОН НИЈЕ МОГАО ДА ТРУБИ ЗБОГ ЗАЧЕПЉЕНЕ СУРЛЕ! ЈА САМ МУ ДУНУО У СУРЛУ ИЗ СВЕ СНАГЕ...

...ОТАД ТРУБИ БОЉЕ ОД СВАКОГ МУЗИЧАРА!

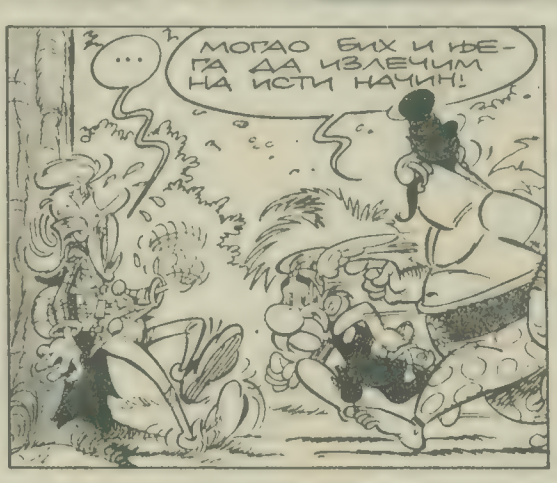
...
МОГАО БИХ И ЈЕГА ДА ИЗЛЕЧИМ НА ИСТИ НАЧИН!

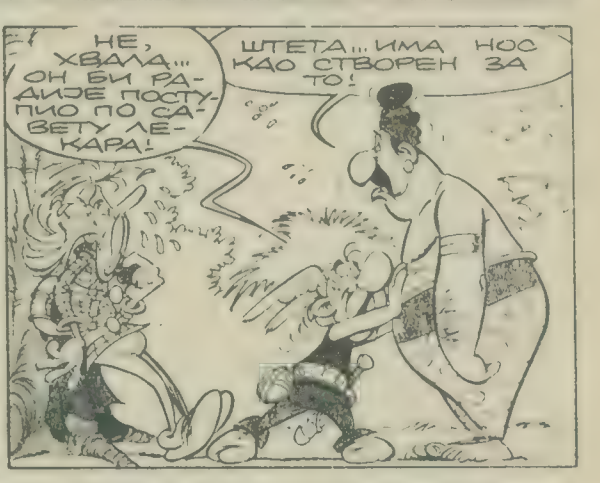
НЕ, ХВАЛА... ОН БИ РАДИЈЕ ПОСТУПИО ПО САВЕТУ ЛЕКАРА!
ШТЕТА... ИМА НОС КАО СТВОРЕН ЗА ТО!

КАСНИЈЕ...
ОСТАВИЋЕМО ТЕ САД, ХАРМОНИКСЕ! ДОЋИ ЋЕМО СУТРА УЈУТРУ!
БИЋЕШ ЗДРАВ И СПРЕМАН ЗА ЧУДА!
ХИХИИ!

ГАЛСКИ ПЕВАЧ ЈЕ КОД ДРЕСЕРА СЛОНОВА... ОСТАО ЈЕ САМ!
ОДЛИЧНО! ЕВО ШТА ЋЕТЕ УРАДИТИ...

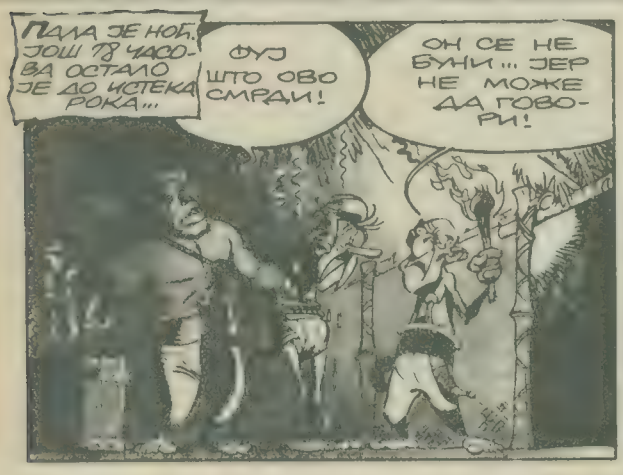
Пала је ноћ. Још 18 часова је остало до истека рока...
Фуј што ово смрди!
Он се не буни... јер не може да говори!

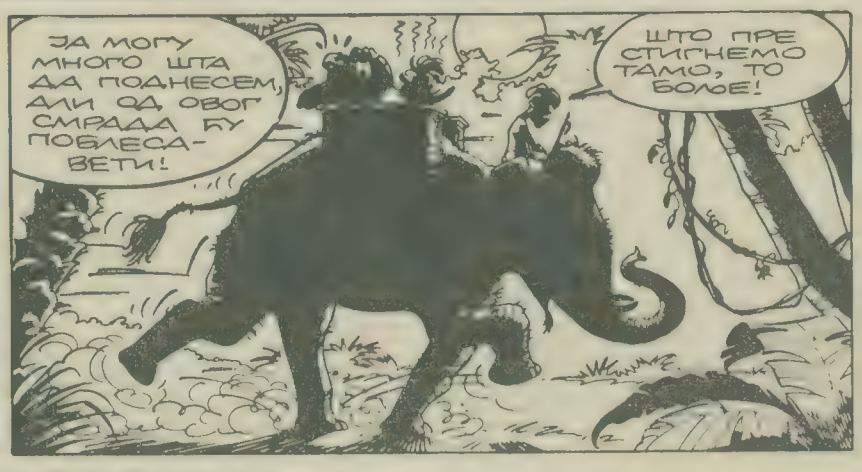
Ја могу много шта да поднесем, али од овог смрада ћу полудети!
Што пре стигнемо тамо, то боље!

Рекао сам им да одведу Гала на слоновско гробље, у срце џунгле!
Хи, хи, хи! Кад га слонови нађу, изгазиће га да ће бити тањи од драхме*!
* Грчки новац у оптицају у Индији

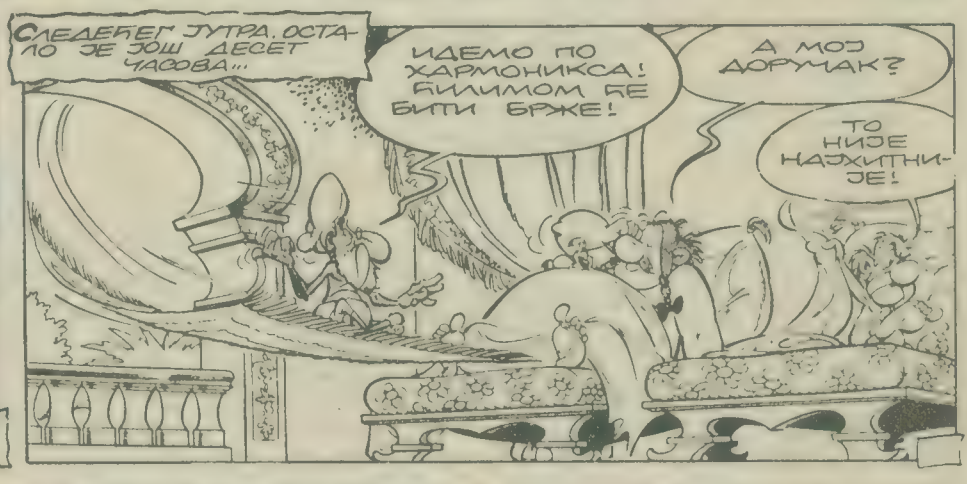
Следећег јутра, остало је још десет часова...
Идемо по Хармоникса! Билимом ће бити брже!
А мој доручак?
То није најхитније!

Једва чекам да видим да ли је излечен!
Ја једва чекам да доручкујем! Стомак ми је празан!

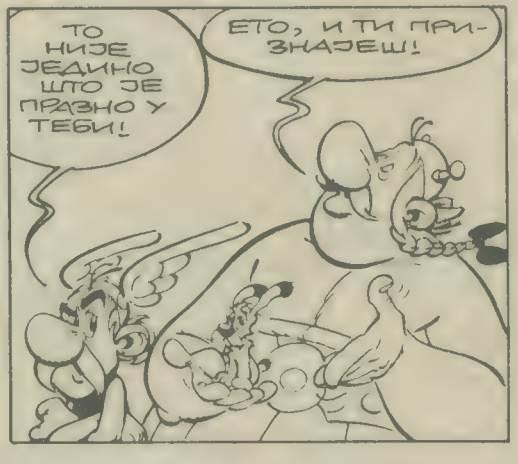
То није једино што је празно у теби!
Ето, и ти признајеш!

Отишли су по певача! Задржи их, вхан-дите!
Нема проблема... мој Билим је паркиран пред кућом!

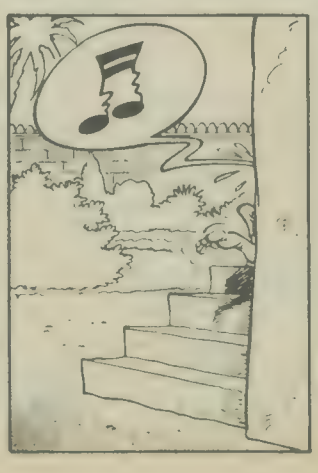

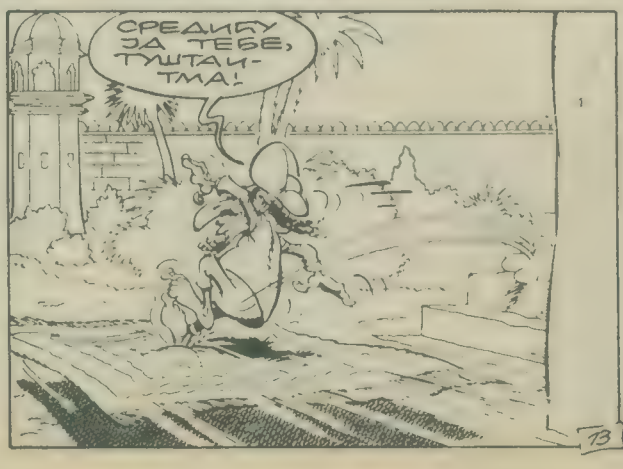
Средићу ја тебе, Тушта-тма!

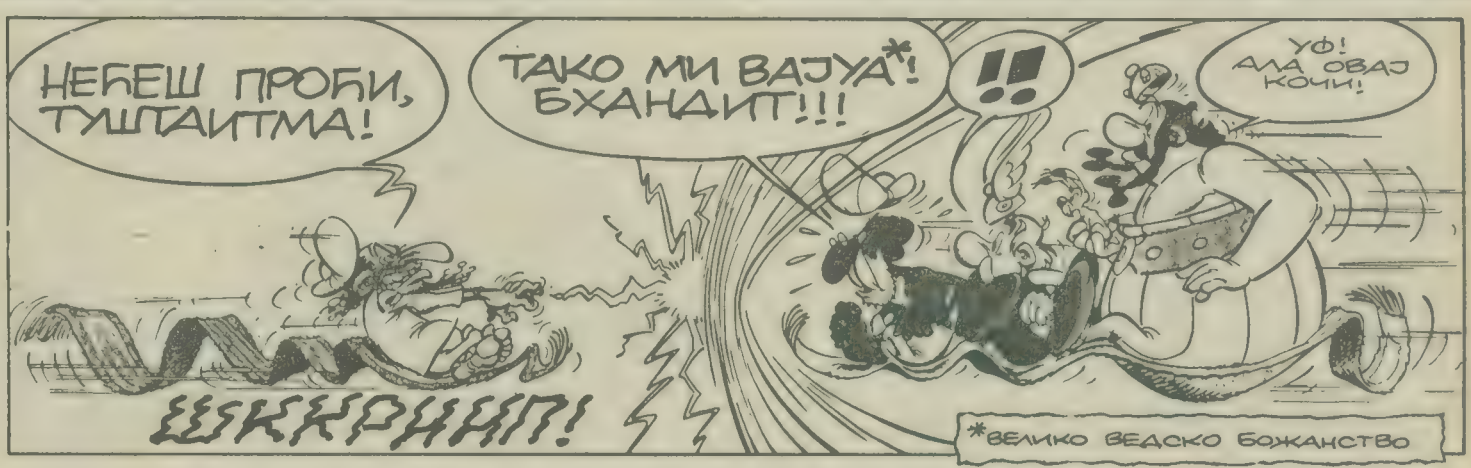
НЕЋЕШ ПРОЋИ, ТУШТАИТМА!
ТАКО МИ ВАЈУА*! БХАНДИТ!!!
!!
УФ! АЛА ОВАЈ КОЧИ!
ЕЕКРРИП!
*ВЕЛИКО ВЕДСКО БОЖАНСТВО

АГНИ* ТЕ СПРЖИО ПАКЛЕНИМ ОГЊЕМ!
КАЛА** ТЕ ОКАМЕНИО ЗА СВА ВРЕМЕНА!
УФ! ОВО ЈЕ ПРЕВИСОКО ДА БИСМО СКАКАЛИ!
* БОГ ВАТРЕ
** БОГ ВРЕМЕНА

?

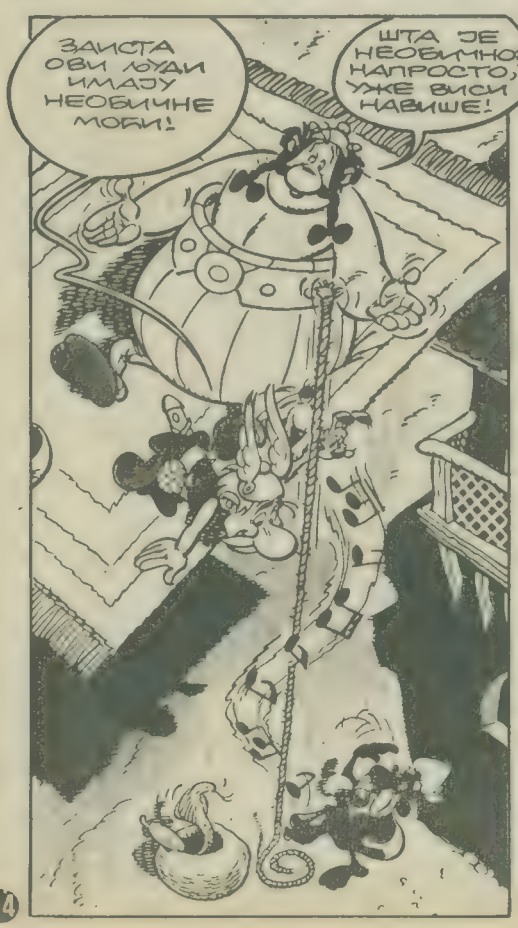
ЗАИСТА ОВИ ЉУДИ ИМАЈУ НЕОБИЧНЕ МОЋИ!
ШТА ЈЕ НЕОБИЧНО? НАПРОСТО, УЖЕ ВИСИ НАВИШЕ!

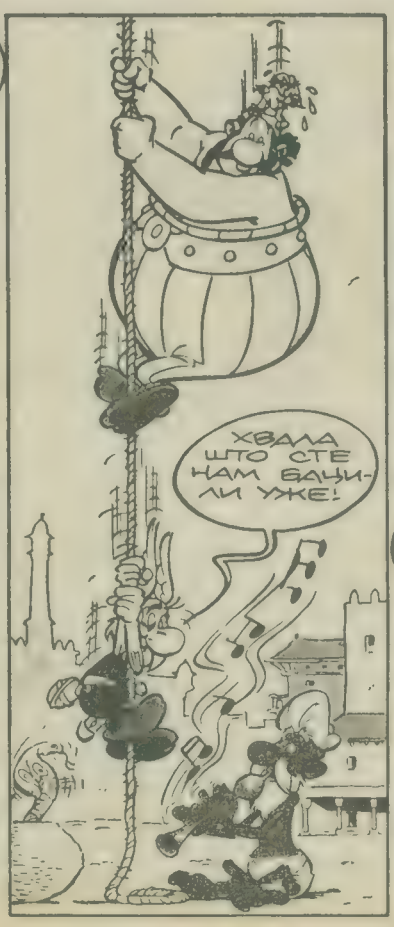
ХВАЛА ШТО СТЕ НАМ БАЦИЛИ УЖЕ!

ЗА САМ ТУШТАИТМИН КОЛЕГА! СТРУЧЊАК ЗА КОНОПЦЕ И ЗМИЈЕ!
МИЛО МИ ЈЕ!
НЕК' ТИ СУРЈА* СПАЛИ КОСТИ!
НЕК' ТИ ВАХ**ОДРВЕНИ ЈЕЗИК!
АКО БЕ ОВИ ДА ПРИЗОВУ СВИХ СВОЈИХ 33 МИЛИОНА БОЖАНСТАВА, НЕЋЕМО СКОРО ВИДЕТИ ТУШТАИТМУ!
* БОГ СУНЦА
** БОГ ГОВОРА

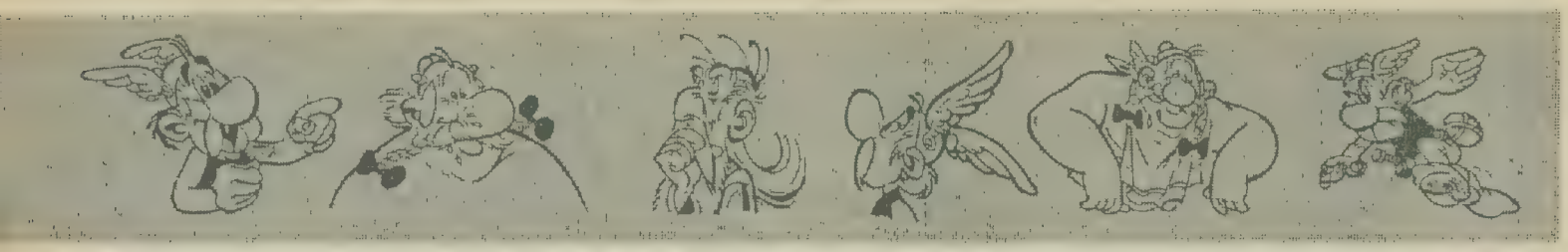

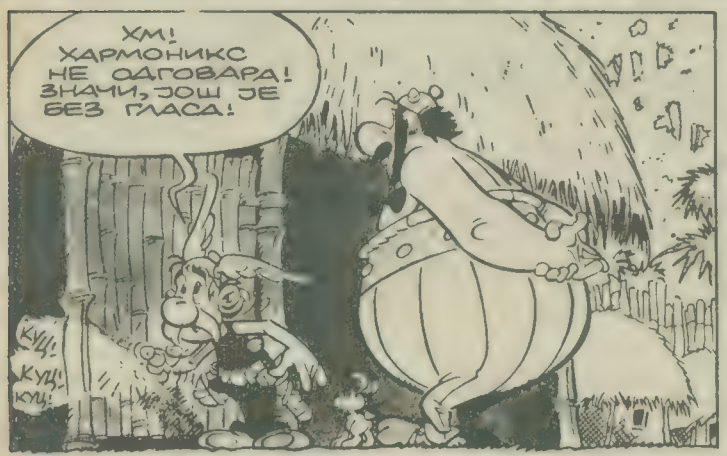
ХМ! ХАРМОНИКС НЕ ОДГОВАРА! ЗНАЧИ, ЗОШ ЈЕ БЕЗ ГЛАСА!
КУЦ! КУЦ! КУЦ!

ШТА?! НЕ БЕЗ ГЛАСА, НЕГО БЕЗ ТРАГА И ГЛАСА!!!

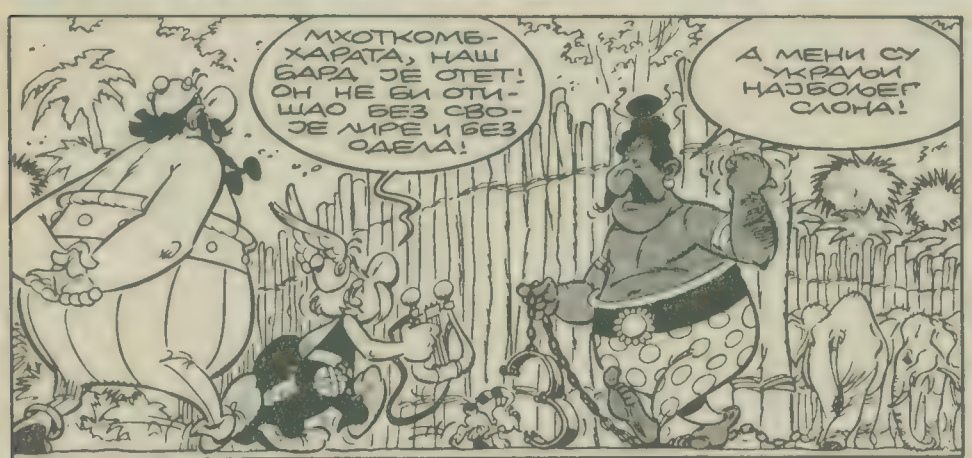
МХОТКОМБ-ХАРАТА, НАШ БАРД ЈЕ ОТЕТ! ОН НЕ БИ ОТИШАО БЕЗ СВОЈЕ ЛИРЕ И БЕЗ ОДЕЛА!
А МЕНИ СУ УКРАЛИ НАЈБОЉЕГ СЛОНА!

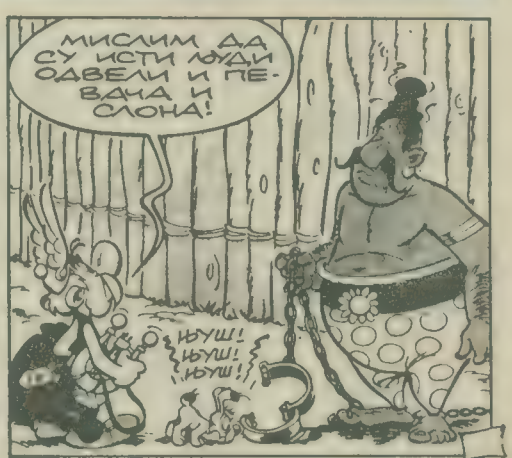
МИСЛИМ ДА СУ ИСТИ ЉУДИ ОДВЕЛИ И ПЕВАЧА И СЛОНА!
ЊУШ! ЊУШ! ЊУШ!

ИДЕФИКС ЈЕ НЕШТО НАЊУШИО!
ЊУУШ! ЊУУШ!
ПРАТИМО ГА, БРЗО!
И ЈА ЋУ ПОЋИ С ВАМА!

ХАРМОНИКС ЈЕ У ОПАСНОСТИ! САМО ДА НА ВРЕМЕ СТИГНЕМО!
ЊУШ! ЊУШ! ЊУШ!

ДЕВЕТ САТИ ДО СУДБОНОСНОГ ТРЕНУТКА...
...
ТАКО! САД КИДАЈМО ОДАВДЕ!
ХВАЛА БОГОВИМА ДА СМО СЕ ОСЛОБОДИЛИ ТОГ СМРДЉИВЦА!

ТРУУУ!
ТРАДА!
ИДЕФИКС ЈЕ НЕШТО ОСЕТИО!
ГРООООР!
КРАЉЕВСКИ ТИГАР!
ГРООУР!
БАП!
МИСЛИМ ДА НИЈЕ ЗА ЈЕЛО!
ОВАЈ ЈЕ САВРШЕНО ИЗДРЕСИРАН!
НУДИМ ТИ ДЕСЕТ СЛОНОВА ЗА ТВОГ ПРИЈАТЕЉА!
НЕ БИХ ДАО ОБЕЛИКСА ЗА СВЕ СЛОНОВЕ ОВОГ СВЕТА!

БАП!
МИСЛИМ ДА ЈЕ ОВО ПУТ ЗА СЛОНОВСКО ГРОБЉЕ! АКО ЈЕ ТАКО, ВАШ ПРИЗАТЕЉ ЈЕ УГАСИО!
ЗАШТО?
ЈУШ! ЈУШ!

ТО ЈЕ ЊИХОВО СВЕТО МЕСТО, ГДЕ СТАРИ СЛОНОВИ ОДЛАЗЕ ДА УМРУ! СВАКОГ ДРУГОГ КО ТУ КРОЧИ НОГОМ, СЛОНОВИ НЕМИЛОСРДНО ИЗГАЗЕ!
БАП!

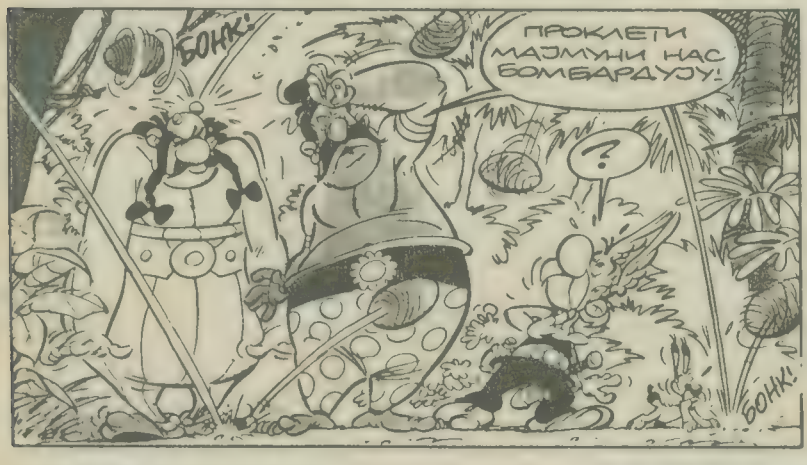
БОНК!
ПРОКЛЕТИ МАЈМУНИ НАС БОМБАРДУЈУ!
?
БОНК!

ИДЕФИКСЕ!

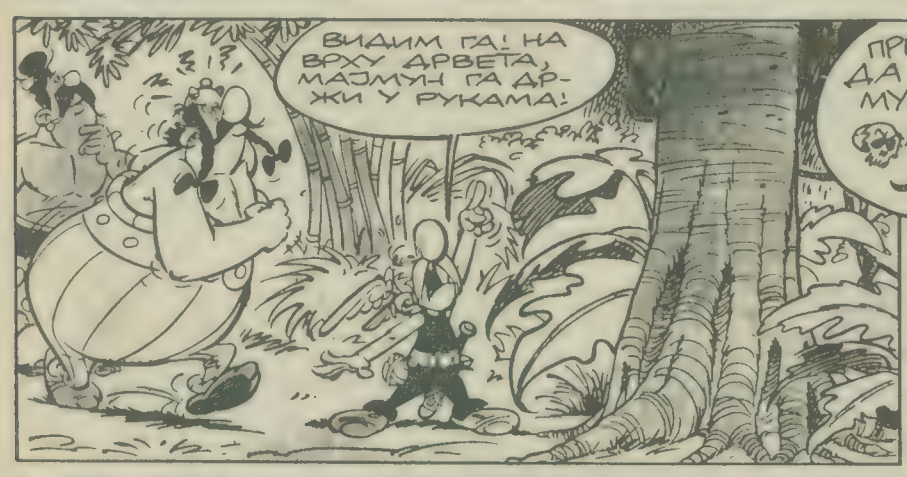
ВИДИМ ГА! НА ВРХУ ДРВЕТА, МАЈМУН ГА ДРЖИ У РУКАМА!

ПРЕСТАНИ ДА СЕ МАЈМУНИШЕШ!

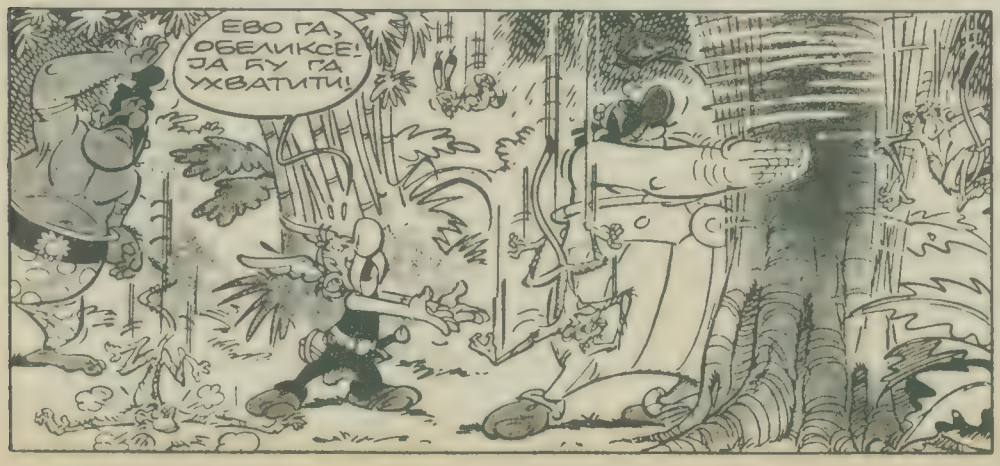
ЕВО ГА, ОБЕЛИКСЕ! ЈА ЋУ ГА УХВАТИТИ!

ВИДИШ, ИДЕФИКСЕ, ОВОГ ПУТА САМ ПАЗИО... НИСАМ ИШЧУПАО ДРВО!

МАЈМУНИ! БАШ СВАШТА! ЗАШТО НЕМАЈУ ДИВЉЕ ВЕПРОВЕ КАО СВИ ОСТАЛИ?
ХУШ! ХУШ!

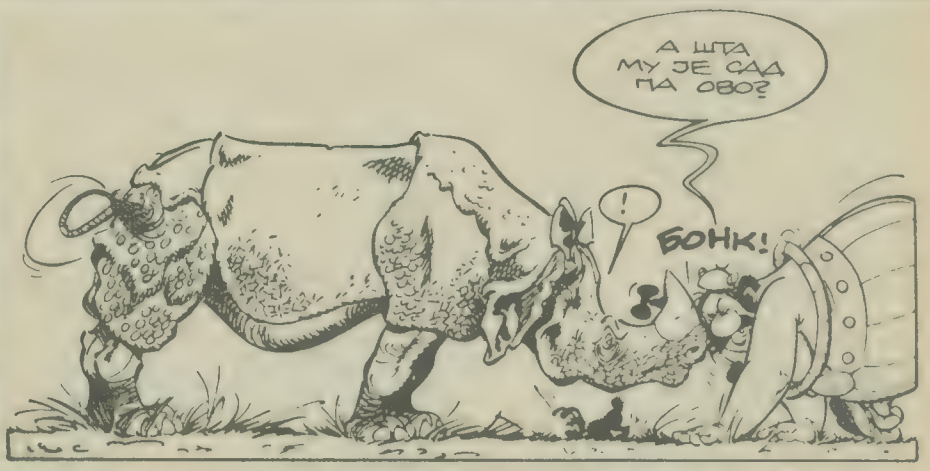
А ШТА МУ ЈЕ САД ПА ОВО?
!
БОНК!

СВАКОЈАКЕ НАКАЗЕ ЖИВЕ ПО ОВИМ ЏУНГЛАМА!
?
ДВАДЕСЕТ СЛОНОВА!
НЕ, МХОТКА, НЕ ПРИСТАЈЕМ!

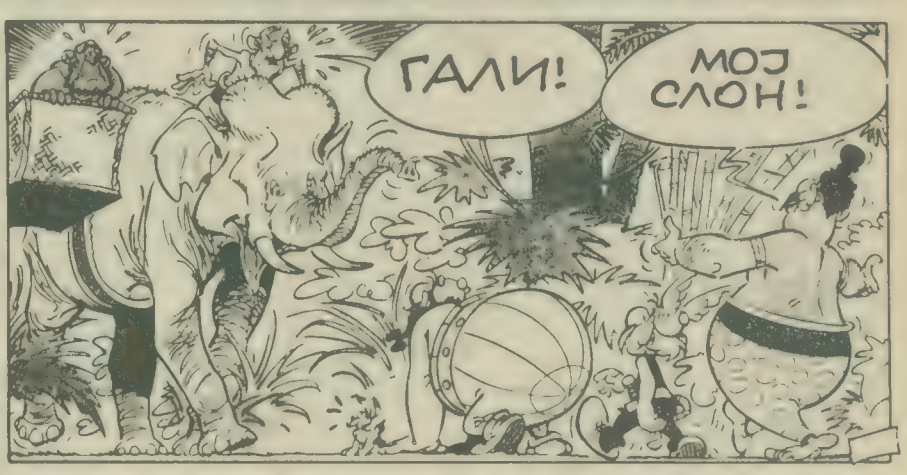
ГАЛИ!
МОЈ СЛОН!

ГДЕ ЈЕ НАШ ПЕВАЧ?
ТАЈ СМРДЉИВАЦ? ДВОРСКИ САВЕТНИК СИВАВИШЊА НАРЕДИО НАМ ЈЕ ДА ГА ОДВЕДЕМО НА ГРОБЉЕ СЛОНОВА!

БРЗО, МХОТКА, ВОДИ НАС ТАМО ДОК НИЈЕ КАСНО!

СЛОН ЋЕ НАС САМ ОДВЕСТИ!

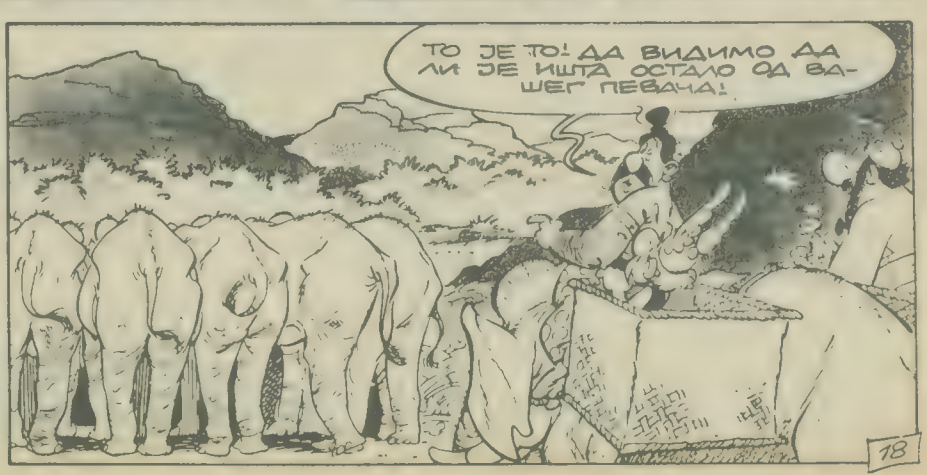
ТО ЈЕ ТО! ДА ВИДИМО ДА ЛИ ЈЕ НИШТА ОСТАЛО ОД ВАШЕГ ПЕВАЧА!

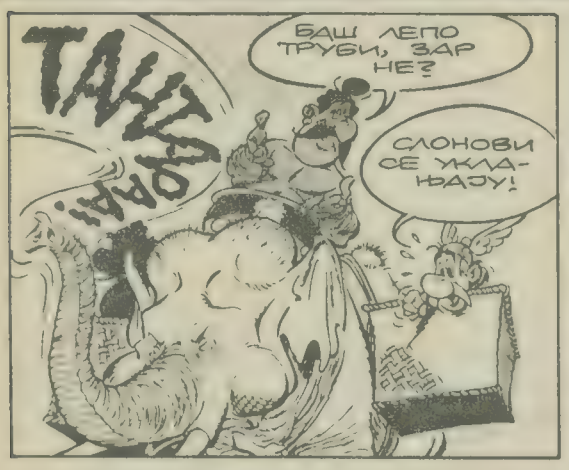

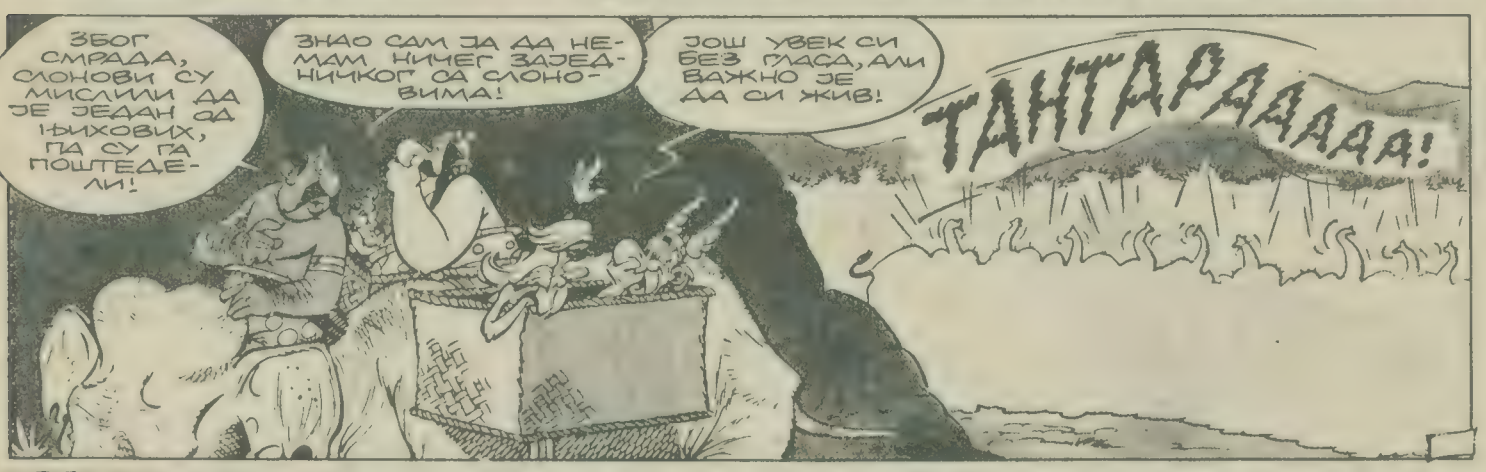
ЗБОГ СМРАДА, СЛОНОВИ СУ МИСЛИЛИ ДА ЈЕ ЈЕДАН ОД ЊИХОВИХ, ПА СУ ГА ПОШТЕДЕЛИ!
ЗНАО САМ ЈА ДА НЕМАМ НИЧЕГ ЗАЈЕДНИЧКОГ СА СЛОНОВИМА!
ЈОШ УВЕК СИ БЕЗ ГЛАСА, АЛИ ВАЖНО ЈЕ ДА СИ ЖИВ!
ТАНТАРАДАДА!

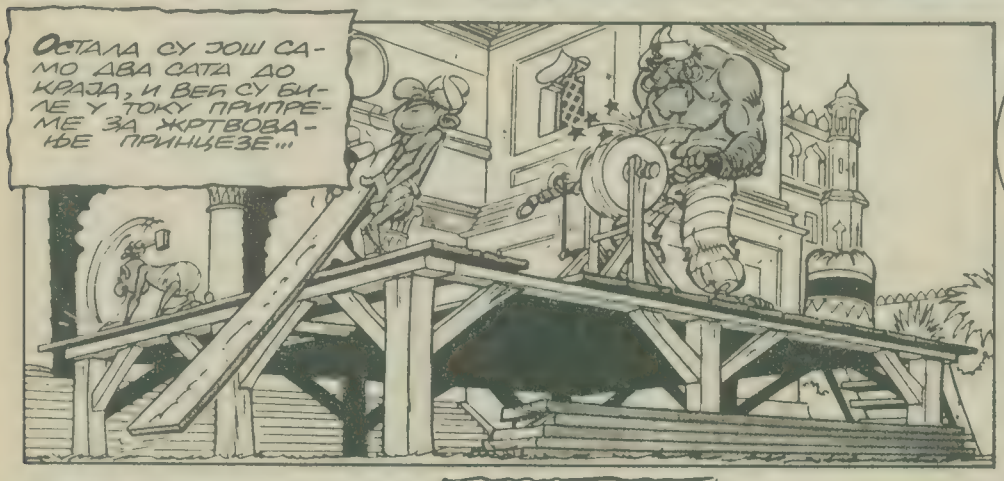

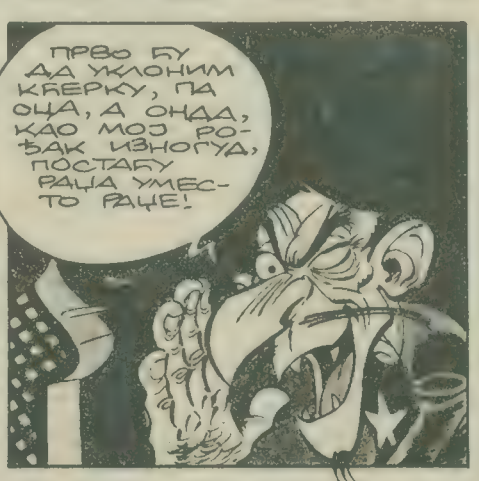

ТУШТАЈТМА ЈЕ БИО ЗАУВЕТ „САСТАНКОМ НА ВРХУ" СА БХАНДИТОМ, КОЈИ ЋЕ ОД ДВА ФАКИРА ПОБЕДИТИ?
НЕКА ТИ СКАМБХА* СРУШИ НЕБО НА ГЛАВУ!
НЕКА ТЕ ПУШАН** ПРЕТВОРИ У МАТОРОГ ЈАРЦА!

* БОГ КОЈИ ДРЖИ НЕБО ДА НЕ ПАДНЕ. ** БОГ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА

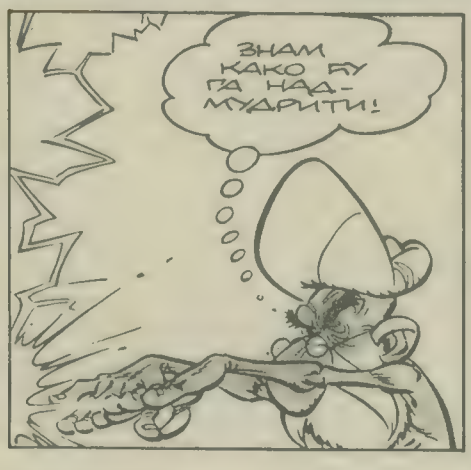
ЗНАМ КАКО ЋУ ГА НАД-МУДРИТИ!

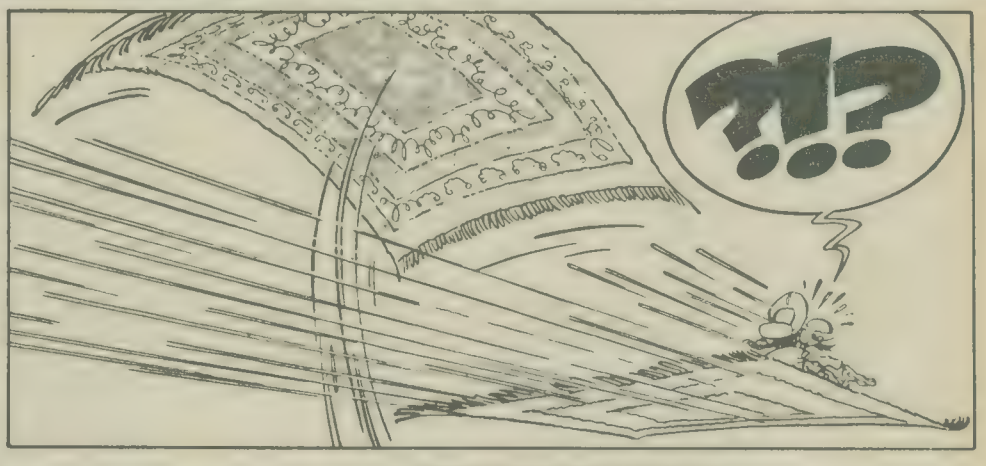
?!?

ФЛЕС!

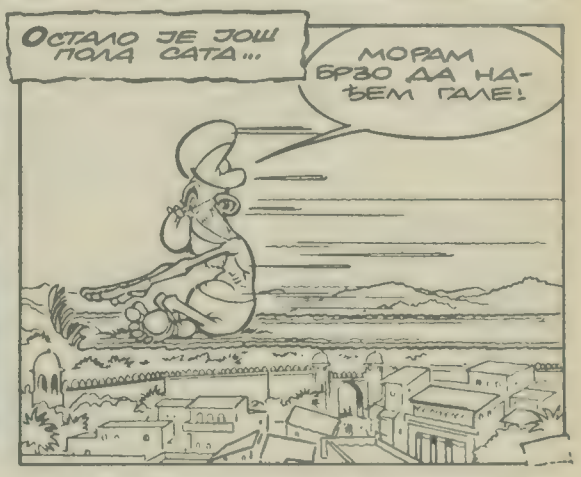
ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ ПОЛА САТА...
МОРАМ БРЗО ДА НАЂЕМ ГАЛЕ!

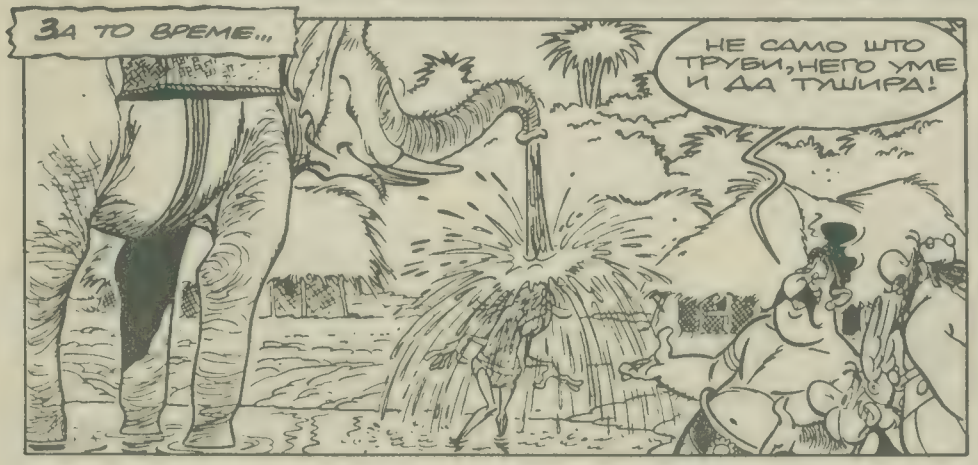
ЗА ТО ВРЕМЕ...
НЕ САМО ШТО ТРУБИ, НЕГО УМЕ И ДА ТУШИРА!

ХВАЛА И ДО ВИЂЕЊА, МХОТКОМБХАРАТА! ПОКУШАЋЕМО НЕКАКО ДА СПАСЕМО ПРИНЦЕЗУ!

ТУ СТЕ! УСКАЧИТЕ, БРЗО!
ЂУЈУ!

ПОХИТАЈМО ДА СПАСЕМО ОРАНЖАДУ ОД ОПАКОГ СИВАВИШЊЕ!
УЗМИ И ТИ МАЛО ЧАРОБНОГ НАПИТКА, ХАРМОНИКСЕ! СВИМА ТРЕБА СНАГЕ ЗА БОРБУ

20

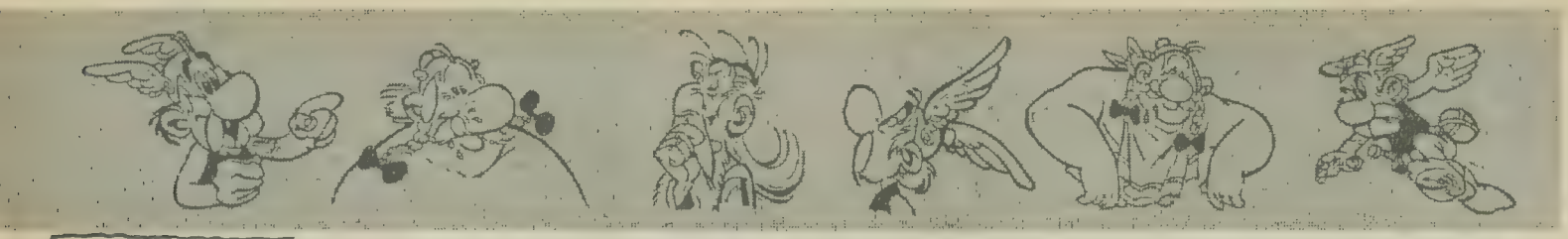

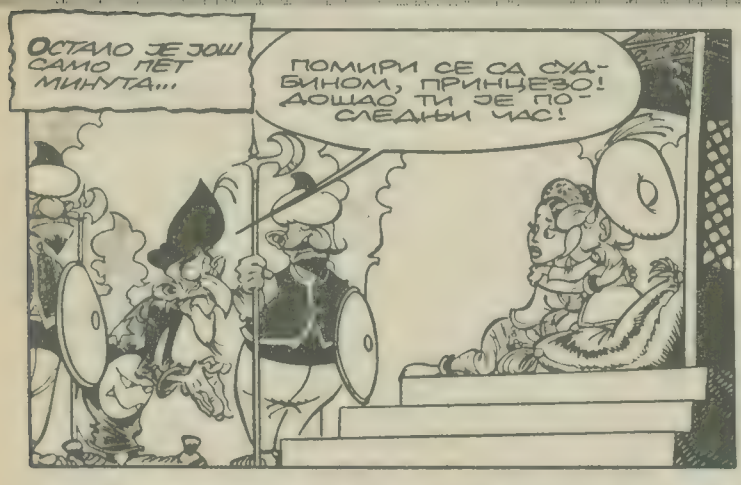
ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ САМО ПЕТ МИНУТА...
ПОМИРИ СЕ СА СУДБИНОМ, ПРИНЦЕЗО! ДОШАО ТИ ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ЧАС!

ДАБОГДА ТЕ ВИШНУ* ЗАДАВИО, ЗЛИКОВЧЕ!
* БОГ СА МНОГО РУКУ

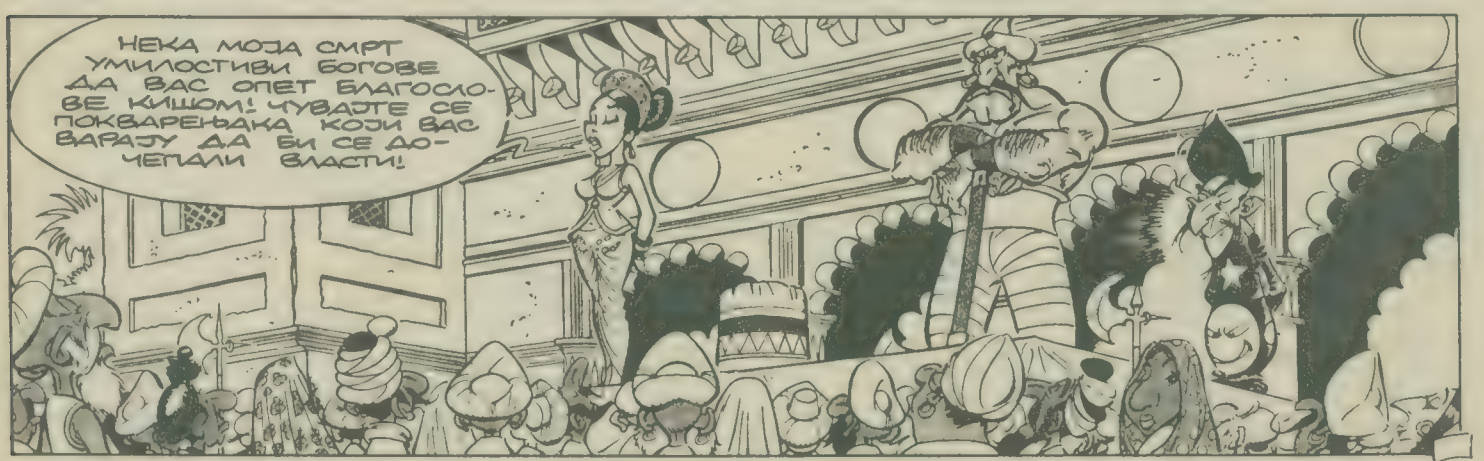
НЕКА МОЈА СМРТ УМИЛОСТИВИ БОГОВЕ ДА ВАС ОПЕТ БЛАГОСЛОВЕ КИШОМ! ЧУВАЈТЕ СЕ ПОКВАРЕЊАКА КОЈИ ВАС ВАРАЈУ ДА БИ СЕ ДОЧЕПАЛИ ВЛАСТИ!

ЖИВЕЛА НАША ПРИНЦЕЗА КОЈА СЕ ЖРТВУЈЕ ЗА НАС!
ЗДАНЕ БУДАЛЕ!

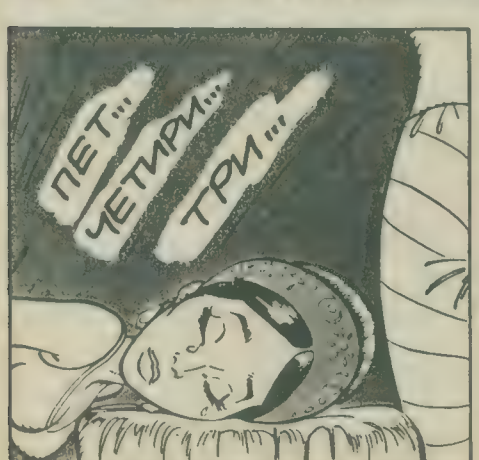
ПЕТ...
ЧЕТИРИ...
ТРИ...

ДВА...
ЈЕДАН...

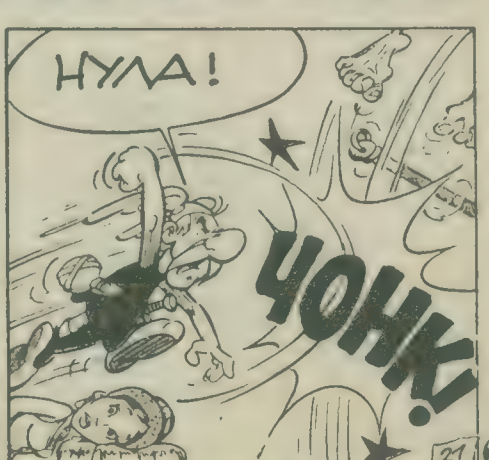
НУЛА!
ЧОНК!

ЈЕСТЕ ЛИ ДОБРО, ПРИНЦЕЗО?

ЗНАЛА САМ ДА ЋЕТЕ МЕ СПАСТИ! ИДЕМО БРЗО ДА УМИРИМО МОГ ОЦА!

!

СТРАЖАРИ! ХВАТАЈТЕ ОВЕ БОГОХУЛНИКЕ!

?

ПУШТАЈ МЕ! НАРЕЂУЈЕМ ТИ ДА МЕ ПУСТИШ!

ТАЧНО КАКО САМ ПЛАНИРАО!

БАП!

ОВАЈ ЧАРОБНИ НАПИТАК СЈАЈНО ДЕЛУЈЕ, АСТЕРИКСЕ!

ДОБРО КАЖЕШ!

КАЖЕШ... ЧЕКАЈ! ПА ТИ СИ ПРОГОВОРИО!

А АКО ГОВОРИМ, ОНДА МОГУ И ДА ПЕВАМ!

ШТО СМО БИЛИ ГЛУПИ! ТРЕБАЛО ЈЕ САМО МАЛО НАПИТКА!

КАП!

♪ СВЕ МОЈЕ СУ ЈЕСЕНИ КИШНЕ... ♪

22

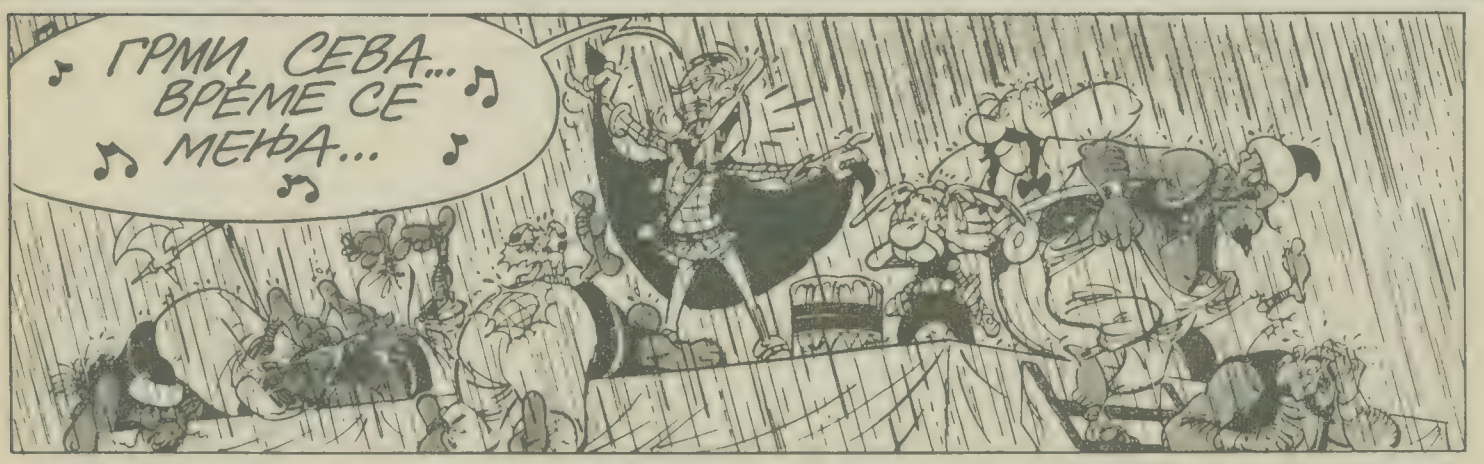
♪ ГРМИ, СЕВА... ВРЕ́МЕ СЕ МЕЊА... ♪

БЕЖЕ К'О ПОКИСЛИ!

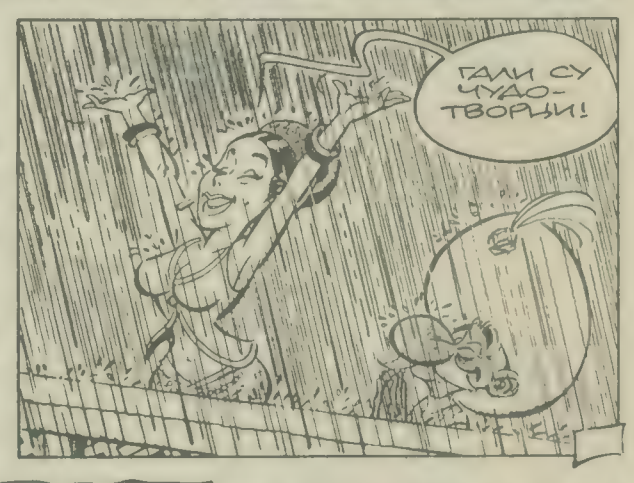
ГАЛИ СУ ЧУДО-ТВОРЦИ!

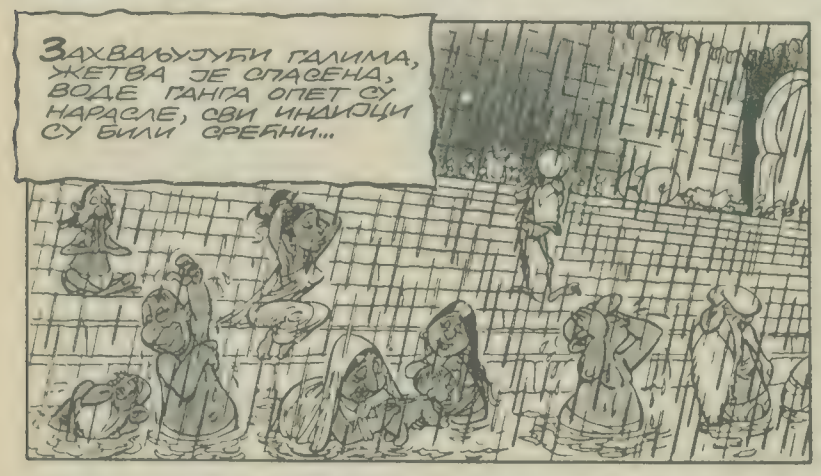
ЗАХВАЉУЈУЋИ ГАЛИМА, ЖЕТВА ЈЕ СПАСЕНА, ВОЂЕ ГАНГА ОПЕТ СУ НАРАСЛЕ, СВИ ИНДИЈЦИ СУ БИЛИ СРЕЋНИ...

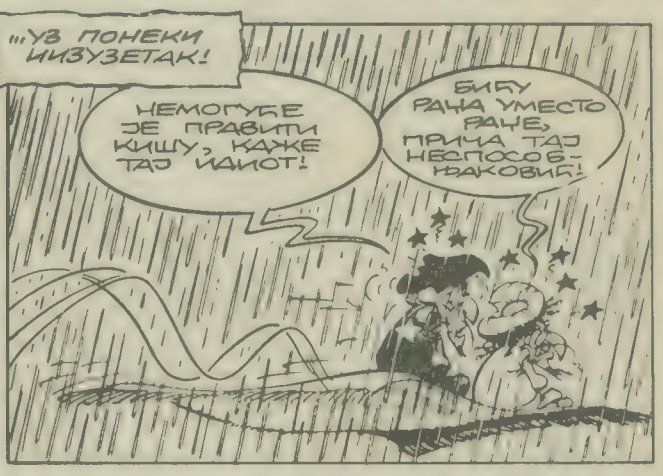
...УЗ ПОНЕКИ ИЗУЗЕТАК!
НЕМОГУЋЕ ЈЕ ПРАВИТИ КИШУ, КАЖЕ ТАЈ ИДИОТ!
БИЉУ РАЂА УМЕСТО РАЂЕ, ПРИЧА ТАЈ НЕСПОСОБЊАКОВИЋ!

ТОЛИКО СТЕ НАС ЗАДУЖИЛИ! ШТА ВАМ МОЖЕМО ДАТИ ЗАУЗВРАТ?

НЕШТО ЗА ЈЕЛО!
?!

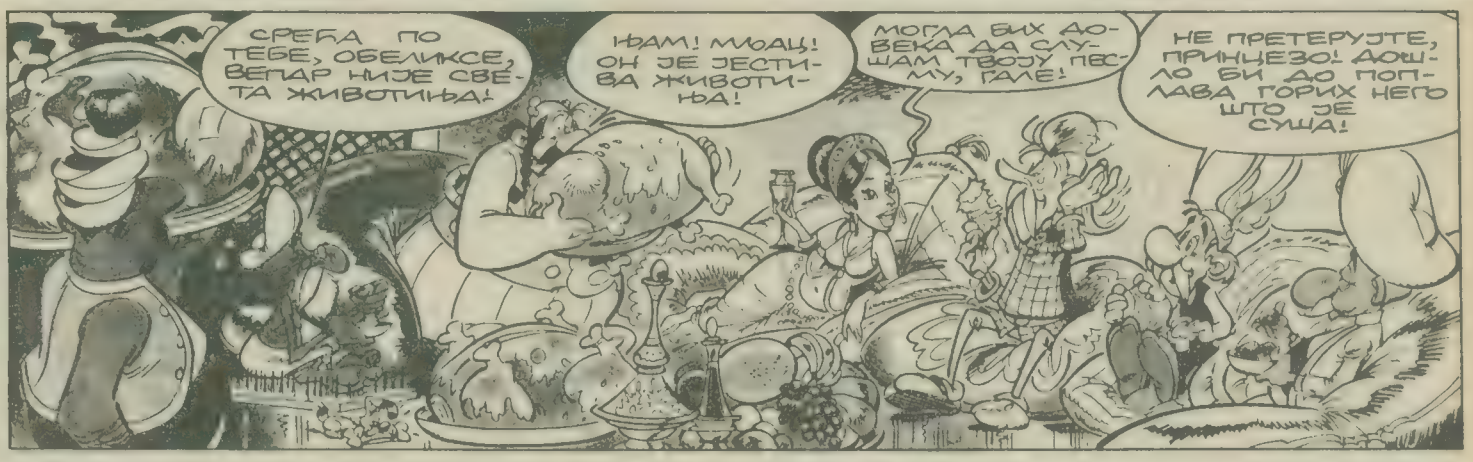
СРЕЋА ПО ТЕБЕ, ОБЕЛИКСЕ, ВЕЋАР НИЈЕ СВЕТА ЖИВОТИЊА!
ЊАМ! МЉАЦ! ОН ЈЕ ЈЕСТИВА ЖИВОТИЊА!
МОГЛА БИХ ДОВЕКА ДА СЛУШАМ ТВОЈУ ПЕСМУ, ГАЛЕ!
НЕ ПРЕТЕРУЈУТЕ, ПРИНЦЕЗО! ДОШЛО БИ ДО ПОПЛАВА ГОРИХ НЕГО ШТО ЈЕ СУША!

ЈЕ Л' ТИ САД БОЉЕ ОБЕЛИКСЕ?
ТУЖАН САМ, АСТЕРИКСЕ! МЉАЦ!

ТУЖАН? ЗАШТО?
ЊАМ! СРК!

ЗАТО ШТО САМ СИГУРАН ДА СУ У СЕЛУ, ОВОГ ТРЕНУТКА, СВИ ОКУПЉЕНИ НА ГОЗБИ! БЕЗ НАС ДВОЈИЦЕ! ОСЕЋАМ ТО! МЉАЦ!

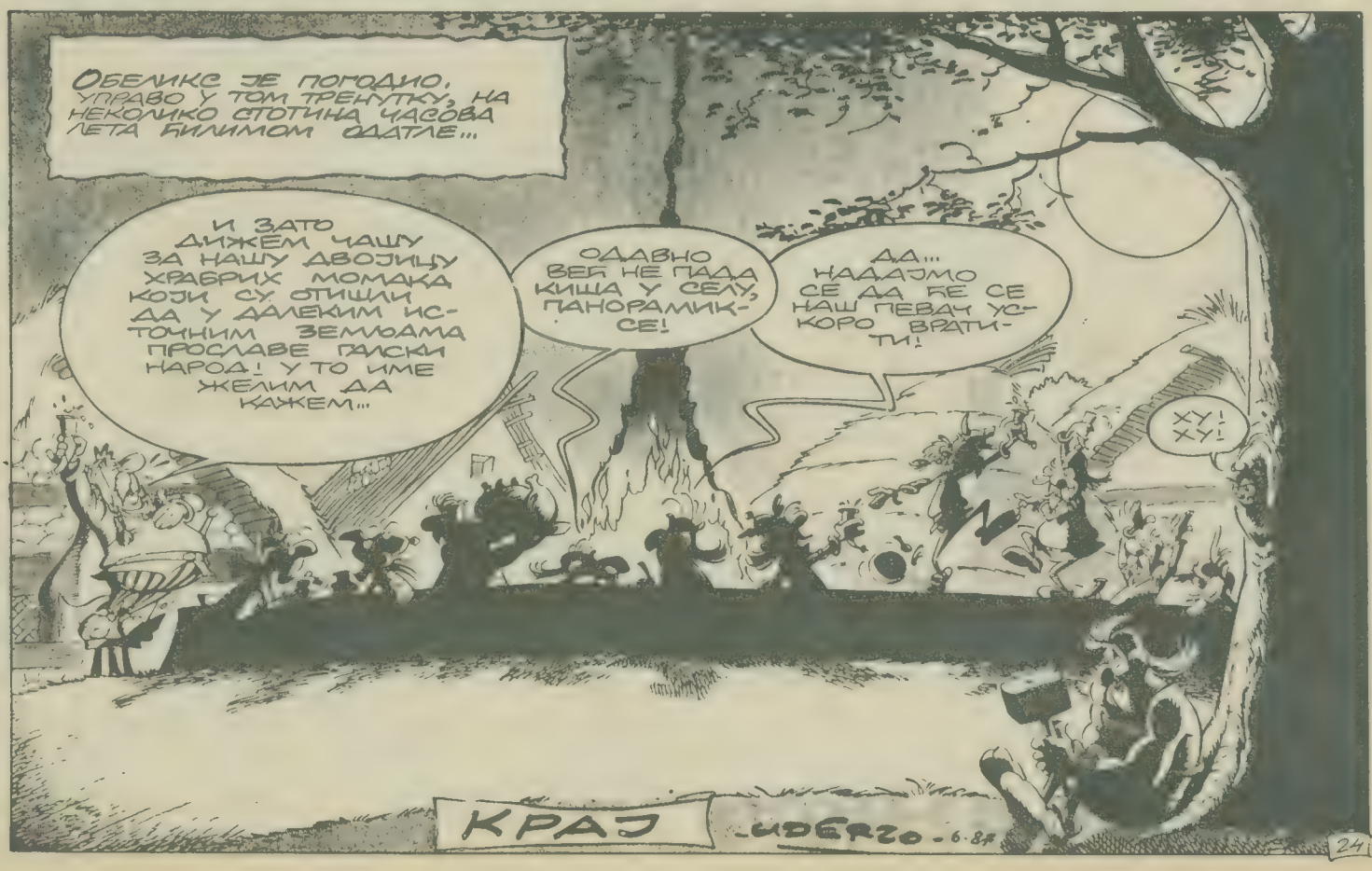
ОБЕЛИКС ЈЕ ПОГОДИО, УПРАВО У ТОМ ТРЕНУТКУ, НА НЕКОЛИКО СТОТИНА ЧАСОВА ЛЕТА БИЛИМОМ ОДАТЛЕ...
И ЗАТО ДИЖЕМ ЧАШУ ЗА НАШУ ДВОЈИЦУ ХРАБРИХ МОМАКА КОЈИ СУ ОТИШЛИ ДА У ДАЛЕКИМ ИСТОЧНИМ ЗЕМЉАМА ПРОСЛАВЕ ГАЛСКИ НАРОД! У ТО ИМЕ ЖЕЛИМ ДА КАЖЕМ...
ОДАВНО ВЕЋ НЕ ПАДА КИША У СЕЛУ, ПАНОРАМИКСЕ!
ДА... НАДАЈМО СЕ ДА ЋЕ СЕ НАШ ПЕВАЧ УСКОРО ВРАТИТИ!
ХУ! ХУ!
КРАЈ
УДЕРЗО - 6-84

ГУМИ И ЖЕЛЕ БОМБОНИ СОКО ШТАРК!

Желе , и су наше коришћене за прављење . Онда се појавио у разним бојама. Осим уживања стално напредује. окупљају и шалу у а награде су разне. Када је желе већ тако лепо, направљено је и у облику , , , . Све је спаковано у или и згодно за или , а лепо изгледа и као поклон.

Све те лепе ароме и боје налазе се у гуми пронађи. Кад видите у једној знајте да се у крију: ЈЕ ОНН САЋТКО ПЋТКА? за шим ИСКРИВЉЕНА онда , ИСКРИЦКАЋЕ ВЕВЕРИЦА и ОДГРИЗИТЕ РИБИ РЕП! Сви су шарени, ћудљени и поједу се док сте рекли .

Е сад једно изненађење. У облику направљене су ћудљене бомбоне са аромом ментола. Освежавајући укус одмах ће Вас прелиставити . А згодне су за и нарочито ако су пушачи. За све оне који воле и друге укусе гуми ту је и Јам Јам

Одмах да Вам кажемо : најбоље су са укусом диње! сви обожавају иако је у са другим , које миришу на , и .

И на крају само једно Пријатно!

Желе Вам ваши , , , и .

SOKO Štark

НАЈБОГАТИЈА ЖЕНА НА СВЕТУ

ВЕШТИЦА ИЗ ВОЛ СТРИТА

Животно гесло Хенријете Хоуленд Робинсон Грин било је да никад ником ништа не даје, чак ни – љубазност. То правило није прекршила ни кад се радило о њеној деци

Више од тридесет година, негде од 1880. до 1916, једна необична жена свакодневно је могла да се види у пословној четврти Њујорка. Висока, усправна, одлучног израза лица, та старица увек је била обучена у дугачку, црну и, на ужас оних који би се нашли у њеној близини, прљаву хаљину.

Неколико пута недељно она је из Њу Џерсија, где је живела, трајектом стизала на Менхетн и пешке се упућивала у своју канцеларију коју јој је бесплатно уступала нека пословна банка. Када би се приближило време ручка, она би из своје црне (такође прљаве) торбице, од које се није раздвајала, вадила конзерву овсених пахуљица. Загрејала би воду на радијатору, сипала кашу и у сласт јела

Хети Грин није случајно била позната као вештица. Тако се понашала, а и изглед јој је био сасвим у складу с надимком

свој оброк, као да се ради о правој гозби. Понављала је да јој треба снаге да би се борила са вуковима из Вол Стрита, улице која се сматра средиштем пословног Њујорка.

А снаге је имала све до смрти: Јер, кад је Хенријета Хоуленд Робинсон Грин, познатија свима као Хети Грин, 1916. године умрла у осамдесет другој години, у том тренутку била је најбогатија жена на свету. Вероватно и најнеобичнија.

Непогрешив њух за новац

Хети Грин заиста је живела само за новац. Рођена 1834. у Њу Бедфорду, у америчкој држави Масачусетс, Хети је још од детињства од свог оца учила азбуку берзе. Отац је није учио само како да стекне новац, већ и да га, што је по његовом мишљењу било још важније, и сачува. Његово мишљење прихватила је као животни мото: „Никада никоме ништа не треба давати, чак ни – љубазност!"

Хети Грин удала се касно (за то време), тек кад је напунила тридесет три године. Њен супруг Едвард Хенри Грин, иначе успешан бизнисмен, наговорио ју је да напусте Сједињене Америчке Државе и одселе се за Енглеску. У својој новој домовини Хети Грин, иако је била заокупљена породичним животом и подизањем сина и кћерке које је у међувремену родила, није желела да се лиши своје једине праве страсти – да зарађује новац. У Енглеској је, успешним трансакцијама на берзи, зарадила свој први милион долара.

После неколико година проведених у Европи Гринови су одлучили да се врате у Америку. Нису дуго остали заједно у породичној кући Гринових у Вермонту. Хети је чезнула за Њујорком, заправо за берзом, новим пословима и новим могућностима за зараду.

Хети Грин наставила је да увећава свој капитал невероватном брзином. У почетку позната као „краљица" убрзо је постала „Вештица из Вол Стрита".

Сви су се слагали у једном: Хети је била прави финансијски геније. Имала је непогрешив њух да осети где лежи новац. Смело је улагала и у акције за које су и они најспособнији сматрали да морају да пропадну. И никад није погрешила.

– Нема никакве тајне у стицању капитала – једном је рекла у разговору. – Само треба поштовати једноставно правило: куповати што јефтиније, а продавати по што већој цени. Уз то, треба бити штедљив, упоран и понашати се лукаво.

Шампион штедљивости

Што се тиче штедљивости, ту је Хети Грин била прави шампион. Кад се 1885. године развела, почела је да живи по најјефтинијим хотелима и приватним собама најсиромашнијих њујоршких четврти као што су Бруклин и Њу Џерси. Одећу за себе и децу нерадо је куповала. Знала је годинама да иде у истој хаљини коју није ни прала ни пеглала. Чему непотребно трошење детерџената или струје, мислила је.

Увек је путовала најјефтинијим превозом, чак и кад се прославила као једна од најбогатијих жена света. Једном је ушла у банку и из џепова извадила 200.000 долара. Запањени благајник питао је зашто шета са толиком сготом новца, могла је, бар, да се довезе кочијом.

– Можда ви, младићу, можете себи да приуштите тај луксуз да се возите кочијом – одговорила је искрено запрепашћена Кети – али ја не могу!

Хетино богатство било је разноврсно. Имала је акције, огромне поседе у неколико америчких држава, била је и један од власника железнице, неколико хотела, пословних зграда... У то време, кад је у Њујорку могло добро да се руча за 50 центи, богатство „Вештице из Вол Стрита" било је процењено на 100 милиона долара, а њена дневна зарада око 20.000 долара.

Све те паре мамиле су Хети Грин само да их још више стиче, али и чува. Приче о њеном цицијашлуку постале су пословичне. Знала је, рецимо, сате да проведе тражећи цент који би испустила на улици, а са тајекта не би сишла ни за живу главу уколико би случајно изгубила марку за писмо. Ако је требало, и цео дан би провела док не нађе где је марка одлетела!

Кад се разболи, одлазила је искључиво у болнице које су пружале бесплатну лекарску помоћ најсиромашнијима. У томе је била доследна кад се радило и о озбиљним болестима.

Паре важније и од сина

У својој болесној штедљивости није попуштала ни када се радило о њеној деци.

Једном приликом, њен син Нед повредио је десну ногу. Хетн га је, наравно, одвела у болницу за сиромахе. Неду ни после неколико месеци није било боље. Напротив.

Тек кад је Едвард Хенри Грин сазнао за невоље свог сина, дошао је врхунски стручњак. На жалост, било је сувише касно. Лекару је остало само да закључи да је ногу захватила гангрена и да мора да се ампутира. Да је Нед лечен како треба, то се не би десило. Услуге лекара платио је отац. Хети Грин није хтела ни да чује да из џепа извади 5.000 долара.

Хети Грин је све учинила да те силне паре њена деца не наследе ни после њене смрти. На време се побринула да, разним условима из тестамента, што више отежа да богатством које је згрнула располажу снаха или зет, још теже будућа деца њеног сина и кћери.

Ни Хетин син Нед, а ни кћерка Силвија нису имали деце. Кад је Силвија умрла 1951. године, после Неда, богатство „Вештице из Вол Стрита" подељено је на више од сто делова. Паре су наследили добротворне организације и неки далеки рођаци од којих многи нису ни знали ко је била Хенријета Хоуленд Робинсон Грин.

Животно гесло најбогатије жене на свету, која је живела као пуки сиромах, ипак је прекршено, али тек после њене смрти. Она ником ништа не би дала, али (на њену несрећу) паре није могла да понесе у гроб.

В. С.

Необичан подухват у Камеруну

Воде језера Ниос препуне су угљеникового гаса.

КАКО УПОКОЈИТИ ЈЕЗЕРО УБИЦУ

Можда се сећате трагедије која се у лето 1986. године догодила у Африци кад је огромна количина угљен-диоксида избила из језера Ниос, на северозападу Камеруна, и убила све живо у околини, укупно 1800 особа! Несрећа исте врсте, само мањих размера, десила се и сто километара даље на језеру Монун и однела 37 жртава. Научници се ни до данас нису сложили шта је тачно био узрок несреће. Једни претпостављају да је дошло до ерупције вулкана на дну језера и да су се при том нагло ослободиле огромне количине гаса. А други, као на пример Мишел Халбвах, директор Лабораторије за геофизичка мерења Универзитета у Шамберију (Француска), сматра да је CO_2 из великих дубина нагло избио на површину као последица неког непредвидљивог случаја (клизање терена, хлађење површинског слоја воде, одрон стења). Међутим, без обзира на различита тумачења узрока, сви се слажу у једном: опасност је остала. Воде оба афричка језера садрже знатне количине гаса који би опет могао да се активира – око 20.000 тона језеро Монун и 500.000 тона Ниос.

Екипа са универзитета у Шамберију, у сарадњи са Министарством за рударство и истраживање Камеруна, одлучила је зато да покуша да језерске воде ослободи опасног гаса. Сложена операција захтевала је да најпре буде испробана на мањем језеру Монун у које су, у дубину од 100 метара, убачене цеви, повезане са сплавом на површини на који је уграђена пумпа. Млаз воде који је стигао пред научнике био је пун мехурића CO_2.

Проба је успела. Сад се траже фондови који би помогли да се изведе ова акција природног чишћења природе.

ПОСЛЕДЊИ ИНДИЈАНСКИ ХЕРОЈИ

ОПАСНИ ПОГЛАВИЦА ВИКТОРИО

Цео дан и целу ноћ Индијанци су пружали отпор двадесет пута јачем непријатељу. Нису се предали ни кад им је нестало муниције

КРАЈ ОВЕ ГОДИНЕ ПРОТИЧЕ У ЗНАКУ ВЕЛИКЕ ПРОСЛАВЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ ОТКРИЋА АМЕРИКЕ НА ЧИЈЕ ЈЕ ТАО ПРВИ СТУПИО КРИСТИФОР КОЛУМБО ОКТОБРА 1492. ОВУ СЕРИЈУ ПОСВЕТИЛИ СМО НАРОДУ КОЈИ ЈЕ ДВАДЕСЕТАК ХИЉАДА ГОДИШЊЕГ НАСЕЉАВАЊА ЧОВОЧАНСТВЕНИ КОНТИНЕНТ, ИНДИЈАНЦИМА КОЈЕ СУ ДО КРАЈА 19. ВЕКА АМЕРИКАНЦИ ИСТРЕБИЛИ.

Викторио из племена Мимбрено Апача борио се против белаца најпре као десна рука и помоћник великог поглавице Мангуса Колорада. После Мангусове смрти наставио је ратовање све до 1877. године. Тада се, уморан од безнадежних борби, предао и допустио да га затворе у резерват Ојо Калијенте у Тексасу где је живот био колико-толико подношљив.

Али, када је после извесног времена стигло наређење да се преселе у резерват Сан Карлос у Аризони, Индијанци су схватили да им је изречена смртна пресуда. У резервату Сан Карлос, говорио им је амерички капетан Џон Бурк, вода је слана, ваздух затрован и пун песка или суснежице, а мушица има више него код Белзебуа, бога мува.

Најсјајнија коњица на свету

Због тога је Викторио решио да побегне и, заједно са још тридесет ратника, дочепао се југа. Тамо је срео Кабалера, поглавицу Мескалеро Апача, који је побегао из Ојо Калијентеа с ратницима, женама и децом. Ове две групе Индијанаца су се спојиле и Викторио је постао вођа стотинак ратника. Амерички генерал Крул говорио је за њега и његове људе да су најсјајнија коњица на свету.

Али, требало је живети и хранити се и Индијанци су се дали у пљачке широм Тексаса. Тада се догодило нешто што и одговара приликама на Дивљем западу: бели становници, верујући званичном прогласу полиције да су сви Индијанци обични пљачкаши и окрутни злочинци, одлучили су да их униште.

Пошли су наоружани до зуба, праћени одушевљеним клицањем гомиле. Нису знали да је Викторио, већ обавештен о њиховим намерама, за собом остављао трагове не би ли их намамио да га прате. Тако их је довео до места које је њему одговарало. Тек када су Индијанци испалили први хитац, бе... добровољци су схватили ... су упали у клопку. Изгубили су десеторо људи, све коње и опрему.

Стражар пререзаног гр...

Исту тактику применио је поглавица Викторио и против војника пуковника Дад... лија послатих да освете побијене белце. Вешто их је намамио у један кањон Новог Мексика и, док су се војници збуњено осврта... засула их је киша хитаца невидљивог непријатеља. Успаничени и с тешким губицима амерички војници, тачније они који су преживели, успели су да побегну тек када их је сакрила ноћна тама.

Мајор Мороу са групом од две стотине људи стигао је Индијанце 23. септембра 1878. године. Заподела се битка која је трајала два пу... на дана. Овога пута Апачи су били опкољени и чинило се да им више нема спаса. Али, у рану зору трећега дана опсаде нађен је бели стражар пререзаног грла. Тим путем побегли су Индијанци из обруча.

Мороу је похи... и стигао их је 27. ... обра...

После краће битке погинуо је један амерички војник а сам Мороу задобио је две опасне ране. Викторију није фалила длака с главе. Индијанци су, затим, ишчезли.

Скоро месец дана вукао је Викторио Мороуа горе-доле. Чинило се као да Индијанци нестају у планинама и пустињама. Увек су успевали да измакну непријатељу као да их је прогутала земља. Како су и тежак терен и

ИНДИЈАНЦИ

климa утицали на ратнички морал и здравље америчких војника, мајор Мороу је, после месец дана узалудног гоњења, био принуђен да се повуче.

Покољ Мескалеро Апача

Борбу против Викторија наставио је пуковник Грирсон који му је, с хиљаду војника, припремио клопку на извору Фресна. Као што је Грирсон и претпоставио, Викторио је, са својим људима, кренуо према извору Фресна да се одмори и мало одахне.

Предах је Индијанцима био потребан после низа пљачкашких похода. Викторио је у Тексасу напао једну дилижансу с путницима, уништио телефонске стубове између Инг Спрингса и Форт Дејвиса, поубијао све белце на које се намерио, попалио велике фарме док је мале углавном поштедео.

Али, пре него што је пуковник Грирсон успео да искористи свој повољан положај, Викторио је са Апачима побегао према реци Рио Гранде. Тамо се скривао по неприступачним местима Канделаријских планина. И мексичке власти слале су на њега своје војнике, без икаквог успеха.

Мржња поглавице Викторија још се више распламсала после покоља невиних Мескалеро Апача, племена које се одавно предало и живело у једном од резервата. Ови Индијанци имали су обичај да иду у лов и ван граница резервата. Пуковник Грирсон, видевши Апаче, наредио је својим војницима да пуцају и не питајући ко су они. Тако је дванаест Апача из резервата погинуло а многи су тешко рањени.

Када је Викторио чуо за овај покољ, заклео се да ће се немилосрдно осветити и одржао је реч. Није штедео ни жене ни децу, што је јединствен пример у историји Индијанаца. Аризоном, Тексасом и Новим Мексиком завладао је панични страх. Тада су Американци и Мексиканци одлучили да заједничким снагама униште опасног индијанског поглавицу.

Хитац одличног стрелца

Скупила се велика војска од преко четири хиљаде војника и неколико стотхна грађана добровољаца. Било је и Индијанаца отпадника, ренџера и полицајаца. Викторио није имао више од стотинак ратника.

Поглавица Викторио погинуо је на чудан начин. Неколико његових људи одвојило се од групе због једне пљачке у Тексасу. Договор је био да се нађу на планини Трес Кастилос јужно од реке Рио Гранде. Али, Индијанци су закаснили јер их је напао Грирсон. Док их је Викторио узалуд чекао, опколили су га амерички и мексички војници.

Када их је угледао, Викторио се са својим људима повукао иза стена. Ту су цео дан и целу ноћ пружали отпор двадесет пута бројнијем непријатељу. Нису се предали ни када им је нестало муниције: постојала је нада да ће успети да се провуку кроз непријатељске редове.

У једном тренутку ратник Маурицио из мексичког племена Тарахумари угледао је Викторија. Хитац из пушке овог одличног стрелца на месту га је убио. Тако се завршио живот Великог поглавице, једног од најбољих ратника Америке, који се узалуд борио за индијанска права на земљи предака коју су отели цивилизовани Американци.

Бојана Дожић

Илустровао: Бранислав Јовановић

„ЛОТУСОВ" БОЛИД НА ДВА ТОЧКА

Није се уплашио изазова: Крис Бордмен

Конструктори „Лотуса" остварили су, уз помоћ Насиних компјутера, идеју Мајка Бароуа и направили бицикл за 21. век, који је на Олимпијским играма у Барселони донео Британији златну медаљу за бициклизам на коју се чекало пуне 72 године

Ни највећи познаваоци бициклизма до 25. летњих олимпијских игара у Барселони нису чули за Криса Бордмена, а у Барселони 31. јула, на Олимпијском велодрому у дохватној вожњи на 4.000 метара, он је освојио златну медаљу. Анонимац је у финалу савладао апсолутног фаворита, светског првака Јенса Лемана (Немачка) оставивши га за читав круг!

Међутим, Бордмен није постао јунак Олимпијских игара. Сви на Олимпијском велодрому брзо су схватили – јунак је необични бицикл на коме се Бордмен довезао, или још боље, који је Бордмена довезао до првог места.

Време у коме је важило оно „бој не бије свијетло оружје, већ бој бије срце у јунака" одавно је за нама, а најсветлије оружје у Барселони имао је Бордмен, коме – ако ништа друго – треба одати признање за храброст. Једини је он од британских возача имао петљу да седне на „чудовиште" произведено у радионицама чувене аутомобилске фирме „Лотус" уз помоћ компјутера Насе, свемирске технологије и милион фунти стерлинга.

Нико неће летећег гепарда

Прави творац „чудовишта", како су новинари назвали нови бицикл, ипак је човек, а не компјутер. То је Мајк Бароу, конструктор аутомобила из Ливерпула, коме су лекари препоручили да срчане тегобе лечи возећи бицикл. Мајков немирни дух, међутим, није се помирио са спорим бициклом који је купио и у слободно време почео је да ради на његовом побољшању. После три године, 1985. плод његовог рада, назван „летећи гепард", био је готов.

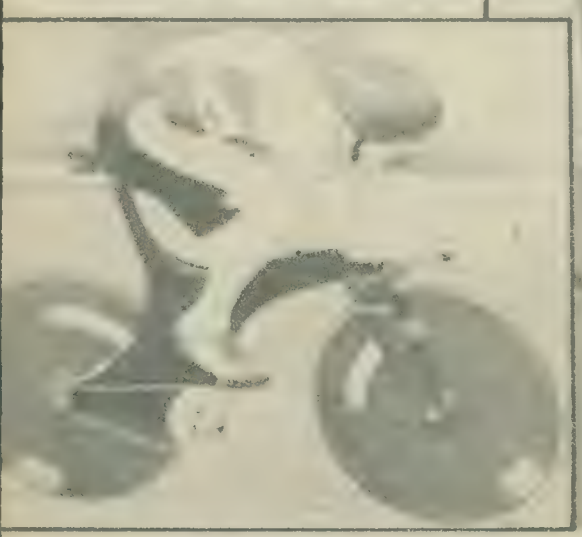

Крис Бордмен на „Лотусовом" супербициклу

ПЉУШТАЋЕ НОВИ РЕКОРДИ

Олимпијско „злато" уз два светска рекорда начинили су од Криса Бордмена милионера. Толико су у „Лотусу" проценили његову заслугу у промоцији новог бицикла. Бордмен је 23. августа поставио и светски рекорд у вожњи на пет километара, али чак и ако настави да се бави бициклизмом мало ко верује да ће опстати у светском врху.

На свету има много бољих бициклиста од њега и они су почели да возе тек купљена „чудовишта". Очекује се да ће се убрзо видети да Бордмен за свој олимпијски тријумф може да захвали само супербициклу.

ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ СУПЕРБИЦИКЛ
Седло
Израђено од титанијума (без опруга) и ојачано карбонским влакнима и тканином
Аероуправљач
Слично авионском, хоризонтално, постављен ниско и веома напред чиме се смањује отпор ваздуха
Рам
Израђен од керонитних карбонских влакана коришћених у свемирским програмима. Израђен је из једног дела што му даје додатну чврстину
Управљач брзине
Смештен на носачу предњег точка на равним деоницама овогућава велике брзине
Педале
Титанијум им даје велику чврстину и малу тежину
Предњи точак
Три спице-водиче потпуно елиминишу бочне ваздушне струје и повећавају брзину
Носач предњег точка
Од карбонских влакана, смањује отпор ваздуха

Тада је Патрик Пил дошао на идеју да се у посао уведе Наса, америчка агенција за свемирска истраживања. Насин Биро за аеронаутику са одушевљењем је прихватио пројекат, колико због научног изазова, колико због суме од 100.000 фунти, не знамо. Тек, инжењери су убрзо добили детаљна упутства за рад – од нацрта бицикла до материјала од којих га треба направити.

И, „чудовиште" је рођено. Први пут у историји бициклизма, захваљујући Бароу, „Лотусу" и Наси, бицикл и бициклиста постали су целина. Отпор ваздуха, што су показала тестирања у аеродинамичким тунелима, сведен је на минимум.

„Чудовиште" је понуђено најбољим британским возачима, али нико од њих није желео да буде пробни „пилот". Тек је двадесеттрогодишњи Бордмен, за кога су злобници говорили да му је највећи успех то што тако млад има двоје деце и треће на путу, прихватио изазов. И није се покајао. У свом олимпијском дебију, у четвртфиналу дохватне вожње на 4.000 метара, декласирао је Данца Петерсена достигавши га већ у петом кругу и поставивши нови светски рекорд – 4:24,496 минута.

– Освојити сребро на овом бициклу била би катастрофа – изјавио је Бордмен после трке, а у то се уверио и светски првак Јенс Леман у олимпијском финалу. Најбољег возача света за читав круг (333,33 m на стази од 4.000 m оставио је бициклистички анонимац!

Бој, заиста, биће свијетло оружје...

Ж. Б.

*Светски првак Јенс Леман изјавио је да има савршен бицикл **док се није супротставио „чудовишту"***

Мајк Бароу, који га је сам тестирао, био је убеђен да његов бицикл, пре свега захваљујући предњем точку који је – за разлику од класичних бицикала са мноштвом жичаних спица и најмодернијих са „пуним" точковима – личио на „Мерцедесов" знак, доноси револуцију у бициклистички спорт и индустрију.

Други нису тако мислили. У Великој Британији Мајк Бароу тада уопште није нашао саговорнике. У Италији и Француској, земљама бициклизма, обилазио је познате произвођаче бицикала, али нико није желео ни да тестира његов бицикл, а камоли да у њега уложи новац. Разочаран, Бароу се вратио прављењу аутомобила, а „летећи гепард" нашао се у подруму.

И, када је и сам Бароу заборавио на њега, позвао га је Патрик Пил, један од „Лотусових" инжењера. Пил је добио задатак да у својој фабрици, која је, чини се, изгубила рат у „формули 1", пронађе пројекат који би са релативно мало улагања донео високу добит. Пил се сетио Мајка Бароуа и његове приче о супербициклу. Када „Лотусу" не иде на четири точка, зашто не би покушали на два?

У помоћ прискаче „Наса"

„Летећи гепард" је извучен на светлост дана и Мајк Бароу га је, већ помирен са новим поразом, приказао Савету директора „Лотуса". На његово велико чуђење, „летећи гепард" је добио зелено светло. Било је то почетком 1991. године.

Бароу је постао шеф конструкционог бироа „Лотусовог" двоточкаша, Патрик Пил је постао потпредседник нове компаније са капиталом од милион фунти. Идеја је била ту, новац такође, „Лотусова" технологија и спретни инжењери приде. Ипак, до јесени 1991. пројекат није одмакао даље од ручно израђеног „летећег гепарда"

БИЦИКЛ ЗА 21. ВЕК ДОНЕО ЗАРАДУ СТОЛЕЋА

„Лотус" је у израду новог бицикла уложио милион фунти, али после олимпијског тријумфа Бордмена и „Лотус спорта" (то је фабрично име „чудовишта") све залихе продате су за само две недеље. Дакле, за 14 дана продато је 10.000 „чудовишта" по цени од 4.000 фунти. „Лотус" је уложени новац увећао 40 пута, а продавци широм света наручили су одмах још 15.000 комада...

МУЗИЧКА ПОШТА

Драган дан Забавнике

Занима ме биографија Мајкла Џексона, када је почео да свира и да ли је спот за песму "Black and White" коштао милион долара. ***Саша из Шапца***

Џексон је рођен 29 августа 1958. а са шест година придружио се старијој браћи у групи „Jackson 5". Отац Џо био је њихов менаџер и у старом комбију „фолксваген" возио их је на наступе у друге градове. Први милионски хит имали су 1970. године са песмом „I Want You Back" коју је певао Мајкл. Исте године објавили су деби албум „ABC".

Њихове плоче су се продавале у милионским тиражима и то је охрабрило Мајкла да се отисне у соло воде. Под патронатом пријатељице Дајане Рос 1972. године објављује деби албум „Got

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

IN THE CLOSET

Текст и музика:
Мајкл Џексон
и Теди Рили
Изводи:
Мајкл Џексон

НАША ТАЈНА

To Be There". Септембра исте године објављује још један албум „Ben". Марта 1975. излази плоча „Forever Michael", али она доспева тек на сто прво место америчке топ листе.

Следеће четири године није издао ниједну плочу, а та празнина попуњена је компилацијом „The Best Of Michael Jackson", првом у каснијој серији таквих плоча. Током лета 1977. у филму „Wizz", снимљеном према књизи „Чаробњак из Оза", глумио је страшило. После шест месеци снимања са продуцентом Квинсијем Џосом 1979. године објављује албум „Off The Wall" који се широм света продаје у десет милиона примерака. Већ следеће објављује албум „Triumph", а ту је још једна компилација „One Day In Your Life". Џексон позива Пола Макартнија на сарадњу и они снимају песму „The Girl Is Mine" док у исто време са Квинси Џонсом припрема музику за филм „E.T.". Децембра 1982. излази његов албум „Thriller" који са 40 милиона примерака постаје најпродаванија плоча свих времена.

Јуна 1984. Џексон се накратко придружује браћи. Они снимају албум „Victory" и полазе на турнеју на којој нису баш најбоље прошли. Током 1986. Џексон је припремао албум „Bad" за који је првобитно написао 62 песме. Плоча је изашла 1987. године, са ње је објављено седам хит синглова, а за спотове са песмама „The Way You Make Me Feel" и „Smooth Criminal" потрошено је преко пет милиона долара. Објављена је и његова аутобиографија „Moonwalk", али она није задовољила знатижељу публике што се тиче његовог приватног живота. Крајем 1988. у биоскопима се појавио и филм „Moonwalker" у коме је, поред Џексона, Шин Ленон и многи други.

За последњи албум „Dangerous" Џексон је добио унапред 18 милиона долара, а успех плоче је то оправдао. Што се тиче цене његових видео спотова, очигледно је свака цифра испод милион долара незамислива.

ХИТ

ТРЕЋИ ПУТ ОПРЕЗНО

Мик Џегер објавио је свој трећи соло албум. Поред врло цењених студијских музичара који су се појавили на снимању плоче, неколико песама снимио је са локалним ритам и блуз саставом „Red Devils" који су највећи успех постигли наступајући по пабовима. То не значи да ће плоча бити промовисана на турнеји по малим клубовима, али неће бити ни великих концерата. Тачније, концерата уопште неће бити јер је Џегера на претходним соло турнејама публика примила прилично хладно.

...и о мом концерту новинар „Њу мјузикал ...рекао је да моје ноге изгледају тако ружно се Бог, док ме стварао, предомислио и ...да направи сто. Ни речи о томе какав је ...ерт и да ли сам добро певала.

Шинејд О'Конор

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

...Избор плоча у нашим продавницама је врло слаб. Нових наслова готово да уопште нема, а то се посебно односи на музичке, жанрове које ја спомињем. Нешто више од тога можеш наћи на тезгама испод Београдског Студентског културног центра сваког дана, а најбољи избор је недељом пре подне.

Светислав из Змајева

ИЗ УВОЗА

Легендарни пулски састав КУД Идијоти после дугог чекања најзад је добио други албум „Глупост је неуништива". Плоча је снимљена још јула прошле године, али због свега што се у међувремену збивало на овим просторима тек је почетком прошлог августа изашла испод пресе. „Глупост" је објавио словеначки „Хелидон", плоча је штампана у само 500 примерака (тако да је већ раритет), док је главни тираж у касетама. Очекује се да се овај материјал појави и у облику компакт диска.

КУД Идијоти наступају и даље у истом саставу: Туста, Сале, Фриц и Птица, а као гости на плочи су Франци из састава „Гори уши Винету" и мали Мујо чији је музички допринос нејасан, али је виђен како на концертима публици са бине баца наградне лубенице као освежење од напорног звука КУД Идијота.

Иначе, за ову плочу већ је заинтересована једна мала немачка дискографска кућа која им је својевремено већ штампала једну рану компилацију. Тако је сасвим могуће да „Глупост" стигне и у европске центре. Ако је тамо већ нема.

ФАНТАСТИКА

Уредник
Ив Борђа Живковић

Поренс М. Џенифер

У ВРЕЋИ

Вратио сам се у серви
за прање веша и
смиреним гласо
рекао: – Дали сте
погрешан веш

И, разуме
из касе
врећу
вратио

– Виде
рекох
ства

А онда, коначно, он уздахну. – У реду – рече.

– Сами сте то тражили. Постоји једна планета која се зове Алмар.

– Планета – упитах.

– Она је део система који се налази на толикој удаљености да га ви још нисте ухватили телескопима – рече он. – Алмаром влада један аутократа. Људи су... овај... робови.– Он климну. – Да, баш тако, робови.

– У реду – рекох ја.

– Хајде да чујемо још мало од те научне фантастике.

– Људи са Ал
поглед личе на
– рече он
мушкар
се ли

Ја се тобоже запањих.

– Каква је то само прича – рекох.

Пружио је руку испод тезге, па додао: – Разум
Уходе тог силника на
посвуда на Алмар
смемо никако
из нехаја буд
чак ни ова

– Си

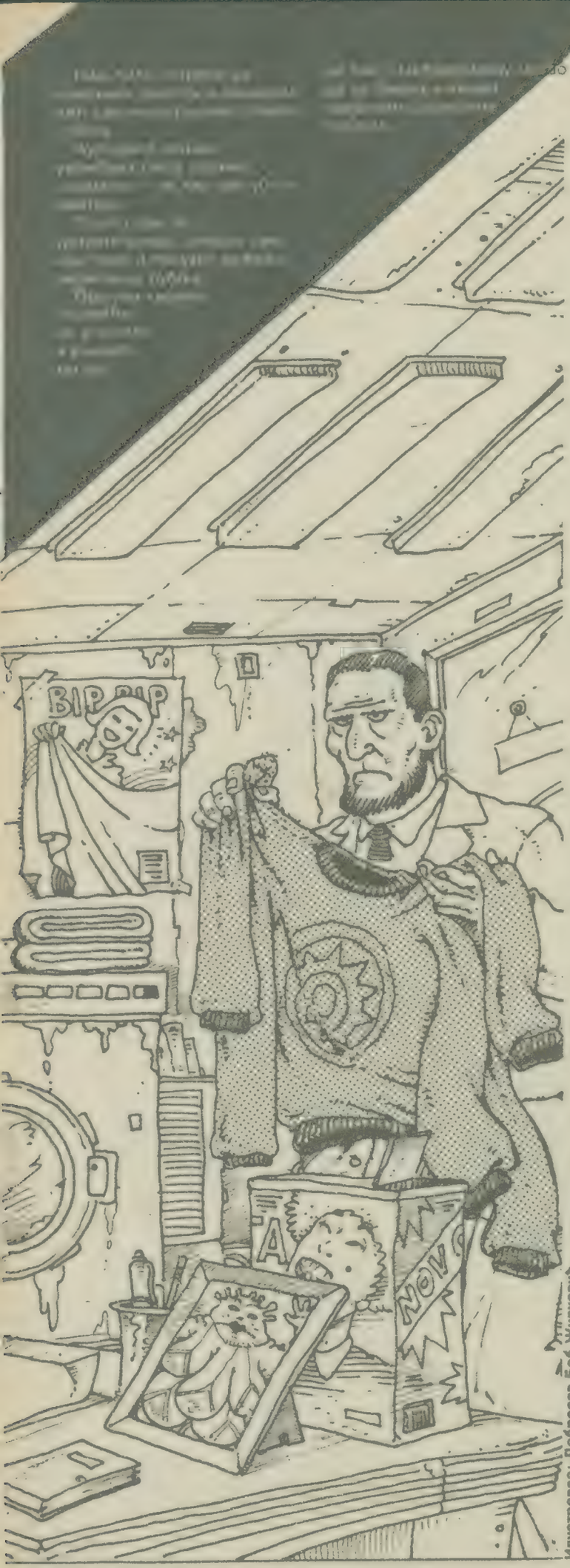

Илустровао: Добросав Боб Живковић

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

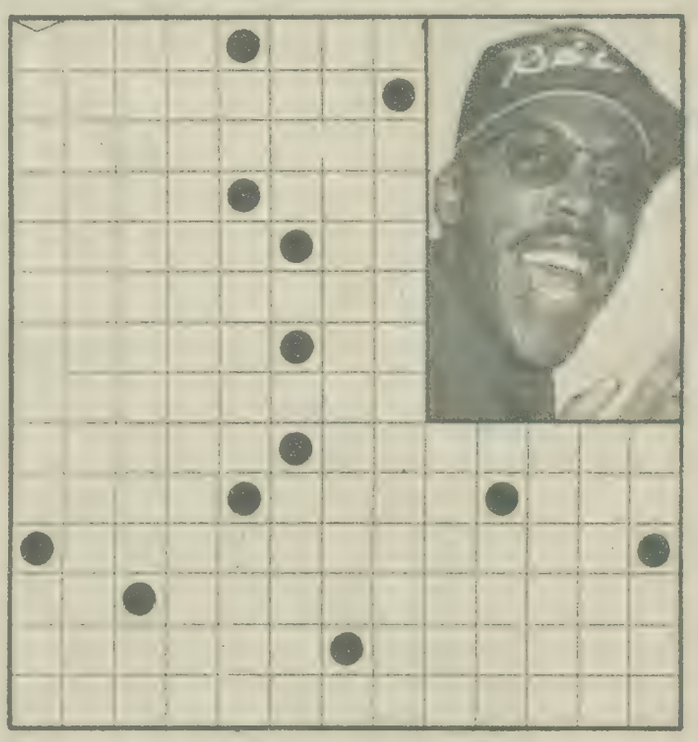

Дајемо вам готова решења уместо уобичајених описа. Сврстана су по азбучном реду, а ви треба да пронађете њихово место у лику. Да бисмо вам мало отежали овај релативно лак задатак, изоставили смо четири црна поља која треба да уцртате. Ако сте све добро урадили, у првом усправном ступцу добићете име и презиме популарног америчког забављача са слике.

АВЕРИН, АЈИ, АК, АПАТИН, АРОК, БЕЛЕГ, БИВО, ЕКИП, ЕПП, ЕРАЦ, ЕТНИК, ИГДА, ИПЕРИТ, ИПР, ИСЕК, ИТ, ИТА, КАНА, КЛАЦКАЛИЦА, КН, КР, ЛИЊА, НАПИТАК, НОВКА, ОМАЦИ, ОПРАВДАВАЊЕ, ОРАЛА, ПАСТУВАРНИЦА, ПАТ, ПЕНТАГОН, ПОЛАРИСАТИ, ПОСИП, ПТТ, РЕ, РЕПЛИКА, РЕПРОГРАМИРАЊЕ, СВИ, СЕЦЕСИЈА, СОЊА, СПРАТИ СЕ, ТИЈАРА, ЋА, ЋУП, УН, УЊКАЊЕ, ХАВИЈЕР.

СКРИВАЛИЦА

ЧЕТИРИ од шест издвојених предмета крију се и на цртежу. Који су то предмети и где се налазе?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

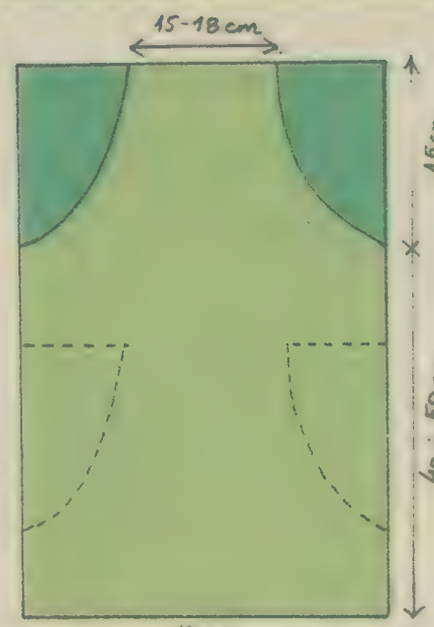

ЦРТ. 1

КЕЦЕЉА И „ВРУЋА" РУКАВИЦА

ОД ПАРЧЕТА ЈАЧЕГ ПЛАТНА ИЛИ МУШЕМЕ, ДИМЕНЗИЈА КАО НА ЦРТ. 1, ИСКРОЈИТЕ КЕЦЕЉУ. ОСТАТКЕ ИСКОРИСТИТЕ ЗА ЦЕПОВЕ (ЦРТИЦЕ НА ЦРТ. 1). ЦЕЛУ КЕЦЕЉУ ОПШИЈТЕ УКРАСНОМ ТРАКОМ ИЛИ КЕПЕРОМ (ЦРТ. 2), А ЗАТИМ ЗАШИЈТЕ ТРАКЕ ЗА ВЕЗИВАЊЕ ОКО ВРАТА И СТРУКА (ЦРТ. 3). ДОБИЋЕТЕ КЕЦЕЉУ КАО НА ЦРТ. 4.

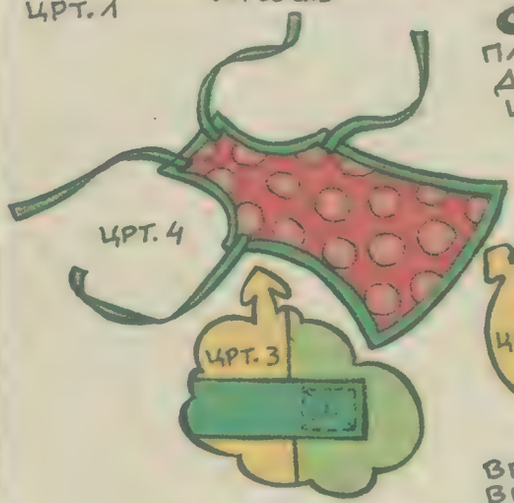

ЦРТ. 4

ЦРТ. 2

ЦРТ. 3

ЦРТ. 4

КАДА КРОЈИТЕ „ВРУЋУ" РУКАВИЦУ, СЛОЈЕВЕ РЕЂАЈТЕ ОВАКО: ПОДСТАВА, АЗБЕСТНО ПЛАТНО ИЛИ ВАТЕЛИН, ПРВО ЛИЦЕ ОКРЕНУТО НА ГОРЕ, ДРУГО ЛИЦЕ ОКРЕНУТО НА ДОЛЕ, ПОДСТАВА. ЗАТИМ ИСЕЦИТЕ РУКАВИЦУ ОБЛИКА И ДИМЕНЗИЈА КАО НА ЦРТ. 4. ПРОШИЈТЕ ПО ЦРТИЦАМА ПА РУКАВИЦУ ПРЕВРНИТЕ ТАКО ДА СА ЈЕДНЕ СТРАНЕ БУДЕ ЈЕДНО ЛИЦЕ, А СА ДРУГЕ ДРУГО, ТО ЈЕСТ ДА ЈЕ РЕДОСЛЕД МАТЕРИЈАЛА КАО НА ЦРТ. 5. „ВРУЋУ" РУКАВИЦУ ОПШИЈТЕ УКРАСНОМ ТРАКОМ (ЦРТ. 6) И ЗАШИЈТЕ ПЕТЉУ ЗА КАЧЕЊЕ (ЦРТ. 7). РУКАВИЦУ СТАВЉАЈТЕ ТАКО ДА НА ДЛАНУ БУДЕ АЗБЕСТНО ПЛАТНО ИЛИ ВАТЕЛИН.

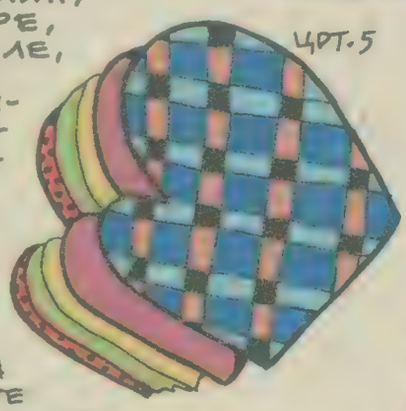

ЦРТ. 5

ЦРТ. 6

ЦРТ. 7

Слева надесно: Зоран Вујовић, сниматељ; Наташа Јелић, Златко Виђентијевић, Милан Василијевић, монтажер.

ПРОЛЕЋНА НЕРВОЗА

Мрки медвед, супротно веровању, не пада у зимски сан у свом планинском станишту. Он заправо дремуцка у лаком сну и прошета с времена на време, али никада не једе. У јесен, пошто се добро нагоји, а пре самог зимског гладовања, он поједе несвариво корење и борове иглице који стварају неку врсту чепа у медведовим цревима. Медвед зато није у стању да једе све до пролећа, односно док тај чеп не избаци. То је можда и разлог што је ова животиња напрасита и нервозна баш у ово доба године.

ВРЕДНИЦЕ ИЛИ ЛЕЊИВИЦЕ

Џоан Херберг, зоолог са америчког универзитета Вермонт, недавно је срушила мит о пословичној вредноћи мрава. После вишемесечног проучавања живота ових инсеката научница је закључила да, иако изгледа да су непрекидно у послу, ова створења раде само онолико колико им је неопходно да преживе. Осамдесет одсто времена мрави заправо проводе у доколици и ленчарењу.

Пажњу ове исте научнице привукле су и радне навике пчеле радилице. И замислите, ни она није нека велика вредница. Само двадесет одсто времена посвећује скупљању нектара и чишћењу сача.

У оба случаја до сада нас је заваравало то што су и мрави и пчеле увек посматрани у групи. Али, ако се проучавају појединачно, лако се уочава да су далеко од тога да раде нон-стоп.

ЉУДОЖДЕР ПОД ЗАШТИТОМ

У Јужноафричкој Републици бела ајкула, звана још и „псина људождер", најопаснија од свих ајкула, проглашена је за угрожену врсту и стављена под заштиту.

Ова огромна риба дугачка око 6 метара и тешка до 800 килограма изузетно је агресивна кад је гладна. Познато је да њени шиљати зуби дугачки 50 милиметара једним угризом могу да растргну човека.

Али, власти су и поред тога забраниле лов на ову животињу и то до 320 километара далеко од обале. Бела ајкула, наиме, иако одговорна за изгубљене животе многих купача има веома важну улогу у екосистему, а готово је истребљена у овим областима. Највише се лови управо због њених оштрих зуба који кад се нанижу у грлицу достижу цену и до 4000 долара.

САМООДБРАНА

Северноамерички лептир монарх усавршио је веома успешан начин одбране од својих најљућих непријатеља. Он се храни пупољцима и изданцима биљака које садрже отрове нешкодљиве за самог лептира, али зато често смртоносне за неке птице и сисаре. Они којима је лептир омиљена посластица зато брзо науче да се њиме не

же да га једе. Миш, наиме, пре него што прогута лептира испљуне покожицу у којој је сакупљен отров.

Монарх је, иначе, познат по томе што се у зимским периодима сели на Мексичке планине. Милиони јединки тада прекривају читаве области и постају лак плен. Највише му се радује мали миш из тих области који без опасности може да храни, чак и онда кад то није погубно за њихов живот.

БОЛЕСНИЧКА НЕГА

Не пате само људи од артритиса, та болест и те како може да снађе и животиње. Тако, рецимо, тридесетдвогодишњег медведа Болцану већ дуже мучи болно запаљење зглобова и једва се креће. Управа зоо-врта потрошила је шест и по милиона лира у протеклих пола године за лечење и бољи смештај свог дугогодишњег станара, али без успеха. Пошто је Пипо љубимац посетилаца из града и околине, јавили су се бројни добровољци спремни да помогну сиротој животињи. Они се свакодневно смењују и негују болесника.

Илустровала: Драгана Јовчић

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Рат због фудбала

Које су то две земље зарatиле због фудбала, уколико је овај податак уопште тачан.

И. НЕШТИЦКИ
Бечеј

У квалификацијама за Светско првенство у Мексику 1970. године у квалификационој групи Средње Америке нашли су се Хондурас и Салвадор. Први сусрет, одигран у Хондурасу, завршио се резултатом 1:0 за домаћина. У реванш сусрету победио је Салвадор са 3:0. Пошто се није узимала у обзир гол-разлика, требало је да се одигра и трећа утакмица на неутралном терену. Сусрет у Мексику завршен је резултатом 3:2 за Салвадор. Како у Хондурасу живи око

300 хиљада салвадорских емиграната, није чудо што је њихова радост разјарила Хондурашане. Дошло је до чарки навијача које су се претвориле у прави оружани сукоб. Срећом, брзо су се умешале суседне државе, па је рат због фудбалске лопте брзо окончан без тежих последица. Остао је упамћен као први и, за сада, последњи рат због фудбала.

Слатководне ајкуле

Није први пут да пресуђујете када је у питању нека опклада, па нека тако буде и овога пута. Неша, наш друг из разреда, упорно тврди да постоје слатководне ајкуле иако не може да наведе где оне живе.

БОБА, ГАНЕ, ОЉА, ЗИНА, МИЛАН
и индивидуалац НЕША

Истина је на страни индивидуалца Неше. Очигледно је да је то негде прочитао или видео на телевизији, али је заборавио податке. Поновићемо их.

У Средњој Америци постоји језеро Никарагва (у Никарагви) које је и највеће у овом делу Америке, настало од некадашњег залива Тихог океана тектонским поремећајима – земљотресима и вулканима. Одвојено од Тихог океана, одавно је постало слатководно, али у њему су се и даље чувале многе врсте морских риба, као што су ајкуле, сабљарке (дужине до 6 метара), тестераче (дужине до 4 метра), чак и тарпон, најкрупнија риба из породице харинги.

Топломер за блиски додир

Како лекарским топломером може да се измери температура људског тела у тропским пределима где температура ваздуха износи 45 степени?

МИЉАНА
Подгорица

Лекарски термометар је начињен тако да не реагује на температуру ваздуха. Почиње да „ради" тек кад његов мали резервоар са живом дође у непосредан додир са људским телом.

Мона Лиза без обрва

Посматрајући репродукцију Мона Лизе, чувене слике Леонарда да Винчија, приметио сам да она нема обрве. Зашто?

ЛУКА
Приштина

У 15. веку, када је велики Леонардо радио на овом чувеном портрету, код жена је било уобичајено чупање обрва. Наравно, моде ради, па је тако и славна Мона Лиза остала без обрва.

Први бал старог Београда

Стари Београд је био познат по одржавању јавних балова. Занима ме када је био приређен први.

МИЛЕНА
Смедерево

У здању Бумрукане (царинарнице), у данашњој Карађорђевој улици, одржан је први јавни бал у Београду. Било је то 1841. године, а приредио га је кнез Михаило Обреновић. Међу гостима су биле многе угледне личности, као и војни команданти из Вараднна, Темишвара, Панчева и Митровице. Уз музику три војна оркестра пно се, и први пут пробао у Београду, шампањац, а за расвету су (такође први пут) коришћене парафинске свеће увезене из Беча.

Поклон краља Милана

Недавно је за посетиоце поново отворена Ботаничка башта у Београду. Занима ме зашто је некада носила назив „Јевремовац", уколико се уопште ради о истој Ботаничкој башти.

ЗОРАНА У.
Н. Београд

Ботаничка башта у Београду основана је одлуком Министарства просвете Краљевине Србије 1874. године на предлог Јосифа Панчића, а првобитно подигнута на Дорћолу крај Дунава. Године 1889. краљ Милан Обреновић поклонио је Великој школи у Београду имање које је наследио од свог стрица

Јеврема. По жељи дародавца башта је добила назив „Јевремовац", који се задржао све до 1940. године. На предлог колегијума Института за ботанику и Ботаничке баште назив „Јевремовац" враћен је у употребу 1991. године.

Сама стаклена башта (у Ботаничкој башти) купљена је 1892. године од дрезденске фирме „Мозентин". Покрива простор од 500 квадратних метара и у то време била је једна од највећих и најлепших стаклених башти у овом делу Европе.

Нечиста савест

Можеш ли ми мало разјаснити израз „има путера на глави" који често чујем или прочитам у новинама.

БОРКО К.
Ражањ

За неког коме савест није чиста, ко носи неки грех на души, каже се „има путера на глави". Таква особа обично

жели да се некако изврзе, да се прикрије, па стога мора да чини разне уступке. Не каже се случајно да је човека који „има путера на глави" најлакше „држати у шаци".

Азбука балета

Волим балет и хтела бих да прочитам што више литературе о класичном балету. Наведите ми неке од врхунских играча, као и назив неког уџбеника.

АЊА
Ужице

Нешто више о класичном, и уопште, балету (фигурама, одређеним положајима, покретима, корацима) можеш да сазнаш из „Азбуке класичног балета" коју су саставили руски педагози Ваганова, Меј и Базарова.

У врхунске играче класичног балета спадају: Наталија Бесмертнова, Надежда Павловна, Рудолф Нурејев, Михаил Барашњиков, Наталија Макарова... да руска школа класичног балета је најбоља на свету.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Арок, ЕПЛ, реплика, спрати се, ерац, ПТТ, Новка, УН, игда, сви, орала, ак, Хавијер, омаци, напитак, линја, биво, Ипр, ре, сецесија, ћа, поларисати, уњкање, иперит, пентагон, кана.

Скривалица: видите цртеж!

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Јелена Маринковић, Краљице Катарине 82, 11030 Београд – 14 година, сакупља постере, воли музику и Црвену звезду.

●

Оливера Василић, Улица 607 бр. 2, 32000 Чачак – 14 година, сакупља украсна писма, воли манекенство.

Ана Јовановска, Стојана Арсова 16, 91300 Куманово – 12 година, воли путовања, музику, спорт и дружење.

●

Миљан Конатар, Вељка Влаховића 5, 31330 Прибој – 15 година, воли све што воде млади и жели да се дописује са вршњацима, навија за Црвену звезду.

●

Јелена Карапић, село Петница, 81450 Шавник – 11 година, сакупља хемијске оловке и постере.

●

Сања Чингел, Господар Јевремова 44, 11000 Београд – 10 година, сакупља салвете и украсна писма.

●

Јелена Стојадиновић, Париске комуне 37/2, 11070 Нови Београд – 13 година, воли музику и све што воле тинејџери.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2132

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА: Дијего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црнчарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА: Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ: Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто: NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампани стварни, по закону обавезно означавање издавача и уредника, одговорних за садржину часописа

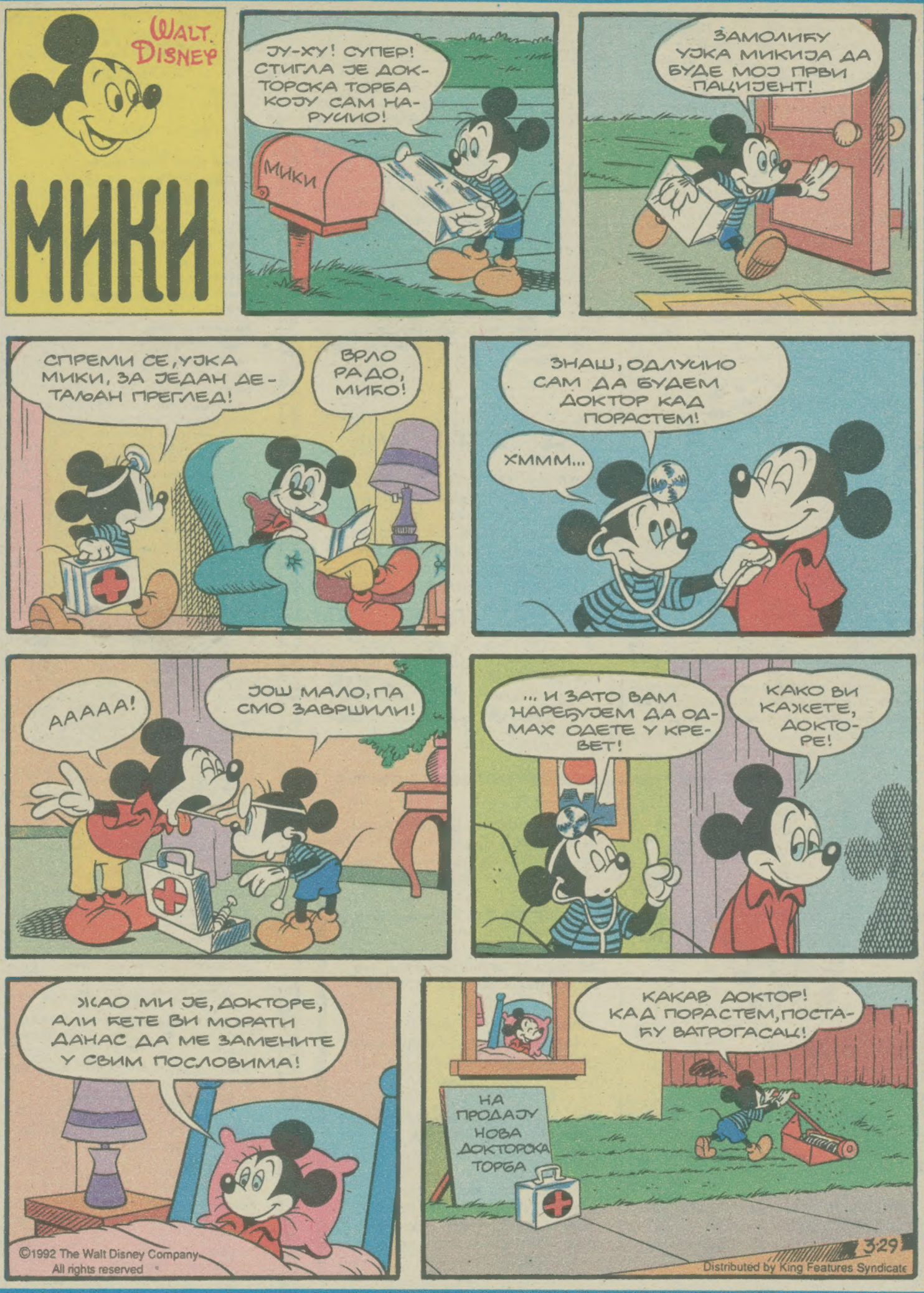
WALT DISNEY
МИКИ
ЈУ-ХУ! СУПЕР! СТИГЛА ЈЕ ДОКТОРСКА ТОРБА КОЈУ САМ НАРУЧИО!
МИКИ
ЗАМОЛИЋУ УЈКА МИКИЈА ДА БУДЕ МОЈ ПРВИ ПАЦИЈЕНТ!
СПРЕМИ СЕ, УЈКА МИКИ, ЗА ЈЕДАН ДЕТАЉАН ПРЕГЛЕД!
ВРЛО РАДО, МИЋО!
ЗНАШ, ОДЛУЧИО САМ ДА БУДЕМ ДОКТОР КАД ПОРАСТЕМ!
ХММММ...
ЈОШ МАЛО, ПА СМО ЗАВРШИЛИ!
ААААА!
... И ЗАТО ВАМ НАРЕЂУЈЕМ ДА ОДМАХ ОДЕТЕ У КРЕВЕТ!
КАКО ВИ КАЖЕТЕ, ДОКТОРЕ!
ЖАО МИ ЈЕ, ДОКТОРЕ, АЛИ ЋЕТЕ ВИ МОРАТИ ДАНАС ДА МЕ ЗАМЕНИТЕ У СВИМ ПОСЛОВИМА!
КАКАВ ДОКТОР! КАД ПОРАСТЕМ, ПОСТАЋУ ВАТРОГАСАЦ!
НА ПРОДАЈУ НОВА ДОКТОРСКА ТОРБА
©1992 The Walt Disney Company
All rights reserved
3-29
Distributed by King Features Syndicate